

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

- **АГРОПОЛІТИКА**
Плани державної підтримки галузі у 2008
- **БІЗНЕС**
Ринки олійних потребують змін
- **АГРОСНАБ**
Поля як елемент розвитку новітнього сільського господарства

АГРОПОЛІТИКА

НА ПЕРШИЙ, ДРУГИЙ ЗАСТРАХУЙСЯ	4
ПРАВИЛА ВІД ВЛАДИ	8

ІНТЕГРАЦІЯ

ПОЛЬЩА — ШОСТИЙ ВИРОБНИК ПРОДОВОЛЬСТВА В ЄС	10
ВИЖИВАННЯ СЕЛА У СОТ	12

БІЗНЕС

ЗЕРНО

НА ЗАМОВЛЕННЯ ТРУДЯЩИХ	18
РІК НА РІК НЕ ВИПАДАЄ	19
ЗЕРНОВИЙ АКСАКАЛ	20
ПРОГРАМОЮ НА ПРОГРАММУ. ДУБЛЬ 1	22
ЗЕРНО НАВКОЛО RIELA	25
ПРОГРАМОЮ НА ПРОГРАМУ. ДУБЛЬ 2	26
ЧАС ЗУСТРІЧАТИ КОРОЛЕВУ	30
СУШАРКИ: ЯКА КРАЩА?	32

ОЛІЙНІ

НЕ ТОЙ ТЕПЕР СОНЯШНИК... ..	34
-----------------------------	----

ЦУКОР

СКІЛЬКИ БУДЕ БУРЯКІВ	36
----------------------------	----

РИНКИ

КРАЇНА АВТОМАТІВ	40
ЧИ Є ЖИТТЯ В РАДІАЦІЇ?	44

АГРОСНАБ

ТЕХНІКА

ДЕШЕВІ ГРОШІ ДЛЯ СЕЛА	48
ЧИМ ОРАТИ?	52
ЧАС ЗБИРАТИ БУРЯК	54
ПЕРЕВІРКА ПОЛЕМ	56
МІНІМАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ — МІНІМАЛЬНІ ВИТРАТИ	58

ТРАНСПОРТ

ДЕШЕВІ ГРОШІ ДЛЯ СЕЛА	48
-----------------------------	----

НАСІННЯ

ДО 125-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА М. ХОЛОДНОГО	62
---	----

БЕЗ КРАВАТОК

ЗІ СВЯТОМ!!!	64
--------------------	----

АНКЕТА ЧИТАЧА «АГРО ПЕРСПЕКТИВИ»

ЯК БАГАТО ПРЕСИ ВИ ЧИТАЄТЕ ЗАГАЛОМ

- ☐ Мало ☐ Виключно спеціалізовані видання ☐ Досить багато, включаючи національні газети та наукові журнали

ЯК ДАВНО ВИ ЧИТАЄТЕ ЖУРНАЛ «АГРО ПЕРСПЕКТИВА»

- ☐ Вперше ☐ Більше року ☐ З моменту виходу першого номера

ЧОМУ ВИ ЧИТАЄТЕ ЖУРНАЛ «АГРО ПЕРСПЕКТИВА»

- ☐ Досить багато аналітики по продовольчим ринкам ☐ Цікавий та інформаційно насичений ☐ Корисний

ЩО ВАМ ПОДОБАЄТЬСЯ В ЖУРНАЛІ «АГРО ПЕРСПЕКТИВА»

.....

.....

.....

ЩО ВАМ НЕ ПОДОБАЄТЬСЯ В ЖУРНАЛІ «АГРО ПЕРСПЕКТИВА»

.....

.....

.....

ЯКОЇ РУБРИКИ, НА ВАШ ПОГЛЯД, НЕ ВИСТАЧАЄ В ЖУРНАЛІ

.....

.....

ЩО Б ВИ ПОРАДИЛИ ЗМІНИТИ В ЖУРНАЛІ

.....

.....

.....

ВАШІ ВІДПОВІДІ НАДСИЛАЙТЕ НА АДРЕСУ:

01054, Київ, МСП-601, вул. Воровського, 22, офіс 40, 25

Тел.: + 380 44 4868119

Факс: + 380 44 4943936

E-mail: editor@agroperspectiva.com

www.agroperspectiva.com

«АГРО ПЕРСПЕКТИВА» — журнал про аграрний бізнес та для аграрного бізнесу. Інформаційно-аналітичне видання для керівників підприємств та компаній.

КВ 10475 від 04.10.2005 р.

Передплатні індекси: річний — **91879**, щомісячний — **22951**

Засновник: ТОВ «Аграріка»

Директор проекту Олег Тимків (obt@agroperspectiva.com)

Координатор проекту Лариса Гук

(lguk@agroperspectiva.com)

Над номером працювали

Леонід Анішин, Ярослав Горовий, Віктор Діхтяр, Сергій Зінченко, Тамара Ігнат'єва, Валерій Макаренко, Володимир Набок, Борис Оверченко, Миколай Оніщук, Ірина Порецька, Надія Руденко, Марія Самаріна, Стас Сторожук, Юрій Тараріко

Літературний редактор Наталія Головаш

Дизайн і верстка Володимир Ніжегородцев

Інформаційне забезпечення, маркетинг, реклама

ТОВ «Аграріка» директор Богдан Тимків

(bst@agroperspectiva.com)

Служба реклами Ольга Зінченко

тел./факс: (044) 494-4889, client@agroperspectiva.com

Служба передплати Олена Манохіна

тел.: (044) 486-9171, client@agroperspectiva.com

ІТ-відділ admin@agroperspectiva.com

Друк «Формула Принт»

Адреса редакції Україна, 01054, м. Київ, МСП-601,

вул. Воровського, 22, тел.: (044) 486-8119

E-mail: editor@agroperspectiva.com

http://www.agroperspectiva.com

Точка зору редакції не завжди збігається з думкою авторів публікацій. Передрук матеріалів, надрукованих у журналі, допускається тільки за узгодженням із редакцією. Всі права захищені. Редакція не несе відповідальності за достовірність інформації, що надрукована в рекламних оголошеннях.

Матеріали, помічені цим знаком, друкуються на правах реклами. При підготовці номера використана інформація Інтерфакс-Україна, УНІАН, урядового порталу

АГРО

ПЕРСПЕКТИВА

Індекси — 91879, 22951
пакет "А П+" — 01251

прибуткове ЧТИВО

01054, Київ, МСП-601, вул. Воровського, 22, офіс 40, 25
Тел.: +38 044-486-8119 editor@agroperspectiva.com

Сергій ЗІНЧЕНКО, «Агро Перспектива»

НА ПЕРШИЙ, ДРУГИЙ ЗАСТРАХУЙСЯ

Ніна ТЕМЕРКЕ,
начальник управління зі
страхування с/г ризиків
ЗАТ «УАСК» «АСКА»

Конечно, убытки были бы меньше, если бы аграрии застраховали урожай. Поэтому что застрахованные хозяйства смогли бы покрыть свои затраты на посев и выращивание с/х культур, а значит, не оказались бы в том состоянии, которое наблюдаем сейчас. Ведь, собрав урожай в этом году, наши аграрии попали в сложное положение: они не смогли покрыть свои затраты полностью и, естественно, складывается затруднительное положение с посевом озимых на следующий сезон, а значит, и рентабельность хозяйств снижается. Кроме того, сейчас наблюдается неблагоприятная ситуация с семенным фондом в нашей стране. В этой ситуации наши аграрии, как всегда, обращаются к государству с просьбой о компенсации убытков, просят объявить некоторые регионы зоной стихийного бедствия. А ведь если бы хозяйства были застрахованы и получили страховые выплаты, то те деньги государства, которые сейчас просто идут на «залатывание дыр», можно было бы пустить на развитие сельского хозяйства, на движение вперед.

Подейкують, якби аграрії застрахували погодні ризики, то не мали б таких значних збитків через посуху, як визначило за результатами перевірок та оцінок профільне відомство. Страховики погоджуються, а от самі селяни поки що досить насторожено ставляться до словосполучення «застрахувати врожай»...

Поміркувавши трохи, влада дійшла висновку, що оптимальним було б перекласти всі проблеми аграріїв, особливо погоднокліматичні, на страхові компанії. Тим більше, що страховики не проти, а от самі селяни чомусь не поспішають стати клієнтами страхових організацій. Чинovníки зробили «щедрий жест» страховикам. У всякому разі, поки що влада обіцяє залишити без державної допомоги тих, хто у 2008 році не застрахує свій врожай. «Жодне сільськогосподарське підприємство наступного року не буде мати доступу до бюджетних грошей, якщо не застрахує свій врожай. Необхідно працювати за світовими правилами», — заявив віце-прем'єр Віктор Слаута.

Можливо, дії Кабміну пов'язані з сумнівними історіями щодо збитків селян від посухи. Правда чи ні, а

збитки селян від цьогорічної посухи оцінюються на рівні мільярда гривень. Мова йде про прямі збитки господарств, в яких загинуло 463 тис. га озимини та більше 650 тис. га ярових. Після тривалих та ретельних перевірок з'ясували, що постраждалих кілька тисяч, і от, власне, цим господарствам Кабмін «люб'язно» виділив аж 120 млн. грн. Згідно розпорядження, Дніпропетровщина отримує 7592 тис. грн., Донецщина — 2597 тис. грн., Запорізька область — 4178 тис. грн., Кіровоградська — 12964 тис. грн., Луганська — 6589 тис. грн., Миколаївська — 41022 тис. грн., Одеська — 22292 тис. грн., Херсонська — 16352 тис. грн., Черкаська — 4188 тис. грн., Крим — 2226 тис. грн.

Потім пішли чутки, що аграрії обдурили чиновників, і що насправді збитки набагато менші, незважаючи на той факт, що на кожне окремо

До Держстандарту відправили Олійник

Кабінет Міністрів призначив Даниїлу Олійник заступником голови Державного комітету з питань технічного регулювання та споживчої політики. Про це сказано у розпорядженні Кабміну № 631-р від 8 серпня. До призначення Олійник працювала заступником директора економіки та фінансів Національної комісії регулювання зв'язку. У червні Кабмін увів додаткову посаду першого заступника голови Держспоживстандарту й призначив на неї Сергія Талалу, звільнивши його з посади заступника голови Держспоживстандарту.

Нові ціни від Немодрук

Кабінет Міністрів призначив Наталію Немодрук начальником Державної інспекції з контролю за цінами. Відповідне розпорядження № 650-р підписано 15 серпня. 11 липня Кабмін звільнив начальника Держінспекції з контролю за цінами Анатолія Козленка, що займав цю посаду з лютого 2004 року. Нагадаємо, у лютому Кабмін уповноважив Держінспекцію з контролю за цінами перевіряти економічну обґрунтованість підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги. Держінспекція з контролю за цінами перебуває у складі Міністерства економіки.

взяте постраждале господарство переплачують копійки навіть у разі 100% фінансування державної допомоги. Довелося перевіряти. Дійшли до того, що перший віце-прем'єр Микола Азаров доручив відповідним органам перевірити підприємства, які подали непідтверджені заявки на отримання державної компенсації втрат посівів від засухи. Начальник управління контролю АПК Головного контрольно-ревізійного управління Володимир Діхтярьов констатував, що урядові комісії на місцях попередили необґрунтоване відшкодування на 21 млн. грн. збитків від посухи 770 виробників.

А загалом надійшло більше 3,5 тис. заявок на відшкодування 167 млн. грн.

Наразі Мінагрополітики не звітувало стосовно виплат постраждалим від засухи, та й мало кого цікавить статистика про те, що ряд господарств отримає трохи грошей на осінню посівну.

Більше цікавить, чому селяни не працюють активно зі страховими компаніями.

Нагадаємо, у Держбюджеті на здешевлення вартості страхових премій, фактично сплачених аграріями, передбачено 50 млн. грн. І ще, власне, у лютому (тобто, на початку року), коли невідомо було, яким буде літо, влада встановила суб'єктам аграрного ринку тимчасову часткову компенсацію сплачених ними страхових премій у розмірі 50% їхньої вартості за застраховані ризики загибелі врожаю-2007 (постанова Кабміну № 261 від 21 лютого «Про затвердження порядку використання в 2007 році коштів, передбачених у бюджеті на здешевлення вартості страхових премій, фактично сплачених суб'єктами аграрного ринку»).

Згідно порядку, компенсацію отримують ті, хто застрахував ризик загибелі пшениці, жита, ячменю, кукурудзи тощо, відповідно до правил комплексного та індексного страхування, у розмірі 50% вартості страхових премій, фактично сплачених ними. Розподіл грошей має відбуватися пропорційно питомій вазі середньої величини посівних площ у господарствах за останні 3 роки, згідно звітності Мінагрополітики.

Страховики самі визнають, що селяни не шикуються в черги, аби застрахувати врожай. У чому причина? У страхових компаній є час — до наступної весни — подумати, що треба, аби прижитися на селі.

Роман ШИНКАРЕНКО, спеціаліст СК «Провідна»

Фінансові втрати виробників були б значно меншими, якби цього року сільськогосподарські підприємства застрахували свої культури.

Страхування польових культур зазвичай пропонується з франшизою 30%. При страхуванні врожаю (його очікуваної вартості) виробник зможе отримати компенсацію витрат на виробництво та частку прибутку. При високих цінах на продукцію цього року можна стверджувати, що виробник фактично не мав би збитків, а навпаки — отримав би запланований прибуток. При страхуванні врожаю по витратах на виробництво виробник зміг би повернути практично всі витрачені на вирощування кошти.

За умови страхування врожаю держава не повинна була б виділяти кошти з державного бюджету на надання допомоги сільгоспвиробникам.

Хочу сказати, що у 2007 році спеціалісти нашої компанії почали розробку програм страхування сільськогосподарських ризиків. Цей напрям страхування визначено як один із стратегічних.

У нас є програми страхування сільськогосподарських культур від граду, вогню; озимих культур — від зимових ризиків; комплексне страхування; страхування польових культур за індексом врожайності та комплексне страхування сільськогосподарських тварин.

Програми страхування тварин передбачають страхування худоби від усіх без виключення хвороб, стихійних лих, вогняних ризиків, нещасних випадків та протиправних дій третіх осіб. Покриття при страхуванні птиці, що належить юридичним особам, включає страхування від пташиного грипу. До кінця вересня 2007 року планується впровадження програми зі страхування багаторічних культур.

Агентство з ризиків

Ліга страхових організацій (ЛСОУ) ініціює створення агентства з аграрних ризиків або так званого аграрного страхового пулу. До членів пулу повинні застосовуватися тверді вимоги для забезпечення стабільності цього ринку. Учасником цього пулу зможе стати будь-яка платоспроможна страхова компанія.

Ліга страхових організацій у лютому 2006 року виступила за активізацію страхування в аграрному секторі й ініціювала співробітництво страхових організацій і Міністерства аграрної політики в особі департаменту аграрної політики, а також співробітництво страхових організацій та аграрних структур всіх форм власності. У жовтні 2006 року Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) рекомендувало Кабінету Міністрів створити Агентство з управління аграрними ризиками.

Довідка

За даними ЛСОУ, обсяг зібраних компаніями премій на ринку агрострахування в 2006 році склав 30 млн. грн., при потенційних 1-2 млрд. грн.

У 2006 році площа застрахованих посівів склала 3,4% (в 2005 — 2%). Кількість компаній, які працюють на ринку агрострахування, дорівнює 37.

7 компаній — «Оранта», ТАС, «Кредо-Класик», «АСКА», «АСКО-Донбас-Северний», «Еталон», «Вексель» — зібрали більше 10 млн. грн. премій (35,3% від загальних виплат), уклали 80% угод (1778). Найчастіше аграрії страхують ріпак та пшеницю.

В. о. по землі

Кабінет Міністрів призначив Володимира Кулініча виконуючим обов'язки заступника голови Державного агентства земельних ресурсів. Про це сказано в розпорядженні Кабміну № 610 від 11 липня; рішення оприлюднене в серпні.

До травня Кулініч обіймав посаду першого заступника голови Держкомітету із земельних ресурсів, з якої був звільнений у зв'язку з реорганізацією відомства.

Нагадаємо, у січні Кабмін поновив Кулініча на посаді першого заступника голови Держкомзему, раніше (в липні 2006 року) його було звільнено з цієї посади.

У січні Кабмін реорганізував Держкомзем у Держагентство земельних ресурсів, а у квітні звільнив у зв'язку з цим голову Держкомзему Миколу Сидоренка.

У березні Кабмін призначив Ігоря Яцука керівником Держагентства земельних ресурсів. У квітні Кабмін призначив Юрія Олексієнка та Олександра Черпицького на посади перших заступників голови Держагентства земельних ресурсів.

НАЦІОНАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС "ЕКСПОЦЕНТР УКРАЇНИ"

Третя міжнародна спеціалізована виставка-конференція

26-28
вересня

УКРАЇНА ЗЕРНОВА'2007

VI Міжнародна конференція
"ЗЕРНОВА ІНДУСТРІЯ-2007"
Національна виставка "ХЛІБПРОМ-2007"

Організатори виставки-конференції:
Міністерство агропромислової політики України
Журнал "Хранение и переработка зерна"
ІА "АПК Інформ"
Національний комплекс "Експоцентр України"

Співорганізатор:
ТОВ "Український виставково-інформаційний центр"

Селекція, насінництво.
Виробництво, зберігання, переробка зернових
та олійних культур.
Хлібобулочні, кондитерські вироби.
Комбікормове виробництво.
Техніка, технології, обладнання. Логістика.
Добрива, захист зернових.

Національний комплекс "Експоцентр України",
пр-т А. Глушкова, 1, м. Київ, МСП 03680, Україна
Тел./факс: (044) 596-91-44, 596-91-18

E-mail:
expo12@expocenter.com.ua
expo13@expocenter.com.ua
www.expocenter.com.ua

Генеральний спонсор
виставки:

Спонсор
виставки:

Генеральний
інформаційний партнер:

Ексклюзивний
інформаційний спонсор:

Інформаційна підтримка:

I ВСЕУКРАИНСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНЫМ УЧАСТИЕМ «УДОБРЕНИЯ-2007»

**ВХОДИТ ЛИ РЫНОК МИНЕРАЛЬНЫХ УДОБРЕНИЙ В СФЕРУ ВАШИХ
ИНТЕРЕСОВ? ЕСЛИ ДА, ТО ВАС ОБЯЗАТЕЛЬНО ЗАИНТЕРЕСУЕТ**

I ВСЕУКРАИНСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ С МЕЖДУНАРОДНЫМ УЧАСТИЕМ «УДОБРЕНИЯ-2007»

В последнее время участники рынка химической продукции все больше испытывают потребность в полноценном деловом общении, оптимизации информационных потоков, конструктивном диалоге с партнерами и конкурентами.

Цены на газ стали катализатором, спровоцировавшим рост внимания к производителям минеральных удобрений, особенно со стороны аграрного бизнеса. Высокий уровень внимания к отрасли поддерживают вопросы, связанные с приватизацией ряда химпредприятий. Не менее важным является вопрос политики государства, направленной на защиту внутреннего рынка, с одной стороны, и на активное поощрение выхода национальных компаний на внешние рынки — с другой.

«УДОБРЕНИЯ-2007» — это площадка обмена мнениями. Это уникальная возможность для руководителей предприятий и собственников компаний встретиться, наладить новые деловые контакты, обсудить с уже существующими партнерами планы и перспективы на ближайший сезон, а также возможность озвучить прогрессивные идеи или выслушать точку зрения коллег по бизнесу на ту или иную проблему.

«УДОБРЕНИЯ-2007» — это представительский форум, во время которого целесообразно, используя инструментарий дипломатов, обсудить проблему конкуренции на рынке удобрений и выработать общие правила поведения на рынке каждого из участников химической отрасли или сопутствующего бизнеса.

Быть причастным к рынку химии и минеральных удобрений трудно, сложно, но очень престижно и интересно. Присоединяйтесь к конференции **«УДОБРЕНИЯ-2007»**.

Мероприятие: I Всеукраинская конференция с международным участием «УДОБРЕНИЯ-2007»

Организаторы: Держзовнишинформ, «Аграрика»

Дата проведения: 24-25 октября 2007 года

Место проведения: Президент-отель Киевский, зал Европейский

Адрес: Госпитальная, 12, Киев, Украина

Формат: 2 дня

Позиционирование: площадка для обмена мнениями между участниками рынка химии

Аудитория: руководители предприятий, собственники бизнеса, инвесторы, банкиры, работники посольств, чиновники

МИССИЯ:

Формирование и оценки концепции развития внутреннего рынка минеральных удобрений; механизмы субсидирования поставок минудобрений сельскому хозяйству.

ОСНОВНАЯ ТЕМАТИКА КОНФЕРЕНЦИИ:

- Ознакомительная сессия
- Производственная сессия
- Внешнеэкономическая сессия
- Агрохимическая: обеспечение аграриев удобрениями
- Презентация концепции программы обеспечения АПК Украины минеральными удобрениями в 2008 году

Лука, Порфеній

Информационный центр конференции:

тел./факс: (044) 4927605, 4869171

E-mail: konf-ap-2007@agroperspectiva.com

www.agroperspectiva.com

Віктор ДІХТЯР, «Агро Перспектива»

ПРАВИЛА ВІД ВЛАДИ

Уряд постійно встановлює та змінює правила на ринку зерна. Новий сезон виключенням не став.

Отже, правил на новий сезон є кілька. Правило №1: уряд завжди правий. Правило №2: якщо влада неправа, дивись правило №1. Правило №3: наповнення держресурсів — справа не тільки державна, але й торговців ринку. Правило №4: ніякого експорту до закінчення формування держресурсів. Правило №5: до 1 жовтня на експорт зерна встановлено квоту в обсязі по 3 тис. тонн на пшеницю, жито, ячмінь, кукурудзу. Правило №6: квоти можна пролонгувати при необхідності. І так до безкінечності. Хоча насправді правил та кодексу поведінки на зерновому полі не існує. Щоправда, треба віддати належне уряду: в новому сезоні чиновники чи не вперше встановили правила гри до початку сезону. Але експортерам не стало легше. Навпаки. Якщо раніше торговці мали змогу справедливо обурюватися і вимагати від чиновників скасувати те чи інше рішення про обмеження експорту зерна, бо обмеження були введені в розпал сезону, то цього разу сказати нічого. Все в рамках тих правил, про які говорили самі торговці. Тому трейдери мусять терпіти.

До правил, про які ми згадували минулого разу, додалося ще кілька. Нове і головне правило: влада міняє правила щодня. Щоднини, щосекунди. Таке у неї хобі.

Зрозуміти, чому чиновники постійно змінюють умови роботи на ринку зерна, — водночас і просто, і складно. Справа у тому, що чиновники не моніторять ринок зерна постійно: за іншими справами часу на зерно просто не вистачає. Але влітку, коли селяни збирають пшеницю, сам Бог велів вести битву за врожай. От, власне, державні мужжі й воюють, як можуть. Тому треба змиритися з тим, що у країні щороку, щосезону перманентно перекроюють ринок хліба. Напевне, якби все було стабільно, трейдери б від нудьги померли. А так, дивись: копірсаються у тенетах урядових обіцянок, заброн, звернень, закликів тощо. Шукають нові ринки. Словом, живуть, хоча більшість лишень намагається вижити. Та не будемо про сумне. Повернімося до умов гри у новому сезоні.

Перша половина 2007/2008 маркетингового року буде для торгівлі втрачена. Квота обсягом 12 тис. тонн діє до 1 жовтня. Грудень слід автоматично відкинути, бо зазвичай у грудні трейдери, які торгують зерном з дніпровських полів, відпочивають. Може, звичайно, так статися, що доведеться працювати. Але це — за умови, що відкриють кордон із жовтня, або хоча б квоту збільшать до пари-трійки мільйонів тонн. Щоправда, у останнє повірити важко. Чому? Відповідь проста — поки що вельми і вельми туманним виглядає баланс зернових поточного сезону. Оптимістичні заяви аграрних вождів не додають оптимізму. Швидше навпаки — насторожують, зважаючи на гіркий досвід попередніх років. Ми вже мали ситуацію, коли неврожай ховали за рекордним урожаєм кукурудзи, а потім все-таки виникло запитання: «Де зерно?».

Жертвами зазвичай виступають селяни, яких ошукали. Винними у кри-

зах та катаклізмах до сьогодні призначали торгівців зерном, переробників зерна — мельників та пекарів. Але, судячи з усього, з останніми домовляться в обмін на деякі вигоди та пільги. Складно сказати, наскільки винними визнають трейдерів. Поки що влада запевняє: все добре, а буде ще краще. Інколи натакає про готовність зняти обмеження на вивіз зерна після 1 жовтня. Наприклад, прем'єр-міністр Віктор Янукович обіцяє не стримувати експорт зерна. «У нас є всі можливості забезпечити необхідний обсяг експорту, і ми нічого не будемо тут стримувати, а будемо створювати умови для того, щоб наші працівники сільськогосподарства мали можливість заробити нормальні кошти», — заявив Янукович.

Головний аграрій Кабміну — віцепрем'єр Віктор Слаута — допускає експорт зернових культур до 5-6 млн. тонн у 2007/2008 маркетинговому році. «При такому валові (валовому зборі зернових культур обсягом 30 млн. тонн) у 5-6 млн. (тонн) держава буде мати експортний потенціал», — каже Слаута. І тут же додає, що урядові необхідно ще 1-1,5 місяці для закінчення формування продовольчого резерву, регіональних запасів, після чого буде вирішуватися питання щодо продовження або ж зняття квотування експорту зерна у цьому маркетинговому році.

Зважаючи на темпи закупівлі зерна до державних та регіональних ресурсів, можна припустити, що свято на вулиці торговців відміняється. Тим більше, що галузеві асоціації агропромислового комплексу (або ж кишенькові асоціації Мінагрополітики) вже виступили з публічною заявою про те, що необхідно продовжити обмеження експорту зерна до кінця 2007/2008 маркетингового року. «Потрібно заквотувати експорт зерна на весь маркетинговий рік», — сказав голова ради директорів асоціації «Союз птахівників України» Олександр Бакуменко. Президент Всеукраїнської

асоціації пекарів Володимир Слабовський підкреслив, що якщо зерно буде вивезене за межі України, то його нізвідки буде імпортувати, тому що зараз практично всі країни говорять про обмеження свого експорту. «Якщо зараз відкрити експорт, то ми вже залишимося і без хліба, і без м'яса, і без яєць», — сказав Слабовський.

Випереджаючи негативні події та дії, Українська зернова асоціація пропонує Кабміну встановити квоту на експорт зернових культур обсягом 4 млн. тонн з жовтня до 31 грудня поточного року. Вірогідність того, що влада прислухається до УЗА, мізерна. Ще раз повторимо: темпи закупівлі зерна до державних засіків вкрай погані. Крім усього іншого не слід забувати про те, що у кінці вересня — вибори до парламенту, потім — формування нового уряду. Це — відносно того, що восени держслужбовцям знову не буде вистачати часу на моніторинг ринку зерна і на виконання плану із закупівель пшениці. А ось після формування «нових старих» органів влади питання продрезервів знову буде на часі.

Вивіз українського зерна під великим питанням. Тим більше, що в світі цінові лихоманки на зерно не вщухають. Тому трейдерам, якщо є ще охочі працювати з експортним зерном, треба стати виключенням з правил. І все буде гаразд.

Нормативно-правова база щодо регулювання ринку зерна у 2007/2008:

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 березня 2007 року № 559 «Про затвердження переліку об'єктів державного цінового регулювання на 2007/08 маркетинговий рік».
2. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2007 року №243-р «Про реалізацію Аграрним фондом пшениці врожаю 2005 року з державного продовольчого резерву».

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2007 року №736 «Про запровадження державних форвардних закупівель».
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 травня 2007 року №748 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 8 грудня 2006 року № 1701».
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 26 травня 2007 року №350-р «Про реалізацію жита з державного продовольчого резерву».
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 червня 2007 року №844 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2006 року № 1852».
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 року №794 «Про невідкладні заходи щодо зменшення негативного впливу посухи та забезпечення формування ресурсів зерна 2007 року».
8. Наказ Міністерства аграрної політики від 28 квітня 2007 року №301 «Питання діяльності Аграрного фонду на організованому аграрному ринку у 2007-2008 маркетинговому році».
9. Наказ Міністерства аграрної політики від 30 травня 2007 року №371 «Про внесення змін до наказу Мінагрополітики від 28 квітня 2007 року № 301».
10. Наказ Міністерства аграрної політики від 30 травня 2007 року №372 «Про реалізацію жита з державного продовольчого резерву».
11. Наказ Міністерства аграрної політики від 4 червня 2007 року №385 «Про заходи щодо виконання постанови Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 року № 794».
12. Наказ Міністерства аграрної політики від 7 червня 2007 року №397 «Про реалізацію пшениці врожаю 2006 року та жита з державного продовольчого резерву».
13. Наказ Міністерства аграрної політики від 8 червня 2007 року №402 «Щодо закупівлі Аграрним фондом продовольчого зерна врожаю 2007 року для формування державного продовольчого резерву».
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2007 року №527-р «Про реалізацію Аграрним фондом пшениці врожаю 2006 року з державного продовольчого резерву».
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 липня 2007 року №973 «Про внесення змін до деяких актів Кабінету Міністрів України». **АП**

МВФ рекомендує

Міжнародний валютний фонд рекомендує Кабінету Міністрів відмовитися від адміністративного регулювання економіки, зокрема, від адміністративного контролю цінової динаміки. Про це заявив старший постійний представник МВФ в Україні Джефрі Френкс. «МВФ не радить застосовувати подібні до нинішніх заходи адміністративного контролю за цінами», — сказав він. Зокрема, Френкс розкритикував відновлення квот на експорт зерна та втручання уряду в процес ціноутворення. На думку МВФ, подібні кроки можуть дати короткостроковий ефект, однак не будуть ефективними у довгостроковій перспективі.

«Якщо існує загроза дефіциту хліба, то уряду потрібно вжити заходів, щоб розширити пропозицію. У короткостроковому періоді це можна зробити за рахунок інтервенцій з Держрезерву. Але якщо через поганий урожай хліба не буде в країні, то необхідно імпортувати цю продукцію. І щоб забезпечити цей імпорт, природно, доведеться платити світову ціну», — сказав Френкс.

Жорсткі квоти

Європейська комісія вважає занадто жорсткими квоти на експорт зерна в Україні.

Про це повідомив керівник відділу торгівлі представництва Єврокомісії в Україні Луїс Мануель Портеро Санчес. Він зазначив, що ЄК знає про те, що у 2007 році в Україні були важкі кліматичні умови, що призвело до необхідності здійснення владою деяких дій. ЄК обговорювала це питання з українською стороною, і українська влада запевнила, що вжиті заходи будуть тимчасовими, а здійснюватися будуть під постійним контролем. «Однак є заклопотаність у зв'язку з тим, що, зважаючи на останню інформацію про врожай, квоти на експорт є надто жорсткими», — сказав Портеро Санчес.

«У майбутньому важливо лімітувати застосування будь-яких торговельних обмежень, застосовуючи їх тільки у тих випадках, коли існує критичне зменшення продовольства, на основі ретельного прогнозування врожаю», — сказав Портеро Санчес. Він повідомив, що ЄК запропонувала українській владі доступ до європейської системи розгорнутого аналізу та прогнозування «Марс», яка застосовується у сільському господарстві країн Європейського Союзу, щоб Україна могла поліпшити свої можливості прогнозування врожаю.

Міколай ОНІЩУК, економічний радник посольства Польщі в Україні

ПОЛЬЩА — ШОСТИЙ ВИРОБНИК ПРОДОВОЛЬСТВА В ЄС

Це вже не прогнози, надії на краще, не дешева політична пропаганда — це реальність та факти сьогодення. Польська економіка, і, звичайно ж, продовольча галузь після входження у Європейський Союз (ЄС) зміцнила свої позиції на спільному європейському ринку. Сьогодні Польща належить до найбільших у ЄС виробників зернових, м'яса, молока, цукру, рапсу. Збільшила також свою частку у постачанні продовольства на ринки Євросоюзу. Зміцнила свої зв'язки з цими ринками.

Польща займає третє місце в Євросоюзі із виробництва зернових, буряків та овочів, четверте — по продукції рапсу, м'яса свиней і птахів, а також молока. Є найбільшим виробником картоплі і шостим — овочів. З поміж 12 країн, прийнятих до ЄС, польська харчова галузь має найбільшу вартість виробництва (майже 55 млрд. EUR згідно паритету купівельної спроможності), що ставить Польщу на шосте місце в ЄС серед виробників продовольства і напоїв з часткою приблизно 6,5%. І хоча середній рівень економічного розвитку нових членів ЄС, у тому числі й Польщі, усе ще вдвічі менший, ніж у старих членів Євросоюзу, але ці нові країни-члени досягають майже втричі вищого темпу розвитку економіки, ніж у країнах ЄС-15. У 2004-2006 роках середній річний приріст внутрішнього валового продукту (ВВП) у країнах ЄС-12 складав майже 6% (найвищий — у Естонії — 10%, у межах 5% — у Словенії, Польщі, Угорщині). Такий високий темп економічного зростання, згідно останніх прогнозів, утримується також у 2007-2008 роках. Польща вирізняється при цьому релятивно низькою інфляцією та дефіцитом на поточному рахунку рівня 2%.

Міцну основу для поживлення польської економіки після входження до ЄС утворює зростаючий експорт, висока динаміка споживчого попиту та інвестиції. Крім того, після входження до ЄС спостерігається поліпшення сальдо товарних оборотів та послуг із закордоном; зміцнення національної валюти (1 EUR коштує приблизно 3,8 злотих); зменшення безробіття — з 20% у 2002-2003 роках до 13% на сьогодні; зменшення бюджетного дефіциту держави до трохи більше, ніж 25 млрд. злотих у 2006 році (приблизно 6 млрд. EUR). Зростання економіки покращує ситуацію з доходами громадян, оскільки реальні заробітки збільшуються у темпі понад 4% щороку (на сьогодні вони складають близько 1000 USD), роздрібна торгівля — приблизно на 10%.

Від середини 2005 року почалося інвестиційне прискорення — видатки на основні фонди збільшилися приблизно на 10% щороку, а у 2007 році будуть ще вищими.

Вхід Польщі до ЄС не викликав суттєвих змін у рівні виробництва зернових, молока та свинини. Продовжується, однак, значна тенденція до спаду продукції пропашних культур, у тому числі картоплі та пропашних кормових культур. Зменшилося приблиз-

но на 15% по відношенню до 1998-2000 років виробництво овочів. Секторами, які після входження до ЄС демонструють зростання виробництва, є птахівництво, а також вирощування ріпаку (що пояснюється зростаючим попитом на біопаливо).

Після входження Польщі до ЄС сільськогосподарське виробництво (у постійних цінах) складало 58,5 млрд. злотих (близько 20 млрд. USD) і було у середньому на 2,5% вище, ніж у 2001-2003 роках. У цьому періоді тваринництво зросло на 6,9%, а рослинництво — зменшилось на 1,1%. Збільшилась товарність виробництва (зменшилось внутрішнє споживання).

Виробництво харчової промисловості, після зниження динаміки у 2004-2005 роках до 3,6-4,4%, у 2006 році збільшилось до 7,3%; у 2007 році це зростання триває надалі. Після входження до ЄС дещо зменшилась кількість фірм у харчовій галузі (з 19,5 тис. у 2003 до 18,4 тис. у 2005 році), але масового банкрутства польських фірм не було. Не прогресували процеси поглинання та об'єднання цілих секторів. Серед підприємств — виробників харчових продуктів та напоїв домінують малі фірми і мікрофірми, а великих фірм тільки 275.

За період членства в ЄС, внаслідок зростання виробництва, у харчовій промисловості почалося помітне зростання ринкових поставок, у тому числі м'яса і виробів з нього, сирів, напоїв та молочних десертів, шоколадних виробів, пива тощо. У кінцевому рахунку збільшилось споживання основних харчових продуктів, яке у перерахунку на 1 громадянина у 2006 році складало: по м'ясу та виробам із нього — 75,5 кг (проти 66,1 кг у 2000 році), у

тому числі свинини — 41,5 кг (39 кг у 2000 році) і пташиного м'яса — 24,5 кг (проти 14,7 кг у 2000). Виросло споживання рослинних жирів — до 31 кг, фруктів — до 54 кг і овочів — до 109 кг. Зменшилось споживання картоплі — до 122 кг (проти 134 у 2000 році) та у меншій мірі — цукру і хлібопродуктів.

Варто зазначити, що входження Польщі до ЄС прискорило процеси адаптації підприємств до стандартів Євросоюзу. Різко зросла кількість

підприємств, які мають повноваження продавати на розширеному ринку країн ЄС. Для ілюстрації: на протязі останніх трьох років кількість подібних підприємств збільшилась у 15 разів серед підприємств м'ясної галузі, більш ніж у 3 рази — у молочній промисловості та птахівництві, і більш ніж у 3 рази — в рибній галузі.

У цьому контексті вже важко говорити, що польські харчові підприємства не мають власних сертифікатів, а їхня продукція може загрожувати безпеці продовольчого ринку деяких країн, що не входять до ЄС та імпортують цю продукцію.

Підсумовуючи: ситуація з доходами сільського господарства і харчової промисловості за час після входження Польщі до ЄС покращилася, а чистий прибуток у харчовій промисловості — збільшився у понад 3 рази (з 1,6 до 5,1 млрд. злотих), тобто, з приблизно 500 млн. USD до близько 1,7 млрд. USD. Починається успішне зростання інвестиційної вартості у галузі сільського господарства (з 2 млрд. злотих у 2003 році до 2,6 млрд. злотих у 2006), також у харчовій промисловості (відповідно з 5,7 млрд. до 6,8 млрд. злотих). Польська харчова промисловість має стабільні перспективи подальшого розвитку. **АП**

Виробництво сільськогосподарської продукції, за даними посольства Польщі в Україні, тис. тонн

	2001-2003	2004-2006
Зернові	25743	26113
Технічні, у тому числі	30705	24515
цукрові буряки	12179	11741
картопля	15548	11117
фрукти	3247	3218
овочі	4897	5388
М'ясо, у тому числі	3200	3441
яловичина і телятина	339	362
свинина	2041	2047
птиця	783	984
Молоко, млн. л	11537	11551

УКРАЇНА — СОТ: БУТИ ЧИ НЕ БУТИ?

Міністр економіки України Анатолій Кінах зазначив, що попередні висновки робочої групи (РГ) зі вступу України до Світової організації торгівлі (СОТ) є позитивними: «Україна має всі можливості завершити процедуру вступу до СОТ у 2007 році, і ми будемо робити все, щоб це відбулося».

Анатолій Кінах зауважив, що українська делегація представила робочій групі звіт про прийняті Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України законодавчі зміни, необхідні для прийняття України в СОТ. Україні залишилося прийняти ряд нормативних документів та завершити двосторонні переговори з Киргизстаном.

На сьогоднішній день відбувається обговорення на рівні експертів. Українській делегації була поставлена задача зберегти інтереси національних економічних інтересів України у рамках попередніх домовленостей, поінформувати міністр.

Анатолій Кінах сказав, що на засіданні РГ було зроблено офіційне оголошення про завершення переговорів з Україною стосовно питань державної підтримки агропромислового комплексу: «Ми вийшли на дуже оптимальний баланс, включаючи можливість «зеленої скриньки».

Як повідомлялося, країни — члени робочої групи з розгляду заявки України на вступ до Світової організації торгівлі узгодили тексти положень проекту звіту РГ, що був підготовлений делегацією України та секретаріатом СОТ за результатами прийняття Верховною Радою України у травні цього року пакету законодавчих актів з метою приведення національного законодавства у відповідність із нормами СОТ, та дійшли висновку про відповідність травневого пакету українського законодавства правилам і вимогам угод СОТ. Тексти окремих положень звіту, які потребують додаткового узгодження на експертному рівні, зокрема, у сфері технічного, санітарного і ветеринарного регулювання, буде доповнено та погоджено найближчим часом у ході двосторонніх консультацій із зацікавленими країнами — членами РГ. За результатами засідання секретаріат СОТ розповсюдив узгоджений документ щодо підтримки сільського господарства. Країни — члени РГ заявили про підтримку якнайшвидшого завершення Україною переговорів щодо набуття членства у СОТ і домовилися провести наступне засідання на початку жовтня цього року.

Юрій ТАРАПІКО, «Агроресурси»

ВИЖИВАННЯ СЕЛА У СОТ

Давно вже назріла необхідність підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств за допомогою сучасних інформаційних технологій, за рахунок оптимізації галузевої структури виробництва, використання біологічних факторів та хіміко-техногенних ресурсів у оптимальному їхньому поєднанні.

Головне призначення Світової організації торгівлі (СОТ) полягає у подальшій лібералізації світової торгівлі та у забезпеченні справедливих умов конкуренції. Основними принципами і правилами СОТ є:

- взаємне надання режиму найбільшого сприяння у торгівлі;
- взаємне надання національного режиму товарам і послугам іноземного походження;
- регулювання торгівлі переважно тарифними методами;
- відмова від використання кількісних та інших обмежень;
- транспарентність торговельної політики;
- вирішення торговельних суперечок шляхом консультацій і переговорів.

Всі країни-члени СОТ приймають зобов'язання з виконання основних угод і юридичних документів, об'єднаних терміном «Багатосторонній торговельний угоди». Тобто, з правової точки зору система СОТ є своєрідним багатостороннім контрактом, нормами та правилами якого регулюється приблизно 97% всієї світової торгівлі товарами й послугами.

Таким чином, у випадку приєднання до цієї організації, значно полегшується доступ вітчизняних товарів на світовий ринок з одного боку, а з іншого — обмеження для просування на внутрішній ринок іноземних компаній також зникають. При цьому більшість провідних іноземних виробників працюють в умовах жорсткої конкуренції досить довго (СОТ розпочала свою діяльність 1 січня 1995 року та є спадкоємицею діючої з 1947 Генеральної угоди з тарифів і торгівлі — ГАТТ), і навчилися ефективно захищати свої інтереси. А от більшість вітчизняних підприємств, навпаки, не мають достатнього досвіду роботи у таких умо-

вах. Такий стан справ може призвести до виникнення значних труднощів у вітчизняних виробників після приєднання до СОТ. Особливо це стосується аграрного сектора економіки і пов'язане із низькою ефективністю виробництва, неповним використанням агоресурсного потенціалу, інтенсивною деградацією земельних ресурсів, відсутністю дієвих державних програм з розвитку сільських територій, недосконалістю законодавства й багатьма іншими факторами.

З іншого боку, сільськогосподарське підприємство, яке не піклується про перспективи свого розвитку, неминуче опиняється у так званому «стані рівноваги на низькому рівні», який характеризується тим, що більша частина власних ресурсів у тій або іншій формі витрачається на внутрішнє споживання, чим і досягається відносний стан рівноваги, який є досить стійким у статичному сенсі. Такий стан за умови відсутності зовнішньої конкуренції практично виявляється безризиковим. Однак подібне підприємство не може зберегти свій рейтинг серед інших аналогічних підприємств в умовах вільної конкуренції, оскільки серед них завжди знайдуться ті, хто значну увагу приділяє саме своєму перспективному розвитку, завдяки чому поліпшуються характеристики, і вони виходять на більш високий рівень економічної рівноваги. У цьому змагальному процесі нині істотну, а в багатьох випадках і визначальну роль відіграє підвищення ефективності та конкурентоздатності виробництва шляхом використання наукоємних і ресурсозберігаючих технологій.

Часу лишилося обмаль, і тому суб'єктам господарської діяльності доцільно поспішати з підвищенням своєї конкурентоздатності та стійкості. Вирішити цю проблему ефективно можна шляхом швидкого

переходу до стійкого функціонування, який базується на раціональному використанні біологічних факторів і хіміко-техногенних ресурсів у їхньому оптимальному поєднанні. Суть цієї стратегії полягає в багатоваріантному пошуку близької до ідеальної у конкретних умовах структури (моделі) сільськогосподарського виробництва засобами сучасних інформаційних технологій та її реалізації на практиці.

Крім того, очікувані перспективи вимагають переходу від традиційного стилю керування підприємством, заснованого на виробничому досвіді та інтуїції керівника і персоналу, до сучасних методів прийняття рішень, які дозволяють здійснювати оперативне й довгострокове планування з високою точністю. У кожному разі, у зв'язку з майбутніми змінами, практика ведення виробничої діяльності, заснована на досягненні тимчасових результатів, яка в майбутньому має у багатьох випадках негативні наслідки, нині стає неактуальною. На жаль, на всіх рівнях управління немає усвідомлення серйозності цієї проблеми.

Процес формування виробничої системи може включати кілька напрямків.

Банки даних с/г підприємств

В умовах ринкової економіки одним із ключових факторів підвищення конкурентноздатності є не лише забезпечення високої ефективності безпосередньо виробництва, але й здатність виробника заявити про себе на ринку і вигідно представити своє виробництво, продукцію та послуги, а також оперативно одержувати аналітичну й маркетингову інформацію, необхідну для успішного розвитку бізнесу. З іншого боку, потенційним партнерам сільськогосподарського підприємства важливо мати уявлення про масштаби виробництва, урожайність культур і продуктивність тварин, якість земельних ресурсів, про обсяги продукції на реалізацію, а також одержати відомості про тендерні пропозиції, тобто, потребу господарства у тих або інших промислових ресурсах. Вирішується ця проблема засобами Інтернету за допомогою спеціалізованих інформаційних ресурсів («АПК-інформ», «Агро-маг», «Агроресурси» та ін.). Ця технологія дозволяє учасникам ринку вчасно одержувати необхідну інформацію і оперативно проводити взаємовигідні операції. На жаль, нині тільки незначна кількість великих агрофірм просувають себе в Інтернет, що у сучасній ситуації є неприпустимим. Доцільно терміново перейти до масового використання інформаційних технологій сільськогосподарськими підприєм-

ствами, і для цього необхідна підтримка держави.

Електронна база даних

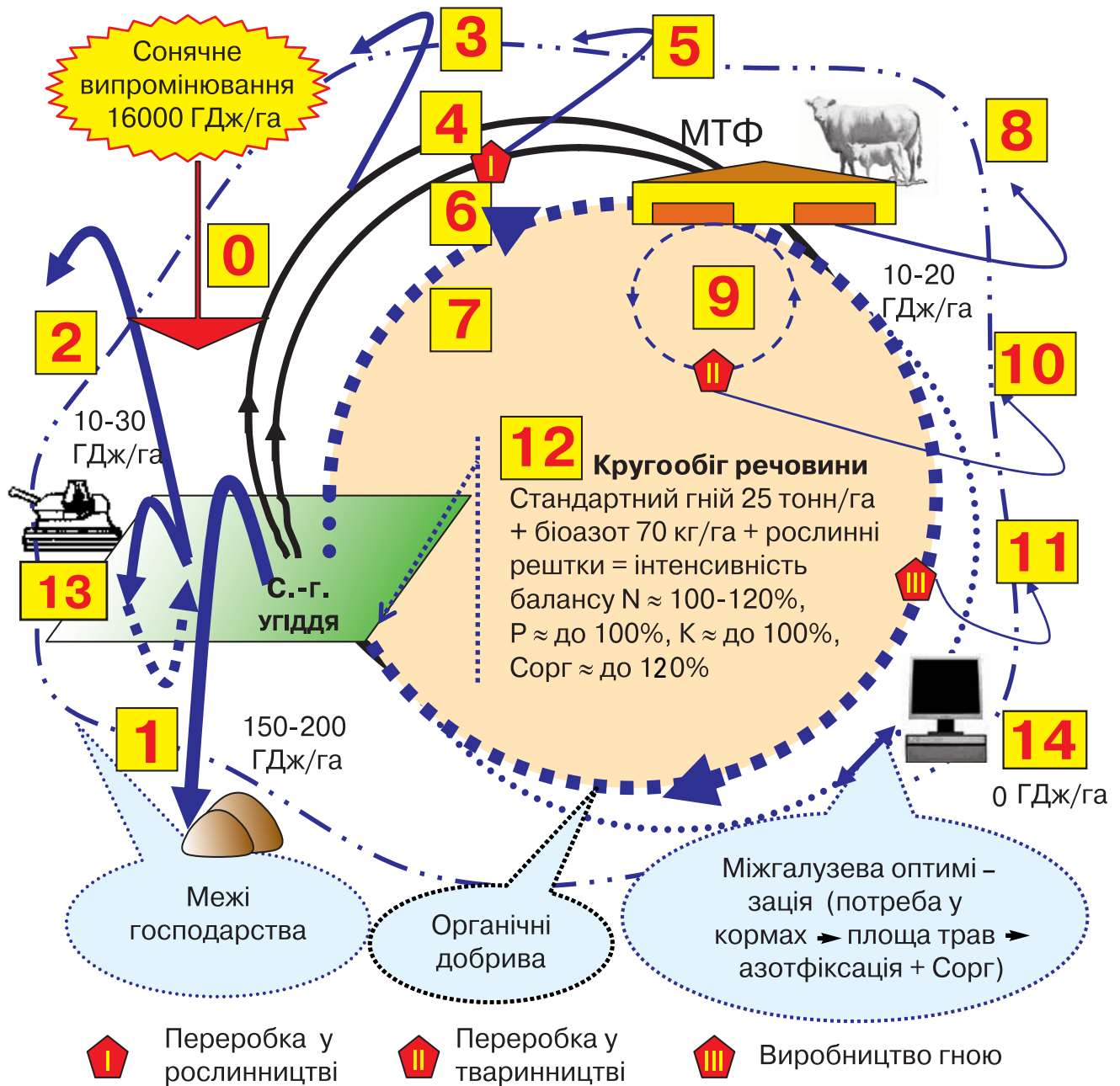
На жаль, більшість сучасних господарських формувань всю наявну інформацію зберігає на папері. До того ж не використовуються можливості комп'ютерної техніки, що дозволило б у багато разів спростити та прискорити роботу із внутрішніми інформаційними ресурсами. Якщо зосередити наявну інформацію в електронному вигляді на магнітних носіях ПК, то її використання буде більш ефективним, у тому числі з огляду на оперативність прийняття адекватних рішень та економії часу. Це, насамперед, ведення звітності, електронної книги історії полів, результатів еколого-агрохімічної паспортизації полів, електронні картографічні матеріали, ГІС-системи, документи, пов'язані з веденням плеїмної справи, експлуатацією технічних засобів і т. ін.

Оптимізація галузевої структури

Цей етап є продовженням попереднього, оскільки обробка вихідної інформації за виробничою системою за допомогою спеціального програмного забезпечення дозволяє оперативно провести багатоваріантний комп'ютерний аналіз та одержати перспективні моделі організації або реорганізації сільськогосподарського виробництва. Ця технологія базується на формуванні замкнених виробничих циклів, багаторазовому використанні біогенних елементів (рециркуляції), біологізації технологічних процесів, і спрямована на систематичне підви-

щення продуктивності рослинництва й тваринництва, на поліпшення якості продукції. Наприклад, при найпоширенішій нині практиці ведення сільськогосподарського виробництва з рослинницькою спеціалізацією й відчуженням за межі господарства всієї основної та побічної продукції, із системи безповоротно виноситься азоту близько 150 кг/га, фосфору — 50 кг/га, калію — 100 кг/га, органічного вуглецю (Сорг) відчужується 3 тонн/га. Тривале застосування такої системи землеробства супроводжується дегуміфікацією, агрохімічною й агрофізичною деградацією ґрунту та зниженням середньобаторічної продуктивності ріллі з темпом не менше, як 0,5 ц к.е./га в рік.

У випадку, якщо основний урожай реалізується, а його побічна частина використовується на добриво, до ґрунту повертається від загального вносу близько 20% азоту, 30% фосфору та до 40% калію. При цьому надходження Сорг до орного шару становить, у середньому, приблизно 50% від зв'язаного за вегетаційний період у всій рослинній біомасі. При відчуженні товарної частини врожаю із системи та використанні відходів рослинництва на потреби тваринництва із гноєм до ґрунту в середньому може надходити 15% азоту, а фосфору, калію й Сорг — по 30% від загального нагромадження у біомасі. За таких сценаріїв виробничої діяльності необхідне внесення відповідних оптимальних інтенсивностей балансу компенсуючих доз мінеральних добрив і, можливо, стабілізація гумусного стану ґрунту за умови наявності у сівозмінах багаторічних бобових трав.

1. Вся біомаса з поля відчувається за межі господарства. У середньому виноситься: N — 150 кг/га, P — 50 кг/га, K — 100 кг/га, Сорг — 3 тонн/га.
2. Основна продукція (ОП) відчувається, побічна (ПП) — залишається на полі. За межі землекористування в середньому відчувається: N — 80%, P — 70%, K — 60%, Сорг — 50% від виносу із урожаєм.
3. Відчуження ОП за межі землекористування.
4. ПП використовується у тваринництві, з гноєм до ґрунту в середньому повертається: N — 15%, P — 30%, K — 30-40%, Сорг — 30% від виносу із урожаєм.
5. ОП переробляється на борошно, крупу, олію, цукор та ін., з якими за межі системи у середньому відчувається: N — 40%, P — 30%, K — 20%, Сорг ~ 30% від виносу із урожаєм.
6. Використання ПП та відходів переробки (висівки та ін.) у тваринництві.
7. Використання всієї ОП і ПП у тваринництві.
8. З молоком з системи втрачається: N — 25%, P — 35%, K — 5%, Сорг — 50% (CO₂ у процесі життєдіяльності тварин) від вмісту у біомасі врожаю.
9. Знежирення, знежирене молоко телятам та порослятам.
10. При переробці молока та реалізації вершків втрачається лише Сорг — 50% (CO₂).
11. Втрати за різних способів зберігання гною: N — 11-31%, Сорг — 12-33%.
12. Рециркуляція: N — до 75%, P та K — до 100%, Сорг ~ 50% + азотфіксація (N — 70 кг/га) + рослинні рештки трав (в середньому 2 тонн/га Сорг) = сталому підвищенню родючості ґрунту на 1-3 ц к.о./га на рік з невисокими затратами і досягненням продуктивності сівозмін не менше 60 ц к.о./га.

Таким чином, з огляду на оптимізацію кругообігу речовини й потоків енергії у агроєкосистемах, найбільш стійкими є ті з них, де навантаження сільськогосподарськими тваринами на ріллі, сіножаті та пасовища сягає 2-2,5 умовних голів на гектар, де організовано переробку продукції до пакування та прямої реалізації, а технологія виробництва і застосування всіх наявних ресурсів органічних добрив відповідає існуючим вимогам. У результаті досягається багаторазове використання макро- і мікроелементів; у структурі посівних площ багаторічні трави займають 25-30%; забезпечується найбільш повна реалізація біологічних факторів, у тому числі сівозмінного; нагромаджується не менш, як 70 кг/га біологічного азоту, поліпшується фітосанітарний стан території та ін.; при динамічному окультуренні ґрунту за рахунок систематичного надходження 4-5 тонн/га органічного вуглецю рослинних залишків і добрив та при середньобагаторічних темпах підвищення продуктивності сівозмін на 1-3 ц к.о./га в рік — до рівня не менше 60 ц к.о./га. До важливих переваг цього варіанта варто також віднести створення додаткових робочих місць і той факт, що чим система різноманітніша, тим вона стійкіша.

Отже, оцінюючи кругообіг речовин за різної галузевої структури стосовно конкретних умов господарювання, можна забезпечити запланований рівень рециркуляції й біологізації. Як вже відзначалося, на площі 1000 га щорічно відчужується близько 150 тонн азоту, 50 тонн фосфору і 100 тонн калію. У фізичній масі це буде відповідати приблизно 450 тоннам аміачної селітри, 250 тоннам суперфосфату та 250 тоннам калійної солі, що у грошовому еквіваленті становить більше 200 тис. у. о. При реалізації сценарію 12 ці кошти заощаджуються і, навпаки, додаткове нагромадження біологічного азоту може досягати 70 кг/га, що для 1000 га еквівалентно приблизно 50 тис. у. о. У підсумку загальна щорічна економія коштів на кожну тисячу гектарів ріллі може становити близько 250 тис. у. о., не враховуючи відкладених витрат на відтворення гумусного стану ґрунту і не зважаючи на систематичне збільшення продуктивності сівозмін за рахунок внесення високих доз органічних добрив.

Формування тваринницької галузі

Цей напрямок передбачає розробку перспективних планів селекційно-плеємної роботи із стадами великої рогатої худоби, коней, овець та свиней; адаптацію технологій виробництва молока, м'яса, яєць до конкретних

умов господарювання; виявлення спадкових хвороб і розробку засобів скорочення збитків від них; розробку деталізованих раціонів годівлі тварин з метою забезпечення запланованої продуктивності; щорічне підвищення плідності молочного стада на 10-15%, свиноматок — на 5-7%, яйценосності курей — на 10-12%; освоєння сучасної технології ведення галузі м'ясного скотарства при значних площах сіножатей і пасовищ.

Технічне забезпечення

Ефективне ведення сучасного сільськогосподарського виробництва неможливе без формування відповідної умовам землекористування системи технічного оснащення (сценарій 13), у тому числі організації переробки вихідної рослинницької і тваринницької продукції до готової упакованої. Мається на увазі застосування спеціального програмного продукту, який дає змогу сформувати систему машин, використовуючи базу даних технічних засобів, що максимально відповідає ресурсним можливостям підприємства, його галузевій структурі та ґрунтово-кліматичним умовам.

Переробка

Особливу увагу приділяють організації власного переробного виробництва. Воно, як це було показано вище, є не тільки ефективним засобом «герметизації» кругообігу цінних речовин у системі, але й обов'язковою умовою високої конкурентноздатності підприємства та його продукції, особливо при виробництві продуктів харчування найвищої якості, у тому числі дитячого та дієтичного. На таких продуктах ніхто не заощаджує і вони є високоліквідними. При реалізації на практиці сценарію 12 висока якість з самого початку обумовлена галузевою структурою сільськогосподарського підприємства, що передбачає ведення біологічного (органічного) землеробства з обмеженим використанням агрохімікатів.

Програмне забезпечення

Для прийняття точних управлінських рішень потрібні універсальні програмні продукти і програми для рішення окремих завдань (сівозміни, системи застосування добрив, захист рослин, обробіток ґрунту, кормовиробництво та ін.). Проблема полягає у тому, що самостійно організувати добре адаптовану до конкретних умов структуру такої багатофакторної системи, як сільськогосподарське підприємство, безпосередньо керівникові і галузевим фахівцям на місцях надзвичайно складно. У результаті агроресурсний потенціал використовується не повною

мірою, зростають хіміко-техногенні витрати, значно знижується конкурентноздатність виробництва, порушується екологічна рівновага.

Характерним є те, що першим пріоритетом у роботі керівного складу більшості аграрних підприємств є вирішення поточних галузевих технологічних завдань, з яких і складається традиційний виробничий цикл. При цьому за щоденними турботами не проглядаються приховані можливості, які виявляються тільки при проведенні глибокого і всебічного аналізу. Певний порядок господарського циклу згодом настільки «костеніє», що змінити його, навіть при очевидній доцільності, деколи дуже складно. З іншого боку, у випадку різких непередбачених відхилень від звичайного ходу подій, управлінські рішення приймаються спонтанно, а їхня адекватність залежить від інтуїції, досвіду та рівня кваліфікації персоналу.

Таким чином, комплексно оцінити та зіставити складові такої складної й багатогранної системи, як сільськогосподарське підприємство, без застосування сучасних інформаційних технологій практично неможливо. Домогтися оптимального поєднання всього різноманіття ресурсів, у тому числі хіміко-техногенних і біологічних, можна тільки шляхом багатоваріантного комп'ютерного моделювання (сценарій 14). На схемі цей процес зображений стрілкою уздовж кола, що символізує процедуру міжгалузевої оптимізації. У результаті її проведення досягається таке положення, коли

Потреба у кормах залежно від продуктивності дійної корови

Продуктивність, тонн	Потреба, т к.о.	у тому числі т к. о.							
		концентрати	сіно	сінаж	солома	коренеплоди	силос	зелені	сироватка
до 3	3	0	0,4	0,4	0,1	0,2	0,9	1,0	—
4	4	1,0	0,4	0,4	0,1	0,2	0,9	1,0	—
5	5	2,0	0,4	0,4	0,1	0,2	0,9	1,0	—
6	6	3,0	0,4	0,4	0,1	0,2	0,9	1,0	0,2
7	7	4,0	0,4	0,4	0,1	0,2	0,9	1,0	0,2
8	8	5,0	0,4	0,4	0,1	0,2	0,9	1,0	0,2

ЗАБОРОНА НАЗАВЖДИ

Кабмін планує подовжити заборону ввозу м'яса та м'ясних субпродуктів за давальницькими схемами до 31 грудня 2007 року. Нагадаємо: у квітні Кабмін увів тимчасову заборону на ввіз м'яса та м'ясних субпродуктів за давальницькими схемами до 1 вересня.

Мінагрополітики змушене констатувати, що попри заборону, компанії продовжують імпортувати м'ясо за давальницькими схемами, спираючись на відповідні рішення судів.

Влада звернулася до Вищої ради юстиції з проханням дати оцінку судям, котрі прийняли рішення на користь імпортерів м'яса за давальницькими схемами, зокрема, Черкаської продовольчої компанії.

У 2006 році в Україну було завезено 232 тис. тонн м'яса, а за 7 місяців цього року — 127 тис. тонн. «Ми вважаємо, що імпорт цього року становитиме десь 180-200 тис. тонн м'яса», — каже Вербицький.

При цьому заступник міністра уточнив, що після того, як Мінагрополітики було надано право погоджувати видачу ліцензій на цей вид діяльності, щомісячний імпорт м'яса скоротився з 30-40 тис. тонн до 15-17 тис. тонн. «Зараз це саме та кількість, яка забезпечує різницю, у нас не вистачає десь 8-9% до потреби», — підкреслив він.

Вербицький повідомив, що м'ясо в Україну ввозиться з таких країн, як США, Бразилія, Аргентина, країни Європейського Союзу.

ХУДОБА В ЛІЗИНГ

Міністерство аграрної політики вважає за необхідне виділити з державного бюджету на 2008 рік не менше 1 млрд. гривень на реалізацію програми закупівлі плеїнної рогатої худоби у лізинг. Про це повідомив заступник міністра аграрної політики Петро Вербицький. «Нове, що ми хочемо зробити, але це вже при новій Верховній Раді, — ми хочемо ввести лізинг для закупівлі плеїнної рогатої худоби. Для цього необхідно хоча б 1 млрд. грн.; може, й більше (наскільки вдасться), бюджетних коштів», — сказав він. Він підкреслив: якщо таку програму буде прийнято, це прискорить виконання програми розвитку молочного скотарства до 2015 року. Вербицький повідомив, що на сьогодні вартість однієї ялівки становить 1,6-2 тис. EUR.

Водночас Мінагрополітики має намір ініціювати фінансування програми державної підтримки тваринництва з державного бюджету на 2008 рік в обсязі 1,5-1,7 млрд. грн. при збереженні сільгоспвиробникам пільгового оподаткування ПДВ.

«Якщо пільги з ПДВ збережуться, то у межах 1,5-1,7 млрд. грн. будемо пропонувати на бюджетну дотацію тваринництва», — сказав Вербицький.

При цьому він підкреслив: у разі скасування пільг із ПДВ міністерство вважає нормальним рівнем бюджетної підтримки тваринництва 5-5,9 млрд. грн.

Вербицький повідомив, що в наступному році обов'язково збережеться дотування виробництва яловичини й свинини; також міністерство хотіло б установити дотацію на утримання сільгосппідприємствами корів, і зараз розглядаються варіанти такої дотації у розмірі від 600 до 1000 гривень на 1 корову.

Також розглядаються інші варіанти дотування. Так, Мінагрополітики має намір запропонувати розширити дію механізму зі здефевлення кредитів на ті підприємства, які планують їх залучати для будівництва тваринницьких комплексів, закупівлі худоби та придбання обладнання для тваринництва.

поліпшення одних параметрів буде неминуче супроводжуватися погіршенням інших.

Алгоритм роботи універсального комп'ютерного комплексу «Агроресурси» представлений на схемі. Так, при плануванні розвитку тваринницької галузі формується база даних «Тваринництво», до якої заносяться відомості щодо видового та породного складу тварин, їхньої продуктивності, із наступним автоматичним розрахунком потреби у кормах, які забезпечують заплановану продуктивність. Для приклада, алгоритм визначення потреби у кормах дійних корів, залежно від їхньої продуктивності, представлений у таблиці.

У такий же спосіб установлюється потреба в кормах для інших тварин і по галузі в цілому. Після уточнення страхового фонду й урожайності кормових культур визначається площа посіву кожної з них.

Вихід гною розраховується за методом Вольфа. Існує 3 основних способи зберігання гною: гарячий, гарячепресований і холодний. Відповідно, втрати органічної речовини за чотири місяці зберігання складають 33, 25 і 12%, а загального азоту — 31, 22 і 11%. Очевидно, що й за вмістом інших макро- і мікроелементів гній при застосуванні різних способів і строків зберігання істотно відрізняється.

Таким чином, блок програми «Тваринництво» дозволяє не тільки оперативно розрахувати потребу в кормах, площу посіву відповідних культур, але й установити точну кількість відходів тваринництва з відомими показниками хімічного складу.

Економічні показники галузі тваринництва визначаються собівартістю кормів, технологічними витратами на утримання тварин і поточними реалізаційними цінами. При чому передбачається два варіанти розрахунку: без переробки у господарстві (незбиране молоко, жива вага); з переробкою у господарстві (вершки, м'ясо). **АП**

**Продовження матеріалу
читайте в наступному номері**

СІЧЕНЬ 30-1 лютий

IV МІЖНАРОДНА ВИСТАВКА
РЕНТАБЕЛЬНОГО ВИСОКОЕФЕКТИВНОГО
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

ІнтераГРО 2008

АГРОЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИМ ВИРОБНИЦТВОМ

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ

СІЛЬГОСПТЕХНІКА

ОБЛАДНАННЯ

РОСЛИННИЦТВО ТА АГРОХІМІЯ

ТВАРИННИЦТВО ТА ВЕТЕРИНАРІЯ

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА АГРОСЕРВІС

Дирекція виставки: тел/факс: +38 044 490-6469, 490-6337
E-mail: agro@kmya.kiev.ua <http://www.kmya.kiev.ua>

Місце проведення: Виставковий центр
 КИЇВ ЕКСПО ПЛАЗА

Україна, м. Київ, вул. Салютна, 2-б (станція метро „НИВКИ“)

ГЕНЕРАЛЬНИЙ
ОРГАНІЗАТОР:

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
„КИЇВСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ
КОНТРАКТОВИЙ ЯРМАРОК“

СПІВОРГАНІЗАТОРИ:

УКРАЇНСЬКА
АГРАРНА
КОНФЕДЕРАЦІЯ

НІМЕЦЬКА АСОЦІАЦІЯ
ВИРОБНИКІВ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ
ТЕХНІКИ VDMA

Генеральний медіа партнер-
Інформаційні партнери

Офіційний радіо партнер-

ФРАНЦУЗЬКА АГЕНЦІЯ З
МІЖНАРОДНОГО РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ (UBIFRANCE)

Надія РУДЕНКО, «Агро Перспектива»

НА ЗАМОВЛЕННЯ ТРУДЯЩИХ

Вистачить чи не вистачить зерна на продовольчі потреби? А для фуражу? А щоб посіяти озимину під врожай 2008 року? А чи залишиться щось експортувати, чи все з'їмо самі? Питань традиційно більше, ніж відповідей. На думку експертів, зерна, звичайно, вистачить, але моніторити баланси треба постійно, щоб не виникало несподіванок.

Баланс зерна на 2007/2008 МР

	2007/2008 липень	2007/2008 серпень
Початкові запаси, млн. тонн	2,8	2,8
Посівні площі, тис. га	15300	15300
Площі до збирання, тис. га	14100	14100
Урожайність, тонн/га	2,06	2,04
Виробництво, млн. тонн	29,05	28,764
Імпорт, млн. тонн	0,15	0,15
Загальна пропозиція, млн. тонн	32,0	31,714
Продовольче споживання, млн. тонн	6,9	6,9
Кормове споживання, млн. тонн	11,9	11,9
Промислове споживання, млн. тонн	1,3	1,3
Насіннєвий фонд, млн. тонн	2,9	2,9
Експорт, млн. тонн	5,0	4,45
Втрати, млн. тонн	1,5	1,45
Загальне споживання, млн. тонн	29,5	28,9
Кінцеві запаси, млн. тонн	2,5	2,814

Баланс ячменю на 2007/2008 МР

	2007/2008 липень	2007/2008 серпень
Початкові запаси, млн. тонн	0,561	0,561
Посівні площі, тис. га	5000	5000
Площі до збирання, тис. га	4600	4500
Урожайність, тонн/га	1,75	1,44
Виробництво, млн. тонн	8,050	6,480
Імпорт, млн. тонн	0,005	0,005
Загальна пропозиція, млн. тонн	8,616	7,046
Кормове споживання, млн. тонн	4,000	3,800
Промислове споживання, включаючи продовольче, млн. тонн	0,550	0,550
Насіннєвий фонд, млн. тонн	1,030	1,030
Експорт, млн. тонн	2,150	1,000
Втрати, млн. тонн	0,450	0,360
Загальне споживання, млн. тонн	8,180	6,740
Кінцеві запаси, млн. тонн	0,436	0,306

Баланс пшениці на 2007/2008 МР

	2007/2008 липень	2007/2008 серпень
Початкові запаси, млн. тонн	1,615	1,615
Посівні площі, тис. га	6370	6370
Площі до збирання, тис. га	5670	5670
Урожайність, тонн/га	2,06	2,3
Виробництво, млн. тонн	11,680	13,041
Імпорт, млн. тонн	0,005	0,005
Загальна пропозиція, млн. тонн	13,300	14,661
Продовольче споживання, млн. тонн	5,900	5,900
Кормове споживання, млн. тонн	3,300	3,300
Промислове споживання, млн. тонн	0,200	0,200
Насіннєвий фонд, млн. тонн	1,250	1,250
Експорт, млн. тонн	1,000	1,500
Втрати, млн. тонн	0,540	0,560
Загальне споживання, млн. тонн	12,190	12,710
Кінцеві запаси, млн. тонн	1,110	1,951

Баланс кукурудзи на 2007/2008 МР

	2007/2008 липень	2007/2008 серпень
Початкові запаси, млн. тонн	0,450	0,450
Посівні площі, тис. га	2100	2200
Площі до збирання, тис. га	2000	2100
Урожайність, тонн/га	3,33	3,3
Виробництво, млн. тонн	6,660	6,930
Імпорт, млн. тонн	0,015	0,015
Загальна пропозиція, млн. тонн	7,125	7,395
Кормове споживання, млн. тонн	3,600	3,800
Промислове споживання, включаючи продовольче, млн. тонн	0,550	0,550
Насіннєвий фонд, млн. тонн	0,140	0,140
Експорт, млн. тонн	1,600	1,600
Втрати, млн. тонн	0,450	0,450
Загальне споживання, млн. тонн	6,340	6,540
Кінцеві запаси, млн. тонн	0,785	0,855

за даними «Аграріки»

РІК НА РІК НЕ ВИПАДАЄ

Минулий сезон був не найкращим, але й не найгіршим. Загалом експорт склав біля 10 млн. тонн зерна. Звичайно, трейдерам довелося постійно шукати шляхи для вивозу зерна, і, хоча це було непросто, шляхи знаходилися. У новому сезоні все може бути набагато гірше. Не хочеться, звичайно, бути песимістом, проте радіти поки що не варто. Продаж збіжжя на зовнішні ринки обмежений і не виключено, що це обмеження триватиме дуже довго, впродовж чи не всього маркетингового року.

Повернемося до попереднього сезону. Отож, з 10 млн. тонн зерна компанії продали 3,3 млн. тонн пшениці, у тому числі продовольчої — 2,8 млн. тонн, ячменю — 5 млн. тонн, кукурудзи — 1,1 млн. тонн.

Експорт зерна у 2006/2007, за даними «Аграріки»

Місяць	2005/2006	2006/2007	Зміни, %
Липень	491 844	554 454	+13
Серпень	1 186 599	1 327 981	+12
Вересень	1 505 870	2 038 501	+35
Жовтень	1 593 663	959 020	-40
Листопад	1 464 799	302 824	-79
Грудень	1 482 118	422 294	-72
Січень	902 093	17 468	-98
Лютий	1 044 976	325 449	-69
Березень	1 121 693	900 862	-20
Квітень	738 670	1002 544	+36
Травень	828 605	531 050	-36
Червень	938 927	1236 596	+32
Всього	13 299 857	9 619 043	-27,7

Географія експорту пшениці, тонн

Країна	Обсяг	% від загального
Ізраїль	187041	25,7%
Єгипет	160187	22,0%
Кенія	95494	13,1%
Іспанія	94124	12,9%
Туніс	79134	10,9%
Єменська Арабська Республіка	37579	5,2%
Туреччина	23478	3,2%
Мавританія	17548	2,4%
Уганда	7500	1,0%
Італія	6191	0,9%
Всього	728092	100,0%

за даними «Аграріки»

Географія експорту ячменю, тонн

Країна	Обсяг	Від загального
Саудівська Аравія	225188,4	75,6%
Йорданія	24316,7	8,2%
Ізраїль	21130,4	7,1%
Марокко	8543,5	2,9%
Великобританія	6209,7	2,1%
Лівія	5009,9	1,7%
Панама	3877,8	1,3%
Румунія	1887,1	0,6%
Білорусь	943,4	0,3%
Польща	797,9	0,3%
Всього	297904,6	100,0%

Середні експортні ціни на ячмінь

Умови поставки	Обсяг, тонн	Вартість, тис. USD	Вартість, USD/тонна
FOB	242092,4	30490,918	154,59
FAS	38452,0	13616,692	176,45
CPT	15619,0	3823,066	158,17
DAF	1741,2	1281,381	232,71

Середні експортні ціни на пшеницю

Умови поставки	Обсяг, тонн	Вартість, тис. USD	Вартість, USD/тонна
FOB	368389	66102,353	179,44
CPT	275439	47745,387	173,34
FAS	84264	15189,168	180,26

Більш детально про експорт зерна і взагалі про ринки зерна та продуктів переробки читайте у випуску «АГРО + Зерно».

Звертайтеся до відділу продажів: (044) 4927605
e-mail: client@agroperspectiva.com

Валерій МАКАРЕНКО, «Агро Перспектива»

ЗЕРНОВИЙ АКСАКАЛ

Пошукові системи в Інтернеті на словосполучення «КОМПАНЕЦЬ МИКОЛА» надають всю біографію від «А» до «Я» почесного президента Української зернової асоціації. На аграрному ринку, напевне, немає людини, котра б не чула прізвище Компанець.

Аксакал (від тюрк. *ак* — білий та *сакал* — борода) — глава роду, старійшина, поважний чоловік. Аксакал належить до старійшин та мудреців громади. Аксакали грають визначну роль у політиці племен як порадиники та судді.

Бізнесмен

Пан Компанець може похвалитися перед своїми онуками власними здобутками. Ще б пак: від звичайного хлопця — до міністра системи хлібопродуктів. Після державної служби, не зупиняючи професійний потяг на запасній колії, Компанець очолив представництво WJ. За його власними словами, починаючи з 1992 року, він активно переймається проблемами створення цивілізованого ринку зерна, тому що зерно для нього — як повітря. Коли він говорить, що «треба впроваджувати культуру та естетику вироб-

ництва хліба», розумієш, що, крім прибутку та зиску, він щиро зацікавлений у роботі, а його ентузіазму вистачає і на колег по зерновому бізнесу. Компанець встигає скрізь і всюди. Формує партії товару для відправки на зовнішні ринки. Питання квотування експорту зерна змушує трейдерів (включно із компанією, де працює Компанець), шукати альтернативні культури для ведення бізнесу. Продовжує компанія купувати і зерно, яке відправляється на Херсонський комбінат хлібопродуктів (перебуває у власності WJ).

Навіть тепер, відсвяткувавши 70-річний ювілей, Микола Прокопович зазначає, що немає часу сидіти та відпочивати, є багато поточних справ та роботи. Головною справою Микола Прокопович називає необхідність наведення порядку на ринку зерна. Адже, крім усього іншого, Компанець сьогодні — почесний президент УЗА, тому йому і небайдуже, якою буде політика держави відносно зерна, наскільки комфортно учасникам ринку працювати нині на українських теренах.

Іде кропітка робота на громад-

ському фронті. Багато зусиль і часу присвячується тому, аби квотування експорту зерна було відмінено. Або ж хоча б квоти на вивіз зерна влада збільшила до кількох мільйонів тонн. Компанець переконаний, що Україна була і буде житницею Європи, і готовий доводити та ще раз доводити у високих кабінетах доцільність лібералізації ринку зерна. Він переконує своїм непоказним патріотизмом більше, ніж голосні промови, що лунають з високих трибун.

Він орієнтується у питаннях щодо ринку зерна і за радянських часів, і за

Іван ПЛЮЩ, земляк
Миколо, ти людина великого
чулого серця. Невгамовно
дбаєш, щоб твоя діяльність
помагала жити людям краще.
Якби тебе не було, треба було
б тебе вигадати...

Віктор Кава
«Людина живе любов'ю.
Штрихи до портрета
М. П. Компанця»

незалежності України; завжди знає реальну картину і, не приховуючи проблем, відверто говорить про недоліки, якщо вони є.

На запитання, чи не планує поставити крапку у кар'єрі та громадській роботі, не вагаючись ні на мить, відповідає, зазначаючи, що багато справ зроблено, але ще більше проєктів треба реалізувати. Чи то жартома, чи то серйозно додає, що якби все робити повільно, то мухи б заїли. Словом, спокій йому тільки сниться.

Людина

Щодня, щогодини, перебуваючи на перехресті інформаційно-зернових потоків, Микола Прокопович не забуває про людське. Він взагалі якийсь такий зовсім домашньо-сімейний, незважаючи на те, що більшість часу проводить у офісі і постійно вирішує бізнес-питання.

Крім дзвінків по роботі йому постійно телефонують з інших питань. Комусь потрібна допомога з працевлаштуванням, хтось просить поради хорошого лікаря та організувати лікування у Києві. А хтось телефонує й просто так, аби почути голос Миколи Прокоповича, — це додає людині на тому кінці дроту бадьорості та сили. Компанець завжди знімає слухавку. Терпляче вислухає, оперативно допоможе, не забуде поцікавитися здоров'ям, побажає гарного дня і вже через кілька хвилин буде знову вирішувати ділові питання.

З особливою теплотою Микола Прокопович говорить про земляків. Яким би заклопотаним не був по роботі, а знайде годину-другу, аби потурбуватися про рідне чернігівське земляцтво. При нагоді завжди відвідає виставку чи вернісаж земляка, та й взагалі, дуже пишається чернігівцями.

А ще він зворушливо згадує про родину, особливо про дружину, з теплом та посмішкою в куточках очей вимовляє «моя Галина», розповідаючи, що оце відвіз її на вихідні на дачу, а сам поїхав на село, де батьківська хата. Розповідає, що на батьківщину їздить часто, відпочиває там душею. Інший дорогий серцю куточок української землі — Вінниччина, де живе син Микола з сім'єю. Микола Прокопович дуже пишається трьома своїми онуками.

Компанець має багато нагород та звань, користується повагою серед колег, чернігівці горді з того, що мають такого земляка. Але серед всіх посад та звань йому найбільше, мабуть, пасуватиме звання «аксакал». Бо він — насправді старійшина зернового ринку України, глава чернігівської громади і, зважаючи на життєвий досвід, мудрець. АП (P)

Дата народження: 15 серпня 1937 року

Місце народження: село Смолин
Чернігівського району Чернігівської області

Сімейний стан: одружений, має сина

Освіта, фах: вища, Мелітопольський інститут механізації сільського господарства — інженер-механік, рік закінчення — 1960

1960-1962 рр. — головний інженер колгоспу «Шляхом Леніна» Дунаєвського району Хмельницької області

1962-1963 рр. — перший секретар Дунаєвського району ЛКСМУ, секретар комітету комсомолу колгоспно-радгоспного управління цього району Хмельницької області

1963-1967 рр. — головний інженер Ржевуського хлібоприймального пункту, директор Тростянецького хлібоприймального підприємства Вінницької області

1967-1977 рр. — голова Тростянецького районного об'єднання «Сільгосптехніка», заступник керуючого трестом «Вінницькспецсільгоспмонтаж»

1977-1984 рр. — начальник Вінницького обласного управління хлібопродуктів

1984-1988 рр. — перший заступник міністра заготівель і хлібопродуктів

1988-1991 рр. — міністр хлібопродуктів України
з 1991 р. — голова Державного комітету України по хлібопродуктам

1998-2006 рр. — президент Української Зернової Асоціації

Наразі є офіційним представником компанії WJ в Україні; почесний президент УЗА.

Сергій ЗІНЧЕНКО, «Агро Перспектива»

ПРОГРАМОЮ НА ПРОГРАМУ ДУБЛЬ 1

Зернова асоціація вирішила увійти до історії розвитку зернового українського ринку. УЗА виступила з ініціативою розробити програму «Зерно», яку традиційно розробляє профільне відомство. Чим закінчиться двобій, поки що невідомо. Сторони зробили перші кроки. Арбітраж пропонуємо вести всім небайдужим.

О тже, концепція програми «Зерно» від УЗА побудована на усвідомленні того, що виробництво зерна обов'язково має бути рентабельним, щоб приносити фінансовий зиск виробникам. Крім усього іншого, зерна має бути настільки багато, аби задовольнити інтереси всіх: і держави, і пекарів; і тваринників, і експортерів. І зерна має бути настільки багато, щоб це, зрештою, дозволило Україні стати однією з найбільш впливових держав світу. В УЗА переконані, що зерновий сектор України є стратегічною галуззю економіки держави, яка визначає обсяги пропозиції та вартість основних видів продовольства для населення країни, зокрема, продуктів переробки зерна і продукції тваринництва; формує істотну частку доходів сільськогосподарських виробників, визначає стан та тенденції розвитку сільських територій; формує валютні доходи держави за рахунок експорту. Зернова галузь є базою та джерелом сталого розвитку більшості галузей агропромислового комплексу та основою аграрного експорту. Але протягом останніх декількох років по більшості зернових культур спо-

стерігається зменшення показників урожайності та валового збору. За даними Державного комітету статистики України, урожайність зернових та зернобобових у 2004 році становила 28,3 ц/га, у 2005 — 26,0 ц/га, у 2006 — 24,1 ц/га. Урожайність пшениці у 2004 році становила 31,7 ц/га, у 2005 — 28,5 ц/га, у 2006 — 25,3 ц/га. За оперативними даними, у 2007 році зменшення урожайності зернових буде набагато більшим. Для порівняння, у 1990 році урожайність зернових та зернобобових в Україні становила: українського зернового ринку — 35,1 ц/га, пшениці — 40,2 ц/га. Урожайність зернових у країнах — постачальниках зерна на світовий ринок, за оцінками Департаменту сільського господарства США, у 2006 році в Європейському Союзі була 48,7 ц/га, у США — 63,8 ц/га. Тобто, урожайність зерна в Україні, на противагу до сталих тверджень щодо високої родючості українських ґрунтів, сьогодні значно поступається урожайності зернових інших провідних зернових країн.

Рівень рентабельності виробництва зернових скорочується. У 2006 році він становив 7,4%, у 2005 році — 3,1%. Рівень рентабельності вироб-

ництва пшениці скоротився з 30,4% у 2004 році до 9,9% у 2006 році, по ячменю — з 9,5% (2004 рік) до 3,7% (2006). Виробництво вівса, гороху та деяких інших зернових у 2006 році було у середньому збитковим, що стримує можливості для розширеного відтворення їхнього виробництва.

На думку фахівців, для здійснення ефективного зерновиробництва мінімальна рентабельність виробництва зерна повинна становити 20%, а раціональна (в умовах України) — щонайменше 40%. Тільки така рентабельність створює необхідні умови для оновлення основних фондів та для застосування технологій виробництва зерна, які дозволять у подальшому не зменшувати, а підвищувати врожайність.

Причинами виникнення ускладнень на ринку зерна, зокрема, скорочення рівня рентабельності зерновиробництва, зменшення обсягів виробництва та урожайності, а також прояви інших негативних обставин є відсутність дієвих економічних стимулів для виробництва зерна та системного підходу до розв'язання питань управління зерновим комплексом.

Питання ціни на зерно залишається соціально-політичним, що заважає його об'єктивному розгляду. Стимування цін на зерно в умовах зростання цін на добрива, пальне, засоби захисту рослин змушує аграріїв переорієнтовувати виробництво на

Редакція журналу «Агро Перспектива» пропонує публічне обговорення концепції програми УЗА та пропозицій Мінагрополітики.

Ваші зауваження та пропозиції надсилайте до редакції за адресою:

01054, Київ, вул. Воровського, 22, офіс 34

e-mail: client@agroperspectiva.com

більш прибуткові культури, зокрема, олійні. Аграрії втрачають фінансові можливості використовувати сучасні більш ефективні технології ведення господарства та розширювати виробничі потужності. Крім того, політика щодо зернового ринку є недостатньо прогнозованою та стабільною.

Розробка та виконання комплексної державної цільової програми розвитку зернового сектору та ринку зерна обумовлена необхідністю якісної реалізації законодавчо визначених пріоритетів державної аграрної політики України.

Головними цілями державної цільової програми розвитку зернового сектору «Зерно України 2008-2015» є гарантоване забезпечення зростаючих потреб населення і переробних галузей України (борошномельної, круп'яної, комбікормової, спиртової, біопаливної тощо) зерном належної якості; нарощування експорту українського зерна з метою підвищення доходів його виробників, забезпечення ефективної роботи інфраструктури ринку та збільшення валютних надходжень до економіки країни.

Існує декілька варіантів розвитку зернового сектору України, якими теоретично можна досягнути нарощення обсягів виробництва зерна та забезпечення прийняттого рівня рентабельності зерновиробництва.

Для досягнення визначеної мети найбільш доцільним є комплексний підхід, саме тому пропонується розробити державну цільову програму «Зерно України 2008-2015», при розробці якої врахувати визначені вище особливості.

Альтернативний варіант полягає у розробці та виконанні системи заходів, направлених не на усунення проблем, що виникають, а на прогнозування та попередження виникнення таких проблем. Варіант передбачає широку участь усіх учасників ринку, у тому числі державного, громадського та приватного сектору у виробленні найбільш оптимальних заходів для розвитку галузі, із врахуванням її сильних та слабких сторін, а також можливостей, і загроз для навколишнього середовища, у тому числі й кон'юнктури світового ринку зерна. Розроблена програма дій учасників зернового сектору передбачає варіанти поведінки у залежності від обставин, що склалися, і є гнучкою з огляду на можливі зміни ринкового середовища. Комплексний підхід до вирішення проблеми, тобто, визначення та вжиття регуляторних та інших заходів щодо широкого кола проблем, які визначають ефективність роботи зернового сектору, дозволяє захистити інтереси всіх учасників зернового ринку.

Володимир КЛИМЕНКО, президент УЗА

Хочу пояснити, чому ми стали «застрільниками» програми «Зерно». Є 5 факторів, які дуже важливі; на нашу думку, вони мають вплив на формування ринку зерна у світовому масштабі; і, власне, саме ці фактори визначали наші дії. Але перед тим, як почати розмову щодо факторів, нагадаю, що є галузева програма «Зерно 2005-2010». Вона останні два роки не виконується. Більше того, Міністерство аграрної політики, яке є її розробником та виконавцем, взагалі не корелює свої прогнози та заяви з тими даними, що закладені у програмі. Отже, з огляду на це ми дійшли висновку, що розробником програми «Зерно» має бути громадська організація, члени якої тісно пов'язані з ринком зерна, зацікавлені й проводять там свою діяльність.

Тепер щодо факторів впливу на ринок зерна; тих глобальних факторів, чи іншими словами, макрофакторів, на які ми орієнтувалися, розробляючи концепцію програми «Зерно».

Фактор 1. Стрімкий розвиток біопаливної промисловості у світі. За останні два роки біопаливна промисловість змінила ціноутворення на ринках сільськогосподарської продукції. Зерно подорожчало вдвічі. Ще не так давно пшениця коштувала на FOB 110-120 USD, нині — 260 USD/тонна й вище. Така ж ситуація по ячменю. Тобто, державна політика на ринку зерна має обов'язково враховувати цей чинник і тенденцію до зростання цін на зерно.

Фактор 2. За найближчі 100 років кількість населення на землі зросте до 9 млрд. чоловік. Якщо перевести ці цифри у площину ринку зерна — необхідно додатково 300 млн. тонн пшениці щороку до нинішніх 640-650 млн. тонн світового виробництва. Виникає запитання: хто буде виробляти ці 300 млн. тонн зерна? Як потенціальний та пер-

спективний резерв називають Росію, Казахстан, Україну. Тобто, державна політика на ринку зерна вже сьогодні має працювати на те, щоб у майбутньому потенціал був реалізований, і з нього згодом мати користь.

Фактор 3. З 1 січня 2008 року буде відмінений мораторій на торгівлю землями сільськогосподарського призначення. Земля стає об'єктом купівлі-продажу, варто чекати зростання інвестицій в АПК, у тому числі у рослинництво та виробництво зерна.

Фактор 4. Можливо, він більш український, ніж глобального значення. Але, все одно, свій вплив на ринок зерна має. На поточний момент інфраструктура з перевалки зерна модернізована настільки, що дозволяє за сезон переробити 25-30 млн. тонн зерна. Тобто, технічних бар'єрів на шляху зерна з внутрішнього на зовнішній ринок немає взагалі. Можна весь цьогорічний врожай вивезти без особливих зусиль.

Фактор 5. Можливо, цей фактор теж український, але не звернути увагу на нього не можна. Верховна Рада прийняла закон по СОТ, один з яких передбачає відміну пільг для аграріїв з ПДВ. Наразі незрозуміло, яким чином будуть селяни платити податок, і де держава візьме більше 4 млрд. гривень на компенсацію ПДВ, як вона обіцяє зараз.

Ось приблизно так ми розмірковували. Зазначу, що взагалі є три речі у світі, які визначають розвиток суспільства; за великим рахунком, вони забезпечують державі впливовість та визначають її місце у світі — вода, зерно, нафта.

Нафти у нас не було, і, напевне, не буде. З запасами води теж не склалося. Залишається зерно. Зерно — це унікальний шанс для України. Держава, у разі серйозного підходу до ринку зерна і формування продуманої політики щодо його виробництва та продажу на зовнішні ринки, завжди користуватиметься повагою та визнанням інших держав.

Крім макрофакторів є ще ряд мікрофакторів. Один з них досить показовий. Мова про ціну на зерно. Держава каже, що готова купувати зерно до Аграрного фонду по 950 грн./тонна, і це в той час, коли реальна ціна — 1300 грн./тонна. Різниця надто суттєва, щоб товаровиробник охоче погодився продавати зерно за такими цінами державі.

Йдемо далі. Програма «Зерно», точніше, невиконання програми «Зерно».

Якби виробник за рахунок державної підтримки мав змогу виконувати заплановані показники по виробництву зерна, то вже давно за рахунок стабільного врожаю та реальних цін зміг би, наприклад, оновити свій зношений технічний парк. А у нас то посуха, то заморозки; у результаті: різниця між запланованим та реальним виробництвом — мільйони тонн зерна.

Проблема у тому, що є тільки програма, а державна підтримка під галузеву програму не передбачається. Більше того. Ось, наприклад, з останніх пропозицій від Мінагрополітики щодо бюджетної підтримки АПК на 2008 рік: 8,5 млрд. грн. на тваринництво, а на програму «Зерно» — взагалі нічого не передбачено. Думаю, коментарі зайві.

Врахувавши всі прорахунки чиновників, ми почали працювати над нашою програмою. Керувалися наступним: програма «Зерно» мусить стати міцним фундаментом для учасників ринку зерна. Бо розвиток портової інфраструктури, елеваторів тощо — це балкони на стінах будівлі. Можливо, тому в нас саме так і розвивається ринок зерна, бо є лише стіни, вікна, двері, балкони, а фундаменту немає. Отже, суть концепції нашої програми «Зерно» — надійний фундамент для всіх абсолютно учасників ринку зерна. Один із головних чинників майбутньої програми — фінансові показники виробництва зерна, зокрема, рентабельність виробництва (зазначу, що у міністерській програмі ні про яку рентабельність взагалі не йде мова). Отже, мінімальна рентабельність має бути на рівні 20%. А в останній рік виконання програми, тобто, у 2012 році — 40%.

І ще. Програма «Зерно 2008-2012», концепцію якої ми розробляємо та обговорюємо, має бути затверджена законом Верховної Ради, аби будь-яка зміна влади не впливала на її виконання. Приходить новий міністр до Мінагрополітики і знає, що його основне завдання — виконання програми. А то міністри змінюються щороку, і кожен починає щось своє, нове. Має бути єдиний документ, як дороговказ.

І тоді будуть всі шанси для виконання програми «Зерно» і досягнення виробництва на рівні 58 млн. тонн; для забезпечення і внутрішнього ринку, і експорту на рівні 25 млн. тонн. Тоді світ належним чином оцінить Україну.

ЗЕРНО ВОКРУГ RIELA

В этом году компания RIELA празднует свое 35-летие. Возраст зрелости, молодости, энергии. За это время компания прошла путь от маленького торгового предприятия до ведущего в Европе производителя оборудования для приемки, очистки, сушки и хранения зерна.

Факты свидетельствуют о том, что 15% мирового урожая теряется из-за ненадлежащего хранения собранного зерна. В Украине показатель потерь значительно выше, но четкой статистики не ведется. Так или иначе, но вопрос хранения зерна, параллельно с вопросами развития технологий, роста урожайности, также важен. Специалисты RIELA уверены, что развитие технологий комплексного ухода за зерном после уборки урожая позволят сохранить урожай качественным. Кроме того, технология комплексного хранения зерна позволит уменьшить потери и таким образом обеспечит более высокий уровень рентабельности производства зерна в целом. В течение многих лет основным направлением деятельности

RIELA Getridetechnik Karl-Heinz Knoop e.k. является обеспечение аграриев оборудованием для хранения зерна, развитие культуры комплексного хранения зерновых. Если хотите, можно даже сказать: RIELA создает идеологию правильного отношения к зерну.

RIELA проектирует, производит, устанавливает и сдает в эксплуатацию как комплексные установки и элеваторы «под ключ», так и отдельные машины в пределах своей программы. RIELA имеет опыт строительства элеваторов любой емкости хранения, а также осуществляет работы по модернизации старых элеваторов и разрабатывает нестандартные решения для складов напольного хранения зерна и перегрузочных комплексов.

Большинство проблем хранения зерна обусловлены тем, что зерно — живой организм, в котором есть микроорганизмы и грибки. Погода во время уборки урожая не позволяет обеспечить безопасный уровень содержания влаги в зерне, поэтому и возникает необходимость механической сушки для достижения оптимального для той или иной культуры уровня влажности. Но всегда, перед тем как начать сушку, необходимо очистить зерно. Создавая в течение многих лет комплексы оборудования для очистки и сортировки зерна, компания своей основной задачей видит производство машин, универсальных с точки зрения стандартов качества, простых в обращении и высокопроизводительных.

Справка

Компания RIELA производит оборудование, являющееся логическим завершением технологических цепочек растениеводства и заготовки кормов.

RIELA специализируется на выпуске машин и оборудования для щадящей обработки всех типов зерновых: стационарные и мобильные сушильные установки; рециркуляционные сушилки с производительностью до 20 тонн/час; прямоточные сушилки с производительностью до 120 тонн/час; сушилки непрерывного действия; теплогенераторы, управляемые компьютером установки для размола и смешивания; кормосмесители; пневматические и механические транспортеры; очистные машины; вентиляционная техника; хранилища и установки для хранения, от отдельных машин до комплексных решений. Еще одно направление охватывает производство установок для транспортировки, дозировки, взвешивания и погрузки сыпучих материалов, а также магнитных ловителей для щебеночных заводов, кирпичных заводов и других, связанных с сыпучими материалами, производств.

RIELA®

НІМЕЦЬКА ТЕХНІКА ДЛЯ ЗЕРНА

СУШАРНІ для зернових, кукурудзи, зернобобових і олійних

ЗЕРНОСХОВИЩА, ЕЛЕВАТОРИ «під ключ»

ЗЕРНООЧИСТНА ТЕХНІКА КОМБІКОРМОВІ ЗАВОДИ

ЗЕРНОТРАНСПОРТУВАЛЬНА ТЕХНІКА

Львів: тел.: (032) 240-40-33, факс: (032) 240-47-25, моб.тел.: (050) 370-01-05
Полтава: тел./факс: (0532) 69-02-84, моб.тел.: (050) 371-40-80
Херсон: тел./факс: (0552) 54-76-48 моб.тел.: (050) 371-30-92
e-mail: riela@ukr.net Интернет: www.riela.de

Надія РУДЕНКО, «Агро Перспектива»

ПРОГРАМОЮ НА ПРОГРАМУ ДУБЛЬ 2

Профільне міністерство навіть трохи розгубилося, коли зернова асоціація виступила із заявою про підготовку програми «Зерно» на найближчі кілька років. Але швидко оговталася і заявило про власну галузеву програму «Зерно». Отож, програмою на програму — хто кого.

Міністерська програма починається, як і годиться, із вступу: «Зернове господарство України є стратегічною і найбільш ефективною галуззю народного господарства. Зерно і вироблені з нього продукти завжди були ліквідними, оскільки вони становлять основу продовольчої бази і безпеки держави. Природно-кліматичні умови та родючі землі України сприяють вирощуванню всіх зернових культур і дозволяють отримувати високоякісне продовольче зерно у обсягах, дос-

татніх для забезпечення внутрішніх потреб та формування експортного потенціалу. Разом з тим подальший розвиток галузі вимагає ґрунтовної економічної оцінки, перегляду цілого ряду позицій щодо технічно-технологічних, організаційно-економічних та ринкових умов функціонування всього комплексу».

А далі — традиційно про все: про землі, урожайність, складну погоду і таке інше.

Мета і завдання програми «Зерно України 2008-2015» полягає у тому, щоб у наступні роки збільшити валове

виробництво зерна та покращити його якість, підтримати розвиток інших галузей аграрного сектору економіки, сприяти подальшому підвищенню культури землеробства.

Плани від міністра

У програмі сказано: посівні площі зернових культур мають становити близько 15 млн. га, у тому числі озимої пшениці не менше 5,5-6,0 млн. га, озимого жита — 0,6-0,7 млн. га, кукурудзи — 2,0-2,5 млн. га, ярового ячменю — 3,5-4,0 млн. га. Площі посіву проса і гречки — близько 0,7-0,8 млн. га, а гороху як основної зернобобової культури — до 0,6-0,8 млн. гектарів.

У польових сівозмінах зернові культури повинні займати у господарствах степової зони 55-60% ріллі, лісостепової — 50-55 і поліської зони — 40-45 відсотків. У степовій зоні буде надаватись пріоритет озимій пшениці і кукурудзі, в лісостеповій, крім того, — яровому ячменю і зернобобовим культурам, а на Поліссі — озимому житу, яровим зерновим колосовим і круп'яним

Прогнозовані розміри фінансової підтримки виробництва зерна з Держбюджету, млрд. грн.

	Всього	Роки							
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Всього по сільському господарству	28,0	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
в т.ч. на виробництво зерна	12,9	1,35	1,42	1,5	1,58	1,65	1,72	1,8	1,88

Обсяги фінансового забезпечення виконання програми уточнюються під час формування проекту державного бюджету України на відповідний рік.

Прогнозні показники балансу зерна за маркетинговими роками, млн. тонн

Показники	2010/ 2011 МР	2012/ 2013 МР	2015/ 2016 МР
Запаси на початок року	4,0	4,0	4,0
Загальне виробництво	41,9	47,0	50
Імпорт	0,2	0,2	0,2
Загальна пропозиція	46,1	51,2	54,2
Буде використано на:			
— продовольчі цілі	6,1	6,3	6,4
— насіння	3,0	2,9	2,8
— корми для тваринництва	18,1	18,4	20,0
— промислову переробку	1,7	4,3*	5,7*
Експорт	12,9	15,0	15,0
Втрати обігу	0,3	0,3	0,3
Загальний попит	42,1	47,2	50,2
Перехідні залишки на кінець року	4,0	4,0	4,0

* прогнозується переробка зерна кукурудзи на біоетанол:
2012/13 МР — 2,5 млн. тонн, 2015/16 МР — 3,9 млн. тонн

культурам. По усіх зонах доцільно розширити такі високопродуктивні зернові культури, як озиме та ярове тритикале.

Виконання програми «Зерно України 2008-2015» дозволить одержати валовий збір зерна на кінець періоду до 50 млн. тонн. Такі обсяги виробництва повністю забезпечать потребу держави у продовольчому та

фуражному зерні, а також у сировині для промислової переробки, у т.ч. для виробництва біопалива. Значна частина зерна (10-12 млн. тонн) буде використовуватись для експортних поставок.

Загальний економічний ефект буде залежати від кон'юнктури ринку, дієвості важелів державної політики у регулюванні розвитку зернової галузі,

Довідка

У сучасному землеробстві країни нараховується 32,4 млн. га ріллі, яка займає 78% всіх сільськогосподарських угідь (41,7 млн. га). Серед земель, які використовуються у активному обробітку, майже 10 млн. га — низькопродуктивні, кислі, засолені, піщані, які не дають належної віддачі на вкладені у них матеріальні та енергетичні ресурси. Щорічно на них розміщується більше 1,0 млн. га зернових культур, за рахунок низької родючості втрачається 1-1,2 млн. тонн зерна.

ресурсоокупності використовуваних технологій вирощування зернових культур, структури та якості продукції. Задекларовані програмою об'єми виробництва зерна при існуючих темпах інфляції забезпечать 25-30 і більше відсотків рентабельності поточних витрат, за рахунок чого будуть створені умови розширеного виробництва у галузі.

Елитсемхоз «ЗОЛОТОЙ КОЛОС» предлагает**высококачественные СЕМЕНА элитные и репродукционные**

озимая пшеница:	озимый ячмень:	люцерна:
Пошана	Палладиум-77	Надежда
Селянка	Аполлон	
Куяльник	Росава	озимое тритикале:
Харус	Метелица	Папсуевское
Херсонская безостая	Основа	
Херсонская-99		
Подольнка	еспарцет:	рожь:
Шестопаковка	Блыск	Харьковская-98
Одесская-267	Песчаный 1251	
Лиона		
Дальницкая	озимый рапс:	
Знахидка Одесская	Дангал	
Красуня Одесская	Галицкий	

Паспорт №2972 от 15.07.2005 г., №3443 от 23.09.2006г.

УСЛУГИ по сушке, очистке, калибровке

54046, г. Николаев, ул. Кироваградская, 23,
тел./факс: (0512) 424-539, 424-449, 438-203
моб.: (067) 997-39-37

Держрезерв хоче

Державний комітет з матеріального резерву ініціює передачу у свою власність 5 підприємств, які входять до складу державної акціонерної компанії «Хліб України».

«Працюючи у правовому полі, ми ініціюємо передачу Комітету ще 5 підприємств (ДАК «Хліб України)», — сказав голова Держрезерву Віктор Кириченко. Він повідомляє, що заборгованість «Хліба України» перед Держрезервом зараз становить 300 млн. гривень, а після передачі цих підприємств, з урахуванням фінансового стану «Хліба України», Держрезерв не буде заперечувати проти списання цих боргів.

«Але оскільки таке рішення може бути прийняте тільки Верховною Радою у вигляді відповідного закону, мені складно сказати, коли це відбудеться», — зазначив при цьому Кириченко. Він нагадав, що свого часу Держрезерв виділяв ДАК «Хліб України» зерно, але воно не було повернуте, а у 1999 році «Хліб України» передав Держрезерву 28 комбінатів хлібопродуктів і пізніше виступив з ініціативою в такий спосіб зарахувати заборгованість, що утворилася. «Але це сумнівний крок, оскільки в результаті збільшуються основні фонди Держрезерву, але не його запаси, і таким чином ця заборгованість залишається», — підкреслив при цьому він.

На думку голови Держрезерву, передача 5 підприємств «Хліба України» Держрезерву надасть можливість Комітету проводити заготівлю зерна по всій території України, а також збільшити обсяги переробки.

Прогнозовані обсяги виробництва зерна, тис. тонн

Region	Роки							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
УКРАЇНА	40010	40800	41900	43000	44500	46000	47500	50000
Крим	1167	1189	1214	1246	1289	1333	1376	1449
Вінницька	2550	2596	2678	2748	2844	2940	3036	3195
Волинська	710	730	750	770	797	824	851	895
Дніпропетровська	2550	2600	2700	2771	2868	2964	3061	3222
Донецька	2075	2081	2101	2156	2231	2306	2382	2507
Житомирська	895	910	940	965	999	1032	1066	1122
Закарпатська	283	286	290	298	308	319	329	347
Запорізька	1950	2000	2050	2104	2177	2251	2324	2447
Івано-Франківська	356	340	350	359	372	384	397	417
Київська	2050	2100	2150	2206	2283	2360	2437	2565
Кіровоградська	2350	2400	2500	2566	2656	2745	2835	2984
Луганська	1170	1185	1200	1232	1275	1318	1360	1433
Львівська	765	775	790	811	839	868	896	943
Миколаївська	2800	2900	3000	3079	3186	3294	3401	3580
Одеська	2310	2330	2350	2410	2494	2578	2662	2802
Полтавська	2750	2785	2800	2874	2974	3075	3175	3342
Рівненська	645	680	716	735	761	786	812	855
Сумська	1407	1439	1470	1509	1562	1614	1667	1755
Тернопільська	967	979	992	1018	1054	1089	1125	1184
Харківська	2545	2570	2600	2668	2761	2854	2947	3102
Херсонська	2080	2090	2150	2206	2283	2360	2437	2565
Хмельницька	1510	1525	1540	1580	1635	1690	1745	1836
Черкаська	2250	2280	2340	2401	2485	2569	2652	2792
Чернівецька	425	430	430	441	456	472	487	513
Чернігівська	1450	1600	1800	1847	1911	1975	2040	2148

Списали строк

Державний комітет з матеріального резерву скоротив термін зберігання пшениці та жита у державному резерві з 4 до 2 років. Про це йдеться у спільному наказі Мін-агрополітики та Держрезерву № 241/539 від 27 липня, зареєстрованому в Міністерстві юстиції 9 серпня. З огляду на практичні рекомендації ISO 6322 «Зберігання зернових та бобових», строки зберігання пшениці й жита встановлено на рівні 2 років, гречки і рису, а також гречаної й рисової крупи — 1 рік, борошна — 6 місяців, пшеничної та ячмінної крупи — 9 місяців. Строки встановлені з метою створення дієвих умов роботи із зерном державного резерву та для забезпечення продовольчої безпеки. Нагадаємо, у липні 2006 року Держрезерв пропонував скоротити строк зберігання пшениці у резерві з 4 до 2 років, рису — з 2 до 1 року.

Отже, виробництво зерна за середньої урожайності 30-33 ц/га становитиме у 2015 році біля 50 млн. тонн.

50 млн. тонн — власне, ця цифра є основним кульмінаційним моментом програми. Хоча мова йде і про багато різного. Наприклад, про попередників як важливий засіб для отримання достатніх валових зборів зерна. Нагадаємо, традиційними попередниками, особливо для озимих зернових, залишаються чисті, зайняті пари, багаторічні та однорічні трави, зернобобові культури. Говориться і про обробіток ґрунту як важливий елемент технології вирощування зерна. І про мінеральні добрива та хімічну меліорацію ґрунтів; і про захист рослин, зважаючи на той факт, що останніми роками значно поширився септоріоз листя і колосу, сажкові захворювання, кореневі гнилі, іржаві плямистості та спалахи розмноження шкідників, а особливо клопа-черепашки, злакових мух, підгризаючих

совок, хлібного туруна, мишовидних гризунів. Не забути чиновники і про насіння, зауваживши, що для забезпечення посіву прогнозованих площ, виконання Програми «Зерно України 2008-2015» необхідно мати щорічно до 4,0 млн. тонн високоякісного насіння зернових культур, в тому числі озимих — 1,8-1,9 млн. тонн та 1,2 млн. тонн ярових зернових.

Згадали і про науку, і про матеріально-технічне забезпечення, і про ринок, про розвиток ринкової інфраструктури. Навіть фінанси прописали.

Не написали у програмі тільки про одне: чому, коли презентують програми — всі настроєні оптимістично, а коли потім селяни збирають врожай — валове виробництво зерна чомусь завжди радикально відрізняється від цифр, зафіксованих у програмі. Парадокс чи особливість програм? АП

Де зерно, селяни?

Віце-прем'єр-міністр Віктор Слаута сподівається на активізацію закупівель зернових культур Аграрним фондом до державного продовольчого резерву.

«Аграрний фонд буде нарощувати закупівлі, і він своє завдання обов'язково виконає», — сказав Слаута. Він нагадав, що, відповідно до закону про державну підтримку сільського господарства, Аграрний фонд повинен закупити 12% від загального внутрішнього споживання зерна. З його слів, після зміни керівника Аграрного фонду уже помітна більш активна робота фонду.

Слаута зазначив, що до зміни керівника були проблеми в самому фонді, зокрема, непорозуміння між працівниками Аграрного фонду в областях та інспекціями з якості. «Ця тема зараз уже закрыта», — сказав він.

Заступник міністра аграрної політики Юрій Лузан уточнив, що на початок серпня Аграрний фонд законтрактував більше 100 тис. тонн зерна, вже закуплено більше 60 тис. тонн. Лузан при цьому зазначив, що закупівлі зерна до Аграрного фонду проводяться повільними темпами у зв'язку з тим, що аграрії очікують ще більшого підвищення цін. За його словами, планується, що у серпні Аграрний фонд зможе закупити 300 тис. тонн зерна.

Стововно закупівель зерна Державним комітетом з матеріального резерву віце-прем'єр повідомив журналістам, що Держрезерв уже виконав норму на рівні минулого року. Він зазначив, що цього року це пов'язано з більш сприятливими для Держрезерву умовами проведення закупівель.

Зокрема, Держрезерву було дозволено закуповувати зерно за ринковими цінами на біржі. «Те завдання, що йому (Держрезерву) давав Уряд, він виконав», — підкреслив Слаута. При цьому, з його слів, керівництво Держрезерву і Кабінет Міністрів вважає, що загальний обсяг закупівель зерна до державного резерву повинен становити 2 млн. тонн. Він підкреслив, що цього року такий обсяг закупівель не буде. «У перспективі 2 млн. тонн повинно бути», — сказав він.

Слаута також сказав журналістам, що закупівля зерна до регіональних ресурсів проводиться дуже активно і зараз вже законтрактовано 1,3 млн. тонн, проплачено 0,8-0,85 млн. тонн зерна.

Аграрний фонд має закупити 580 тис. тонн зерна врожаю-2007, хоча планувалося на початку, що закупить 710 тис. тонн.

На кашу

Міністерство аграрної політики має намір ініціювати введення державної бюджетної дотації на вирощування круп'яних культур у 2008 році. Про це сказав заступник міністра аграрної політики Ярослав Гадзало. «Будемо вносити пропозиції, щоб дотувати не тільки вирощування зернових культур, але й круп'яних», — сказав він. Він зазначив, що Міністерство буде пропонувати Уряду ввести дотацію в розмірі 100 грн./га посівів круп'яних культур, зокрема, гречки, проса та рису. Заступник міністра аграрної політики Юрій Лузан наголосив журналістам, що обсяг пропонованої дотації буде невеликим, від 30 до 50 млн. гривень, тому що посіви зазначених круп'яних культур невеликі.

ЗЕРНОСУШАРНЕ ОБЛАДНАННЯ “FarmFans” США

ТОВ «ФАРМ АГРО»

01013 Київ, вул. Будіндустрії, 7

факс (044) 270 55 69,

моб. тел. (050) 383-37-87, (050) 334-13-80

e-mail: farmagro@ukr.net | www.farmagro.com.ua

ПРОДАЖ МОНТАЖ СЕРВІС ЛІЗІНГ

Леонід АНІШИН, «Агроресурси»

ЧАС ЗУСТРІЧАТИ КОРОЛЕВУ

Так чи інакше, а саме кукурудза має вирівняти ситуацію з урожаєм, точніше, неврожаєм цього року і забезпечити прогнозоване урядом виробництво зерна на рівні 30 млн. тонн, а, можливо, й більше.

Прогноз дат настання фаз розвитку на посівах районованих гібридів кукурудзи при оптимальних строках сівби

Зона, область	Дати настання фаз стиглості кукурудзи		
	молочна	воскова	повна
УКРАЇНА	12.08	28.08	11.09
СТЕП	7.08	22.08	6.09
Крим	4.08	20.08	4.09
Дніпропетровська	8.08	24.08	8.09
Донецька	7.08	23.08	7.09
Запорізька	5.08	21.08	6.09
Кіровоградська	9.08	24.08	8.09
Луганська	8.08	23.08	7.09
Миколаївська	5.08	22.08	6.09
Одеська	5.08	21.08	5.09
Херсонська	5.08	21.08	5.09
ЛІСОСТЕП	13.08	28.08	13.09
Вінницька	13.08	28.08	12.09
Київська	13.08	29.08	13.09
Полтавська	10.08	26.08	10.09
Сумська	16.08	1.09	15.09
Тернопільська	18.08	3.09	17.09
Харківська	10.08	26.08	10.09
Хмельницька	15.08	31.08	14.09
Черкаська	11.08	27.08	12.09
Чернівецька	11.08	27.08	12.09
ПОЛІССЯ	16.08	3.09	15.09
Волинська	19.08	5.09	19.09
Житомирська	16.08	2.09	16.09
Закарпатська	11.08	27.08	10.09
Івано-Франківська	16.08	31.08	16.09
Львівська	19.08	5.09	19.09
Рівненська	18.08	4.09	18.09
Чернігівська	15.08	30.08	13.09

Що маємо

За даними Мінагрополітики на 10 червня, площа зернової кукурудзи під урожай цього року становила 2,2 млн. га. Найбільше посівів її у зонах Лісостепу і на Поліссі (>60%), а у розрізі областей: у Полтавській області — 271, Черкаській — 182, Дніпропетровській — 193, Чернігівській — 154 і у Вінницькій — 146 тис. га. Високі середньодобові температури при значному недоборі опадів та понижених запасах вологи у ґрунті в більшості південних посушливих областей, починаючи з другої декади травня і до кінця червня, значно погіршили умови для її росту і розвитку. У третій декаді червня найбільш несприятливі умови для росту та розвитку відмічалися у Миколаївській, Одеській, Кіровоградській та Черкаській областях, де рівні денних температур зростали до 35-37 °С, при зниженні відносної вологості повітря до 30-40%. Опади, що пройшли на початку липня у більшості областей, сприяли поліпшенню стану посівів. У подальшому високі температури повітря значно прискорили зменшення запасів вологи у метровому шарі ґрунту в Дніпропетровській, Запорізькій, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях, де наприкінці місяця вони становили менше 50 мм, що вважається вкрай незадовільним.

Максимальні денні температури повітря протягом першої декади липня у більшості областей Степу досягали 36-38 °С, а у другій декаді та першій п'ятиденці третьої декади цього місяця — 37-41 °С. Значне підвищення температур при різкому зниженні відносної вологості повітря у цей період відмічалось також у Вінницькій, Київській, Черкаській, Закарпатській областях. У ряді районів такі умови виявилися недостатньо сприятливими для запилення жіночих суцвіть, що місцями призвело до утворення череззерниці на качанах. Навіть при цих умовах більшість посівів кукурудзи у Степу в кінці липня ще була у задовільному стані, але у найбільш посушливих районах, через низькі запаси вологи у ґрунті, стан посівів продовжував погіршуватися. На цих посівах відмічалось в'янення, пожовтіння та засихання листя. У кращо-

му стані були посіви у більшості областей Лісостепу і Полісся. За даними вибіркового обстеження, найгірший стан цього року мали пізні посіви, які до початку травневої спеки не встигли утворити достатню кореневу систему для використання вологості із глибших шарів ґрунту.

У зв'язку із значним підвищенням середньодобових та активних температур протягом літніх місяців, дати настання основних фаз розвитку рослин кукурудзи, при ранніх і оптимальних строках сівби, цього року відмічалися на 4-6 днів раніше середньобагаторічних. Викидання волотей та цвітіння рослин кукурудзи у більшості областей, в основному, пройшло у першій половині липня.

За даними розрахунків, індекси сприятливості агрометеорологічних умов протягом серпня і вересня цього року у більшості областей передбачаються дещо вищими порівняно з фактичними за липень.

У середньому, по зоні Степу вони становитимуть: у серпні — 0,89 і у вересні — 0,95 (при нормі 1,00), у Лісостепу, відповідно, — 1,02 і 1,03 і на Поліссі — 1,07 і 1,08, а, по Україні загалом — 0,99 і 1,01. Найнижчі показники індексів у серпні прогноуються у Миколаївській області — 0,86; у Запорізькій, Одеській і Луганській — 0,87; а у вересні — в Криму та у Херсонській області.

У зв'язку з істотним підвищенням фактичних сум активних температур проти норми протягом червня і липня та передбачуваним зростанням середньодобових температур у серпні й вересні, строки настання молочної стиглості зерна кукурудзи цього року передбачаються раніше середньобагаторічних: у Степу — на 5-7, у Лісостепу та Поліссі — на 4-6 днів.

Повна стиглість зерна кукурудзи цього року майже у всіх областях передбачається на 4-7 днів раніше норми. У зоні Степу вона очікується 05.09-08.09, Лісостепу — 10.09-17.09, Полісся — 13.09-19.09.

Аналітичні дані свідчать, що при фактичних і агрометеорологічних умовах, які у ряді посушливих районів виявились недостатньо сприятливими, площа збирання зернової кукурудзи, порівняно з посівною, може зменшитись на 12-14% і становитиме близько 1,9 млн. га. При очікуваній урожайності зерна 32-34 ц/га, її валовий збір по всіх категоріях господарств, у середньому по Україні, може становити 6,0-6,4 млн. тонн.

Аби не втратити

Щоб не допустити зниження урожайності та валових зборів зерна кукурудзи при очікуваних агрометеоро-

логічних умовах на серпень і вересень цього року, доцільно реалізувати ряд заходів:

- провести обстеження стану посівів зернової кукурудзи у розрізі полів і господарств. При виявленні зрідених, відсталіх у розвитку та надмірно забур'янених посівів їх доцільно замінити на кращі за рахунок призначених для збирання на силос;
- не допустити втрат врожаю від розкрадання, організувавши у кожному господарстві надійну охорону посівів;
- з наближенням строків збирання зернової кукурудзи прискорити ремонт та підготовку необхідної збиральної техніки, передбачити умови для сушки і зберігання врожаю;
- збирання урожаю провести у оптимально стислі строки. Комбайнове збирання у качанах розпочати слідом за зниженням вологості зерна до 35-40%, а при вологості нижче 30% збирати його одночасно з комбайновим обмолотом зерна. Поряд із спеціальними кукурудзозбиральними комбайнами використати також звичайні зернові комбайни із відповідними приставками до них.

За даними наукових досліджень та передового досвіду, затримка із збиранням зернової кукурудзи призводить до збільшення втрат врожаю, погіршення якості зерна та до істотного недобору його валових зборів. При 20-ти денній затримці збирання втрати зерна зростають не менше, ніж на 10%, при 30 денній — на 17% і при 35-40 денній — на 23-30%.

За даними наукових установ, спосіб довготривалого підсушування посівів зернової кукурудзи «на пні», який нерідко практикують в окремих господарствах, є необґрунтованим, тому що, починаючи з жовтня, температура повітря здебільшого значно спадає, а відносна вологість його збільшується. При такій погоді вологість качанів у обгортках і зерна, за даними Синельниківської дослідної станції Інституту зернового господарства, майже не зменшується, а після дощів — зростає. При цьому зерно пліснявіє, а врожайність його знижується внаслідок поїдання гризунами, шкідниками та від розкрадання. Зростає також кількість обвислих качанів та полеглих стебел, що збільшує втрати врожаю при збиранні. Поряд з цим доведено, що качани без обгортки, розстелені на твердому покритті, за два тижні знижують вологість на 10-15%.

Найбільш сприятливі умови для зберігання кукурудзи створюються після сушіння її у спеціалізованих сушарках, однак це вимагає значних до-

даткових витрат. У зв'язку з високою вартістю енергоносіїв при сонячній погоді, її качани доцільно досушувати на площадках з твердим покриттям, розстеляючи їх шаром до 15 см і періодично перегортаючи.

До маловитратних способів зберігання вологого зерна та подрібнених качанів, які використовують для годівлі с/г тварин, належить також їхнє консервування у бетонних траншеях. Консервоване зерно має таку ж високу кормову цінність, як і висушене.

Досвід показує, що значної уваги заслуговує також відомий спосіб досушування та зберігання качанів кукурудзи у кошах і сапетках, спорудження яких не вимагає значних витрат. Цей спосіб зберігання позитивно зарекомендував себе у минулі роки і визнаний найбільш економічним. **АП**

Прогноз індексів сприятливості при вирощуванні кукурудзи у 2007 році

Зона, область	Серпень	Вересень
УКРАЇНА	0,99	1,01
СТЕП	0,89	0,95
Крим	0,89	0,94
Дніпропетровська	0,91	0,96
Донецька	0,95	0,97
Запорізька	0,87	0,90
Кіровоградська	0,88	0,96
Луганська	0,87	0,96
Миколаївська	0,86	0,95
Одеська	0,87	0,95
Херсонська	0,88	0,94
ЛІСОСТЕП	1,02	1,03
Вінницька	1,05	1,04
Київська	1,01	1,02
Полтавська	0,97	0,98
Сумська	1,00	1,03
Тернопільська	1,09	1,07
Харківська	0,93	0,96
Хмельницька	1,06	1,08
Черкаська	1,01	1,04
Чернівецька	1,07	1,07
ПОЛІССЯ	1,07	1,08
Волинська	1,07	1,08
Житомирська	1,09	1,06
Закарпатська	1,08	1,10
Івано-Франківська	1,07	1,09
Львівська	1,08	1,10
Рівненська	1,08	1,10
Чернігівська	1,03	1,02

СУШАРКИ

ЯКА КРАЩА?

АГРО ПЕРСПЕКТИВА 8/2007

Виробник	Компанія — реалізатор	Модель	Тип	Подуктивність, тонн/год.					
				інтенсивна сушка			сушка з охолодженням		
				зерно-1	зерно-2	зерно-3	зерно-1	зерно-2	зерно-3
Brock, США	АМАКО			пшениця, з 19% до 14%	кукурудза, з 30% до 15%	кукурудза, з 25,5% до 15,5%	пшениця, з 19% до 14%	кукурудза, з 30% до 15%	кукурудза, з 25,5% до 15,5%
		SQ16E	модульна	17,1	7,6	11,3	9	4,6	6,8
		SQ28E	модульна	30,4	13,5	20,4	16,1	8,1	12,2
		SQ40E	модульна	42,4	18,9	28,7	23,2	11,7	18,7
Sukup Manufacturing Company, США	«Агро-альянс»	1212	модульна	6,5	8	6,5	4	5	4
		2052	модульна	24	30	23,5	17	20	14,5
		2492	модульна	49	60	44	31	35	24
СП «Агро- Дарина», Україна	«Агро- Дарина»						пшениця, з 19% до 14%	кукурудза, з 30% до 14%	соняшник, з 13% до 8%
		ЗШ-300	шахтна	—			5	1,3	2,4
		ЗШ-900	шахтна	—			15	3,9	7,3
		ЗШ-1500	шахтна	—			25	6,5	11
Агаї, Польща	«Арай Україна ЛТД»						пшениця, з 19% до 14%	кукурудза, з 30% до 15%	соняшник, з 13% до 7%
		S 35	шахтна	—			4,2	1,1	3,4
		S 420	шахтна	—			43,9	11,1	25,4
		S 636d	шахтна	—			80	25,2	64
ПФ «Омега», Україна	«Омега»						пшениця, знімання вологи 6%	кукурудза, знімання вологи 6%	—
		ЗСШ-3	шахтна	—			3	3	—
		ЗСШ-5	шахтна	—			5	5	—
		ЗСШ-10	шахтна	—			10	10	—
«Карлівський машино- будівний завод», Україна	«Карлівський машино- будівний завод»						пшениця, з 20% до 14%	кукурудза, з 20% до 14%	соняшник, з 15% до 6,5%
		ДСП-10	шахтна	—			10	7	4
		ДСП-20	шахтна	—			20	13	8

ТА, ЩО ПРАЦЮЄ НА ВАС

Вид зерна	Режим роботи	Паливо			Додаткові дані	Сервіс	Ціна, грн. (якщо не вказана інша валюта)
		вид	витрата, (зниження вологості 1 т зерна на 1%)	тверде			
зерно, пшениця, кукурудза, соняшник, ячмінь	інтенсивна сушка, охолодження під тиском, охолодження всмокту- ванням	природний газ, скраплений газ	122 м³/178 л (макс. вирати)	—	—	мобільні бригади на виїзд	85250** (на природному газі) 87600** (на зрідженому паливі)
			224 м³/326 л (макс. вирати)				115500** (на природному газі) 1158100** (на зрідженому паливі)
			353 м³/515 л (макс. вирати)				149200** (на природному газі) 152800** (на зрідженому паливі)
всі види + ріпак	—	метан, пропан	0,43-1,6 м³	—	—	+	300000
							800000
							1500000
колосові, бобові, олійні, дрібнонасінні	безперервна інтенсивна сушка під тиском за один прохід, охолодження шляхом всмоктування повітря	природний скраплений газ, дизпаливо, гас, пічне паливо, мазут	1,3 м³	на стадії проекту- вання	стаціонарна, працює на відкритому повітрі, автоматизо- вана, прямий та непрямий нагрів теплоносія	+	150000
							245000
							310000
пшениця, кукурудза, ріпак, насіння бобових	інтенсивна сушка, охолодження під тиском, охолодження шляхом всмоктування повітря	природний газ, дизпаливо	1,1-1,3 м³, 1,1-1,5 л	—	—	мобільні бригади на виїзд	19510*
							108300*
							222220*
пшениця, кукурудза, соняшник	—	природний газ, дизпаливо	1,7 м³, 1,38 л	—	—	6 міс. гарантії, післяга- рантійне обслуго- вування	78000
			1,8 м³, 1,30 л				168000
			1,75 м³, 1,25 л				220000
всі види зерна, олійних, та ін. культур продовольчого призначення	—	природний газ, дизпаливо, електро- енергія	1,5 м³, 1,22 л, 1,71 кВт год/т	—	—	мобільні бригади на виїзд	договірна
			1,5 м³, 1,22 л, 2,4 кВт год/т				договірна

* — ціни вказані в EUR (без доставки та ПДВ)

** — ціни вказані в USD, разом з доставкою та ПДВ

Борис ОВЕРЧЕНКО, Інститут економіки та прогнозування НАНУ

НЕ ТОЙ ТЕПЕР СОНЯШНИК...

Цього року сівба соняшнику проходила неритмічно, її тривалість була досить розтягнутою. У оптимальні строки посіяно лише 41%, в допустимі — 37%, у пізні — 19% від загальної посівної площі. Власне, і урожай очікується не вельми — плюс-мінус 3,4-3,7 млн. тонн. На фоні п'ятимільйонного минулорічного врожаю. Зрозуміло, що боротьба за соняшник буде у новому сезоні запеклою...

Чому виросло погано

Недобір опадів у квітні в більшості областей товарного виробництва соняшнику призвів до висушування посівного шару ґрунту, ускладнення проростання насіння пізніх строків сівби та одержання оптимальної густоти посівів. Інтенсивне висихання верхніх шарів ґрунту значно ускладнило вегетацію соняшнику на початкових етапах розвитку та закладання квіткових горбочків і генеративних органів квітки (II-III етапи органогенезу).

На кінець травня у рослин соняшнику тривало листоутворення, на пізніх посівах відмічались сходи. У центральних та південних областях через посушливі умови відмічалось денне в'янення рослин та їхнє випадання, що у подальшому обмежить продуктивність культури.

У червні спостерігалася тепліша звичайного, у південній частині країни — спекотна, із нерівномірними опадами погода. Середня місячна температура повітря виявилася на 1-2 °С, а у Закарпатській, Чернівецькій, Вінницькій, Черкаській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Херсонській областях та Криму — на

2-4 °С вищою за норму і становила 19-23 °С тепла. Максимальна температура повітря підвищувалася до плюс 31-37 °С. Мінімальна температура повітря у найпрохолодніші ночі знижувалася у Луганській області до 2 °С, на решті території країни — до плюс 6-12 °С.

Суми ефективних температур повітря вище +5 °С та +10 °С на кінець третьої декади перевищували норму в середньому на 155-200 °С.

Під соняшником на кінець червня орний шар ґрунту у північно-східних та центральних районах основної зони вирощування був зволожений переважно задовільно (11-18 мм) та добре (20-36 мм). На решті площ запаси продуктивної вологи були незадовільні — 1-9 мм, місцями ґрунт був сухий.

Запаси продуктивної вологи метрового шару ґрунту під соняшником на багатьох площах були на рівні задовільних (65-80 мм) та незадовільних (16-50 мм). У північно-східних областях основної зони вирощування соняшнику запаси продуктивної вологи метрового шару ґрунту залишалися у межах від 85 до 120 мм, на окремих площах — до 140 мм.

У соняшнику на більшості площ утворилися суцвіття, у південних областях розпочалося цвітіння. На деяких площах південних областей через посушливі умови відмічалось в'янення рослин.

Впродовж першої декади липня у центральних областях, де пройшли дощі і знизилася температура повітря, на полях, де достатньо вологи, покращилися умови для росту і розвитку соняшнику. Одночасно у південних та південно-східних областях, внаслідок збереження жаркої погоди, агрометеорологічні умови, як і в попередній період, для росту та розвитку соняшнику залишалися вкрай несприятливими.

Висота рослин 35-120 см, на кращих посівах — 125-188 см.

Внаслідок надзвичайно жаркої погоди упродовж другої декади липня склалися малосприятливі умови для формування урожаю соняшнику.

Запаси продуктивної вологи метрового шару ґрунту під соняшником лише на окремих площах Харківської та Луганської областей були задовільними — 88-114 мм, на решті території північно-східних областей вони не перевищували 52-78 мм. У центральних

та південних областях запаси вологи понизились до критичних — 5-44 мм.

У соняшнику продовжувалося цвітіння кошиків та наливання зерна, а подекуди на ранніх посівах південних областей відмічалось передчасне дозрівання. Діаметр кошика соняшнику становив від 8 до 21 см. На площах центральних та південних областей продовжувало відмічатися пожовтіння та засихання листя, а також денне в'янення рослин.

Стан посівів оптимальних строків сівби добрий і задовільний; допустимих — задовільний; пізніх — задовільний, але на окремих площах південних областей — незадовільний.

Погодні умови для вегетації соняшнику цього року гірші, ніж минулого. Індекс їхньої оцінки в Україні очікується 0,98 проти 1,02 у 2006 році. Серпень місяць по тепло- та вологозабезпеченості для більшості областей товарного виробництва соняшнику є сприятливим для досягання кошиків та нагромадження олії у сім'янках. Прогнозована дощова погода у вересні може створити сприятливі умови для розвитку хвороб (гниль біла, сіра та ін.), ускладнить збирання та призведе до зниження врожайності.

У очікуваних погодних умовах настання фізіологічної стиглості (пожовтіння тильного боку кошика) при оптимальних строках сівби передбачається у Степу в першій — на початку другої; у Лісостепу — у другій декаді серпня; при допустимих і пізніх строках сівби — відповідно на 6 і 11 днів пізніше. Біологічна стиглість (початок побуріння кошиків) настане на 5-9 днів пізніше від фізіологічної стиглості.

За передбачених погодних умов середній урожай соняшнику прогнозується у Степу 9,5-10,5 ц/га, у Лісостепу — 10,5-11,5, в Україні — 9,7-10,7 ц/га.

Що робити

Урожайність соняшнику залежить від строку збирання, який визначається за ступенем стиглості та вологості насіння. Збирати соняшник слід розпочинати тоді, коли 80-85% кошиків стануть бурими та сухими, а решта (15-20%) — жовто-бурими й жовтими, при вологості насіння 12-15%, що дасть можливість у стислі строки і без втрат зібрати весь урожай насіння та зберегти його якість.

У південному Степу необхідно збирати соняшник у фазі технічної стиглості, коли у посіві не більше 10-12% жовтих кошиків, а решта — жовто-бурі, сухі. У північному і східному Степу оптимальні строки збирання соняшнику наступають тоді, коли в масиві налічується 33% жовтих кошиків, а решта — жовто-бурі й сухі. У Лісостепу доцільно проводити збирання при

наявності у посіві до 76% рослин з бурими і сухими кошиками та вологості насіння 16-18%. У північних та східних районах України з несприятливими погодними умовами в період наливу насіння, коли вологість його на корені вже зменшується і залежить від відносної вологості повітря, збирання можна починати при вологості насіння 20-25%. У цьому випадку потрібне негайне очищення і сушіння насіння у потоці зі збиранням.

З урахуванням стану посівів і прогнозу агрометеорологічних умов на серпень-вересень, для прискорення технологічного досягання, зменшення вологості насіння та обмеження втрат від гнилей кошика доцільно провести десикацію значної частини площ дозволеними препаратами. Передзбиральну десикацію провести при вологості насіння 30-37%. Десиканти діють швидше при середньодобовій температурі повітря понад 13-14 °С. Обробляти посіви треба не в спекотний час доби — до 9-10 і після 15-16 години. Посіви необхідно обприскувати за допомогою авіації при витраті рідини 100 л/га. Передзбиральна десикація дає можливість на 10-12 днів раніше зібрати урожай, у 1,5 рази підвищити продуктивність комбайнів, зменшити втрати насіння під час збирання.

Індекси сприятливості агрометеорологічних умов на період вегетації і прогноз урожайності та валових зборів соняшнику

Зона, область	Серпень	Вересень	Урожайність, ц/га	Валовий збір, тис. тонн
УКРАЇНА	0,95	0,98	9,7-10,7	3358-3703
СТЕП	0,87	0,92	9,5-10,5	2631-2910
Крим	0,87	0,90	7,0-8,0	21-24
Дніпропетровська	0,90	0,92	9,4-10,4	435-481
Донецька	0,93	0,95	10,5-11,5	421-462
Запорізька	0,85	0,89	9,5-10,5	503-556
Кіровоградська	0,92	0,94	10,6-11,6	302-330
Луганська	0,94	0,95	9,4-10,4	268-297
Миколаївська	0,85	0,91	9,4-10,5	248-277
Одеська	0,86	0,91	9,3-10,3	198-219
Херсонська	0,86	0,90	8,0-9,0	235-264
ЛІСОСТЕП	1,02	1,04	10,5-11,5	722-783
Вінницька	1,01	1,02	10,0-11,0	74-81
Київська	1,02	1,03	11,0-12,0	30-32
Полтавська	1,02	1,02	11,0-12,0	187-204
Сумська	1,01	1,02	9,0-10,0	30-33
Тернопільська	1,03	1,06	9,0-10,0	3-3
Харківська	1,01	1,02	10,4-11,4	288-315
Хмельницька	1,03	1,06	7,0-8,0	4-4
Черкаська	1,02	1,04	11,3-12,3	102-111
Чернівецька	1,04	1,06	9,0-10,0	4-4

При збиранні соняшнику застосувати збирально-транспортні загони і ланки. Оптимальна тривалість збирання — 5-7 робочих днів. Запізнення зі збиранням пов'язане із втратами насіння до 2-3 і навіть до 4-5 ц/га, та зі зниженням олійності до 2,6%.

Доставлений від комбайна ворох потрібно негайно очистити від сміттєвих домішок. Насіння з високою вологістю просушити у шахтних або барабанних зерносушарках.

Посівний матеріал після первинної очистки необхідно додатково обробити на машинах вторинної і остаточної очистки, а також на пневматично-сортувальних столах. Після сушіння повести друге очищення промислової сировини, а насіннєвий матеріал слід відсортувати і відкалібрувати. Нормативна вологість товарного насіння — 12%, насіннєвого матеріалу — 6-7%. Якщо вологість насіннєвого матеріалу більша 7%, і насіння доводиться обробляти на сушильному комплексі, слід пам'ятати, що температура носія не повинна перевищувати 45 °С.

Тобто, треба докласти максимум зусиль, аби отримати максимальний зиск із цього непривабливого соняшникового поля-2007.

СКІЛЬКИ БУДЕ БУРЯКІВ

Стан посівів

В умовах весни цього року сівба цукрових буряків проходила не ритмічно, була розтягнута. У цілому в господарствах України в оптимальні та допустимі строки цукровими буряками було засіяно 40% посівної площі, тоді як у минулому році — 36% зі значно нижчими темпами сівби.

Складні погодні умови у травні (низькі нічні температури повітря та дефіцит опадів) призвели до зниження польової схожості насіння і появи сходів оптимальної густоти на пізніх посівах і до збільшення на 2-4 дні тривалості міжфазних періодів. Водночас значна частина площ по-різному — де більше, де менше — була забур'янена та пошкоджена хворобами і шкідниками.

У залежності від строків сівби цукрових буряків і занадто нерівномірного розподілу опадів по всій території бурякосіяння спостерігається велика

строкатість посівів за густотою. Її показники нижчі за минулорічні та середньобагаторічні значення і коливаються від 67 до 92 (у середньому 84 тис. га). Найбільш зріджені посіви спостерігаються у Миколаївській, Кіровоградській та Одеській областях.

На переважній частині площ з оптимальними строками сівби початок росту коренеплоду розпочався у кінці третьої декади травня — на початку червня, при допустимих строках — у кінці першої декади червня, а з пізніми строками — у другій декаді червня.

Агрометеорологічні умови червня та липня виявилися загалом сприятливими для проходження продукційних процесів культури.

У червні спостерігалася тепліша від звичайної, у південній частині країни — спекотна погода. Середня місячна температура повітря виявилася на 1-2 °С, а у Чернівецькій, Вінницькій, Чер-

каській, Кіровоградській, Миколаївській, та Одеській областях — на 2-4 °С вищою за норму і становила 19-23 °С тепла.

Сформовані на кінець червня запаси продуктивної вологи (81-190 мм) в метровому шарі ґрунту загалом забезпечили ріст гички та коренеплодів. Середня маса гички на 30.06 у Степу, Лісостепу та на Поліссі становила відповідно 127, 157, 146 грамів. Найбільші прирости маси коренеплоду відмічені у Вінницькій, Полтавській, Сумській, Черкаській, Житомирській областях (62-77 г), а в середньому по Україні — 55 г, що на 14 г вище від минулорічних.

Індекс оцінки сприятливості агрометеорологічних умов становив у Степу 0,97, у Лісостепу — 1,01 та на Поліссі — 1,04.

Разом з тим спекотна погода в липні у денні години викликала в'янення рослин, а на деяких площах центральних областей відмічалася пошкодження листя градом та шкідниками й хворобами.

За даними асоціації «Укрцукор» на 10 липня, середня маса коренеплоду у зоні Степу становить 84, Лісостепу — 107, на Поліссі — 88 г. А в цілому по країні маса коренеплоду досягла 107 г, це вище минулорічного показника на 28 г. Середній добовий приріст по Україні становить 5,2 (від 3,2 до 6,1 на рослину). Маса гички в середньому по Україні становить 229 г, що на 4 г більше, ніж у минулому році.

Загалом стан посівів цукрових буряків на 20 липня наступний.

Добрі посіви (оптимальних строків сівби — 20%). Індекс оцінки сприятливості агрометеорологічних умов вище 1,06. Густота посівів становить більше 86 тис. рослин на гектар, забур'яненість — 20%. Маса коренеплоду перевищує 170 г. За сприятливих умов подальшої вегетації вони здатні забезпечити оптимальні прирости коренеплоду, а продуктивність їхня очікується у межах 300-350 ц/га. Посіви належного технологічного забезпечення, за якими проводиться відповідний догляд та виконуються вимоги сучасних технологій, здатні сформувати продуктивність 400-500 ц/га.

Задовільні посіви (допустимих строків сівби — 20%). Індекс оцінки сприятливості агрометеорологічних умов — 1,03-1,05. Густота становить 80-85 тис. рослин на гектар, забур'яненість середня, маса коренеплоду — 155-165 г; здатні

Прогноз дат настання фаз розвитку цукрових буряків (на посівах оптимальних строків сівби)

Зона, область	Початок росту коренеплоду		Пожовтіння нижніх листків	
	середньобагаторічна	2007	середньобагаторічна	2007
УКРАЇНА	4.06	25.05-29.06	24.08	23.08-28.08
СТЕП	3.06	22.05-26.05	18.08	19.08-23.08
Дніпропетровська	4.06	22.05-26.05	18.08	20.08-24.08
Кіровоградська	31.05	22.05-26.05	20.08	20.08-24.08
Миколаївська	4.06	21.05-25.05	18.08	17.08-22.08
Одеська	3.06	21.05-25.05	15.08	17.08-22.08
ЛІСОСТЕП	3.06	25.05-29.05	25.08	23.08-28.08
Вінницька	1.06	24.05-28.05	23.08	22.08-26.08
Київська	31.05	24.05-28.05	29.08	24.08-28.08
Полтавська	1.06	23.05-27.05	20.08	22.08-26.08
Сумська	5.06	30.05-4.06	24.08	27.08-30.08
Тернопільська	7.06	27.05-1.06	31.08	26.08-30.08
Харківська	3.06	24.05-28.05	19.08	22.08-26.08
Хмельницька	8.06	26.05-31.05	29.08	25.08-30.08
Черкаська	31.05	25.05-29.05	23.08	22.08-26.08
Чернівецька	6.06	25.05-29.05	1.09	23.08-27.08
ПОЛІССЯ	7.06	2.06-6.06	26.08	26.08-30.08
Волинська	11.06	1.06-5.06	31.08	28.08-1.09
Житомирська	4.06	30.05-4.06	18.08	26.08-30.08
Івано-Франківська	13.06	2.06-6.06	31.08	27.08-1.09
Львівська	12.06	2.06-6.06	31.08	26.08-31.08
Рівненська	3.06	1.06-5.06	2.09	27.08-30.08
Чернігівська	2.06	30.05-4.06	21.08	26.08-30.08

сформувати врожай на 40-50 ц/га нижчий, ніж добрі посіви.

Пригнічені посіви (пізніх строків сівби — 44%). Індекс оцінки сприятливості агрометеорологічних умов — 0,99-1,01. Густота — 75-79 тис. рослин на гектар, маса коренеплоду нижче 130 г. Можна очікувати урожай не вище 200-240 ц/га.

Незадовільні посіви (пізніх строків сівби). Індекс оцінки сприятливості агрометеорологічних умов нижче 0,98. Густота їхня — 66-74 тис. рослин на гектар, забур'яненість — 50-60%, мають низьку потенційну продуктивність.

Прогноз розвитку

У кінці липня маса коренеплоду у Степу, Лісостепу та на Поліссі може досягти відповідно 172, 210, 192 г, а в цілому по Україні — 197 г, це вище минулорічної на 5 г. Цукристість на цей період очікується в цілому по країні 12,4%.

Температура повітря (вище норми на 1,2-1,8 °C) та запаси продуктивної вологи, що прогнозувалися на серпень, будуть сприяти подальшому накопиченню маси коренеплодів. Кількість опадів у серпні становитиме в Степу 45-56 мм, Лісостепу — 41-84 мм та на Поліссі — 68-205 мм. Індекс оцінки агрометеорологічних умов в кінці серпня дещо знизиться і становитиме у Степу, Лісостепу та на Поліссі відповідно 0,98, 1,02 і 1,04.

На переважній більшості території поживтіння нижніх листків прогнозується у південно-східних районах зони бурякосіяння у другій декаді серпня, на решті території — в кінці серпня.

Середня маса коренеплодів на 31.08 Лісостепу та на Поліссі може досягти 377, 357 г, що вище минулорічної (відповідно 28, 14 г), але у Степу нижче минулорічної на 11 г.

Середній вміст цукру у коренеплодах очікується на рівні 14,6%, а по зонах Степу, Лісостепу та Полісся — відповідно 15,8; 14,7; 13,2%. Це на 0,4% вище минулорічного.

У вересні середньомісячна температура буде вище норми на 0,4-0,6 °C, а сума опадів за місяць коливатиметься у межах 40-126 відсотків середніх багаторічних показників. Враховуючи попередні умови, індекс оцінки агрометеорологічних умов, порівняно з серпнем, збільшиться і становитиме на Україні 1,06, що більше від минулорічного показника на 2%.

Протягом вересня, з урахуванням очікуваних агрометеорологічних умов, прогнозується збільшення маси коренеплоду до 434 г та підвищення цукристості від 14,6 до 15,8%. Середньодобовий приріст маси коренеплоду становитиме 2,9-4,9 г, тобто, близько 2-3 ц/га.

Індекси оцінки сприятливості агрометеорологічних умов протягом вегетації цукрових буряків у 2007 році

Зона, область	Індекси сприятливості					
	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень
УКРАЇНА	1,04	0,96	1,01	1,03	1,02	1,06
СТЕП	1,02	0,88	0,97	0,99	0,98	1,02
Дніпропетровська	1,03	0,89	0,98	0,99	0,98	1,02
Кіровоградська	1,03	0,89	0,98	0,99	0,98	1,02
Миколаївська	1,02	0,87	0,96	0,98	0,97	1,01
Одеська	1,02	0,87	0,96	0,98	0,97	1,01
ЛІСОСТЕП	1,04	0,96	1,01	1,04	1,02	1,06
Вінницька	1,05	0,91	1,00	1,04	1,03	1,06
Київська	1,05	0,96	1,02	1,06	1,04	1,07
Полтавська	1,04	0,95	1,01	1,03	1,02	1,05
Сумська	1,05	0,97	1,02	1,04	1,01	1,05
Тернопільська	1,05	1,00	1,01	1,04	1,03	1,07
Харківська	1,02	0,93	1,01	1,02	1,01	1,05
Хмельницька	1,04	0,97	1,03	1,05	1,03	1,06
Черкаська	1,03	0,94	1,02	1,04	1,02	1,06
Чернівецька	1,03	0,99	1,00	1,03	1,01	1,04
ПОЛІССЯ	1,06	1,03	1,04	1,05	1,04	1,06
Волинська	1,07	1,04	1,04	1,05	1,03	1,05
Житомирська	1,05	0,99	1,04	1,04	1,03	1,07
Івано-Франківська	1,06	1,04	1,05	1,06	1,04	1,06
Львівська	1,06	1,04	1,05	1,06	1,05	1,07
Рівненська	1,06	1,03	1,04	1,05	1,05	1,07
Чернігівська	1,05	1,03	1,01	1,05	1,04	1,06

У зв'язку з цим при викопуванні 1 вересня прямий недобір врожаю може досягти 55-97 ц/га, порівняно зі строком збирання 1 жовтня. При перенесенні терміну викопування на 21 вересня прямий недобір врожаю зменшиться до 18-35 ц/га.

Практика показує, що пізніше викопування з ґрунту коренеплодів значно поліпшує технологічну якість цукристості.

Зважаючи на це, збирання не повинно бути надто раннім. Водночас треба враховувати можливості збиральної та транспортної техніки, щоб своєчасно закінчити викопування та вивезення урожаю. З урахуванням стану посівів та прогнозу агрометеорологічних умов на осінь графіком проведення польових робіт необхідно передбачити закінчення процесу викопування до 25 жовтня, а вивезення сировини на цукрові заводи та приймальні пункти — до 1 листопада. Чим пізніше розпочнеться масове збирання урожаю, тим необхідніше забезпечити вищі середньодобові темпи.

За показниками прогнозу погодних умов на серпень і вересень прогнозується, що середній господарський урожай цукрових буряків у цілому по Україні цього року становитиме 280-310 ц/га.

Враховуючи стан посівів на кінець липня та прогноз метеорологічних показників на серпень і вересень передбачається, що площа збирання цукрових буряків може зменшитись і становитиме 600-635 тис. га, а валовий збір коренеплодів — 17-20 млн. тонн.

Рекомендації

Догляд за посівами має забезпечити утримання площ чистими від бур'янів, не допускаючи механічних пошкоджень коренеплодів та їхнього зрідження, а також збереження листового апарату для його найбільш тривалого та продуктивного функціонування.

Необхідно також ретельно вести спостереження за появою і зростанням чисельності шкідників та хвороб. Тому потрібний постійний нагляд за фітосанітарним станом. Особливої уваги потребують ті поля, на яких порушува-

лася технологія вирощування, а для сіви використовувались іноземні сорти та гібриди. Як і раніше, плантаціям культури будуть загрожувати такі шкідники, як листогризучі та підгризаючі совки, попелиця коренева, мінууючі мухи, личинки хрущів, саранові та інші.

Зважаючи на те, що листові поверхні у культури в наступні два місяці буде чи не найбільшою за весь період вегетації, вище перераховані шкідники уже не зможуть завдати значної шкоди, але у разі необхідності задля зниження шкідливості можна буде використати один із рекомендованих інсектицидів. При виборі препаратів необхідно користуватись даними моніторингу щодо видового складу шкідників, тому що більшість препаратів згубно діє відразу на декількох шкідників.

Водночас треба врахувати і те, що економічні пороги шкідливості лускокрилих шкідників другої генерації (листогризучі совки, мінууюча міль, лучний метелик) у середньому у два рази вищі, ніж першої, і становлять 5-6 екз. на рослину для всіх шкідників. Ефективним засобом їхнього знищення є випуск трихограми на початку льоту метеликів і відкладення ними яєць.

Щоб знизити поширення та ураження рослин цукрових буряків хворобами (церкоспороз, пероноспороз, борошниста роса та ін.), посіви необхідно обробляти фунгіцидами при виявленні перших ознак захворювань.

Не слід забувати, що своєчасно проведене підживлення рослин та розпушування міжрядь з підгортанням у разі ущільнення чи запливання ґрунту значно знизить шкідливість як шкідників, так і хвороб.

Для підвищення цукристості та збільшення виходу цукру посіви за 25-30 днів до початку збирання при сухій погоді бажано обробити розчином натрієвої солі малеїнової кислоти. Якщо немає цього препарату, то за місяць до збирання доцільно провести позакореневе підживлення цукрових буряків (хлористий калій, суміш хлористого калію з борною кислотою або бурою).

Задля раціонального використання комплексу бурякозбиральних машин необхідно, насамперед, створити сприятливі агротехнічні умови для якісної і високопродуктивної їхньої роботи. А саме, напередодні збирання провести агротехнічну оцінку плантацій, за якою визначають ширину основних і стикових міжрядь, густоту рослин, врожайність коренеплодів і гички, їхні розміри і масу, положення головок коренеплодів відносно поверхні ґрунту, відхилення їх від основних ліній рядків. Ця оцінка дасть змогу розрахувати реальну потребу у технічних засобах для збирання та вивезення буряків, вибрати тип і режим

роботи машин, провести технологічне налагодження робочих органів на регульовальному майданчику. Вказані заходи дадуть змогу значно знизити втрати врожаю культури, які у окремих господарствах при використанні старої розлагодженої техніки можуть досягти 35%, а також більше заощадити час та витрати пального під час масового збирання цукрових буряків.

При збиранні цукрових буряків застосовують технологію роздільного збирання, за якою біологічний урожай (гичка та коренеплоди) збираються за два проходи окремих агрегатів. Для цього використовують комплекс 6-рядних машин — причіпну гичкозбиральну машину, начіпний двовальний очисник у агрегаті з тракторами ЮМЗ-6АЛ або МТЗ-80, самохідні коренезбиральні машини та інші модифікації.

Для зниження втрат і пошкодження коренеплодів при збиранні на важких і дуже ущільнених ґрунтах, а також для полегшення роботи коренезбиральних машин найбільш ефективним прийомом є пошарове розпушування ґрунту в міжряддях на загальну глибину 10-12 см агрегатом у складі трактора і культиватора УСМК-5,4 А(В), із встановленням на його секціях стрільчастих лап з різницею глибини їхнього ходу 3-4 см зразу ж після проходу гичкозбиральної машини. Такий спосіб збирання цукрових буряків значно полегшує роботу коренезбиральних машин у важких умовах і дає змогу скоротити втрати коренеплодів в 1,5-1,7 рази.

На високопродуктивних бурякових плантаціях, які вирощують за сучасною технологією, використовують самохідні бурякокомбайни зарубіжного виробництва «Холмер», «Тім-2500», «Лектра» Моро, «Плойжер», «Штоль-М», «Штоль», ФАУ 202, МПА/ТЕ120, МША/ТЕ120 та інші.

Втрати при збиранні зазначеними машинами становитимуть лише 5%. При вологості ґрунту в межах 15-20% зарубіжні комбайни за рахунок подовженого шляху очистки (12-15 м) краще очищують коренеплоди від землі.

Тому особливої пошуку шляхів зменшення втрат уражаю при збиранні, збереження технологічних якостей коренеплодів, зниження вартості збирання повинне базуватися на комплексному підході до вирішення усіх питань, пов'язаних зі збиранням, транспортуванням та переробкою бурякової сировини із застосуванням технічних засобів. При збиранні коренеплодів комбайнами або самохідними коренезбиральними машинами типу КС-6Б, КС-6В, РМК-6 та іншими, втрати коренеплодів та залишеної частини їх у ґрунті і на поверхні не повинні перевищувати 1,5%; дуже пошкоджених коренеплодів — за масою не більше 5%.

Повнота підбирання коренеплодів при навантаженні їх із польових кагатів буряконавантажувачем типу СПС-4,2А повинна бути не меншою 99%, а кількість дуже пошкоджених коренеплодів при цьому — не більше 3%.

Основний спосіб збирання (потоківий) забезпечує мінімальні витрати праці і коштів, високу якість бурякової сировини та меншу втрату і пошкодження коренеплодів за рахунок безпосередньої доставки їх на цукровий завод, а також уникнення тимчасового зберігання у польових кагатах.

Зібрані цим способом коренеплоди краще зберігаються у призаводських кагатах. Втрати їхньої маси від загнивання в 1,5-3 рази менші від зібраних коренеплодів перевалочним способом.

Треба також мати на увазі, що забрудненість і велике подрібнення коренів погіршують умови їхнього зберігання у кагатах і не дають змоги наповнювати кагати повітрям, перешкоджають підтримувати температурно-вологовий режим у кагаті, як передбачено технологією зберігання.

У кагатах висотою 2,0-2,5 м і шириною 5-6 м спостерігаються найменші втрати маси і цукру в коренеплодах. А укладання коренеплодів у подовжені валки на поле призводять до значних втрат маси і цукристості коренеплодів, особливо при збільшенні часу між викопуванням і підбиранням їх з валків. При тимчасовому зберіганні їх у відкритих валках, сформованих з 6, 12 і 24-х рядків, при врожайності 380 ц, вони можуть за перші 3-4 дні втрачати 7-8% своєї маси, або близько 2,0% за день.

Для подачі буряків з кагатів краще використовувати бурякоподавач Ш1-ПСР, який практично не подрібнює коренеплоди, а ритмічно та рівномірно забезпечує їхню подачу.

ПЕРЕВАЛОЧНИЙ СПОСІБ збирання слід застосовувати лише в екстремальних умовах (дуже вологий або сухий, твердий ґрунт, підвищена забур'яненість плантацій) і коли ворох коренеплодів значною мірою забруднений землею та рослинними рештками.

Навіть при добре налагодженому комплексі збиральних машин збирання цукрових буряків необхідно проводити переважно потоковим способом, особливо при застосуванні коренезбиральних машин з дисковими викопувальними органами.

При збиранні буряків необхідно суворо дотримуватися такої вимоги: всі викопані коренеплоди мають бути негайно вивезені на цукровий завод.

Несвоєчасне вивезення цукрових буряків з полів може призвести до погіршення їхньої якості ще в полі — щодобові втрати цукру можуть бути 0,3% від маси буряків, і це також додаткові витрати пального.

ЦУКОР — ЦЕ ПРОФЕСІЙНО

Бурякоцукрова галузь, починаючи від добору насіння і до сипучого солодко-го піску, є важливою складовою вітчизняної економіки. Галузь починає демонструвати ознаки стабільності завдяки високорентабельним компаніям, знавцям своєї справи, які прийшли на цей ринок всерйоз та надовго.

ТОВ «Міжнародна насіннева компанія» працює зі справжніми професіоналами бурякоцукрового комплексу кілька років, називаючи співпрацю наочним прикладом вдалого поєднання новітніх технологій та бізнесу.

Зокрема, поштовхом до партнерства з ТОВ «Агропродінвест» став пошук фахівцями цього підприємства високопотенційного насіннєвого матеріалу для вирощування солодких коренеплодів. Високоякісне насіння іноземної селекції, підготовлене до сівби на рівненському насіннєвому заводі «Євронасіння» стала оптимальним вибором. «Насіння для полів «Агропродінвесту» ми не тільки спеціально підбираємо, але і обробляємо згідно з фітосанітарним станом ґрунтів», — говорить директор київського представництва ТОВ «Міжнародна насіннева компанія» Валентина Кобзар. «Робота нашої компанії — це симбіоз наукових досягнень та потреб бізнесу», — наголошує пані Валентина. І додає, що співпраця компанії з науково-дослідними інституціями в напрямку отримання продуктивного селекційного матеріалу та підготовки його до сівби дуже добре впливає на підвищення врожайності цукрових буряків.

Відображення цієї праці чітко прослідковується в ході проведення 22 серпня семінару «Сучасні технології передпосівної підготовки насіння цукрових буряків та система захисту посівів» з ТОВ ПК «Зоря Поділля» — підрозділ компанії ТОВ «Агропродінвест».

До господарства «Зоря Поділля» (м. Гайсин Вінницька обл.) з'їхались більше ста представників провідних бурякоцукрових господарств з п'яти областей України. Дружній зеленій гичці та великому солодкому коренеплоду на полях цукрових буряків можна було тільки дивуватись. На них мало вплинула цьогорічна не вельми сприятлива посушлива погода. З приводу очікує мого гарного врожаю буряків у «Зорі Поділля» директор Інституту захисту рослин Віталій Федоренко зазначив, що не останню роль зіграла співпраця «Агропродінвесту» з «Міжнародною насінневою компанією» по застосуванню захисно-стимулюючих речовин. І це в умовах щорічного зростання шкідників

і хвороб цукрового буряку, що негативно впливає на вирощування культури. А в «Зорі Поділля» цього року густота стояння рослин склало 100-130 тис. штук на 1 гектар, вага в середньому 450-500 грам/коренеплід. Динаміка росту показує за даний період 120-150 грам за декаду. І це не на дослідних ділянках, а на всіх виробничих площах «Зоря Поділля», які складають 10 тис. га.

Присутній на семінарі заступник директора з наукової роботи Інституту цукрових буряків Олександр Іващенко наголосив, що захист посівів цукрових буряків на полях «Агропродінвесту» витримується на високому рівні. Справді, бурякове поле — рівне, без бур'янів, з розвинутою листовою масою, однаково рівномірною на всій площі.

Зазначимо по ходу, що особливістю досягнення найвищих в Україні врожаїв цукрових буряків на полях цього господарства є також впровадження нових технологічних операцій. Мінімізація розворотів посівних агрегатів дала можливість отримати однакову густоту на всьому полі. Посів по технологічній колії забезпечує ефективне використання засобів захисту рослин.

Плідна багаторічна співпраця ТОВ «Міжнародна насіннева компанія» з ТОВ «Агропродінвест» дала позитивні результати: посівні площі цукрових буряків «Агропродінвеста» збільшились майже у чотири рази - в 2001 році буряк сіяли на площі 7 тис. га, в 2006 — 14 тис. га, а в цьому році буряк займає вже 27 тис. га в загальній структурі посівів.

Зібраний буряк, як пам'ятаємо, треба переробити, аби нарешті отримати сипучий товар — цукор. Збільшення площ посівів буряків зумовило необхідність модернізації обладнання заводу ТОВ ПК «Зоря Поділля». Тож потужність заводу збільшено вдвічі — до 6 тис. тонн переробки буряків за добу.

Переобладнаний мийний комплекс зменшує втрати в транспортерно-мийній воді, а це підвищує відсоток виходу цукру. Нова станція фільтрації, де встановлені голландські фільтри, дозволяє отримувати сік високої якості як

першої, так і другої сатурації. Встановлена станція знецукрення осаду соку першої сатурації, яка оснащена прес-фільтрами фінського виробництва фірми LAROX. Змонтована нова станція очищення дифузійного соку. В продуктовому цеху встановлені центрифуги німецького виробництва, які на виході дають високоякісний цукор. На заводі впроваджуються сучасні системи автоматизації технологічних процесів. Ще однією новинкою стала зміна технологічного процесу доставки цукросировини до підприємства транспортуванням її безпосередньо з полів. Налагодження такого процесу потребує зусиль. Адже, відповідно до виробничих потужностей потрібно забезпечити виробничий цикл рівномірною подачею високоякісної технологічно стиглої сировини. І це досягається завдяки раціональному підбору посівного матеріалу торгової марки ІНСЕКО-ранньо, -середньо та пізньостиглих гібридів. В підсумку, зазначені нововведення збільшують рентабельність бурякоцукрового виробництва заводу.

Валентина Кобзар зазначає: «Ми розуміємо всю відповідальність співпраці з компаніями. Впровадження новітніх технологій підготовки насіння приносить вдалі результати. А успішне співробітництво з ТОВ «Агропродінвест» підтверджує: наш шлях господарювання — правильний».

КРАЇНА АВТОМАТІВ

Як зробити потужний фінансовий капітал на одному квадратному метрі? Відповідь проста: купити автомат!

Що ж за автомат?

Торгівля з використанням автоматів називається вендингом (від англ. vendor — продавець). Цей спосіб торгівлі має незаперечні переваги — торговий автомат може працювати цілодобово, 365 днів на рік і без продавців; він працює там, де б відмовилася працювати людина, там, де цілодобово є потреба у конкретному товарі. Вендинг-машини не бастують і не вимагають підвищення заробітної плати, вони не ліниві та вільні від особистих справ у робочий час. Вони точні. Це лише частина привабливих рис торгових автоматів, завдяки яким вони завойовують подальшу визначну популярність. І, мабуть, немає у світі країни, де б не працювали торгові автомати.

Як знаємо, не так давно ми вперше побачили торгові автомати на вулицях чи у магазинах України. Варто зазначити, і по сьогоднішній день більшість людей все ще не звикла до них, або ж просто не знають, як користуватися. Це підтверджує те, що ринок вендинг-продажу поки що незначний. Його об'єм в Україні не можуть оцінити навіть фахівці. Але, як стверджують експерти галузі вендинг-бізнесу, перспективи для розвитку вендингу досить широкі.

48-мільйонне населення країни — це потенційно найбільший ринок у Європі, який на даний момент практично не заповнений. Навіть у Києві, де кількість автоматів зростає стрімкими темпами, їх у десятки разів менше, ніж у столицях європейських держав.

В останні роки сукупний об'єм продажів через торгові автомати в Україні перевищує 15 млн. USD на рік. Маємо тенденцію до зростання цього показника.

За оцінками спеціалістів, на сьогодні в Україні налічується приблизно 6 тис. штук вендингових автоматів. Для порівняння: у Європі їх продаж перевищує українські показники десь у 100 разів, і загальна кількість встановлених там автоматів становить більше 4 млн.

Маємо сказати, що висока рентабельність, низький поріг входження до бізнесу та так звана легкість вендингу привертають багатьох до цього виду діяльності. Але поки що вендорів у нашій країні дуже мало — приблизно, один автомат на 6 тис. потенційних споживачів.

Ближче до бізнесу

Розвиток вендингу, звичайно, йде не тільки шляхом удосконалення існуючих різновидів автоматів. Як і завжди, застосовуються нові ідеї, на ринку періодично з'являються нові моделі автоматів, які можуть продавати більше товарів і послуг.

На думку учасника вендинг-бізнесу (компанії «Вендинг-Україна»), основною тенденцією розвитку ринку вендингу буде його подальше інтенсивне розширення як у фізичному, так і в якісному плані. Про це можна говорити, навіть виходячи з того, що все більше операторів прагнуть придбати нові торгові автомати, відмовляючись від старої техніки, і це, звичайно, істотно позначається на культурі обслуговування покупців.

Серед найостанніших тенденцій маємо зміни у сегменті кавових автоматів — збільшилося споживання зернової кави; також стрімко розвиваються такі напрями, як автомати з продажу штучних товарів, засобів гігієни, телефонних карток, газет та ін.

Вендинг-бізнес — це бізнес із швидким оборотом капіталу: грошові кошти — товар — грошові кошти. Вартість основного капіталу, що витрачається на придбання устаткування, тобто, самих торгових автоматів, встигає окупитися набагато швидше, ніж приходити до фізичного та морального зносу. Якщо враховувати, що термін окупності торгових автоматів становить 6-10 місяців, а термін експлуатації до 25 років, вендинг-машини окупляться за цей час 10-20 разів.

Варто сказати, що вендинг-бізнес має досить швидкий оборотний капітал: з моменту купівлі товару (наповнювача) до моменту реалізації його покупцеві проходить невеликий відрізок часу. Буквально, сьогодні оператор придбав партію наповнювача — завтра вона вже продається через торгові автомати. Вкладені у наповнювачі засоби повертаються операторові протягом місяця-двох. При цьому оператор отримує 70-100% доходу з виручки. За рік вкладені засоби здійснюють оборот 3-4 і більше разів. Таким чином, вкладені грошові кошти за рік приносять 800-1000% доходів річних із вкладеного у справу капіталу.

Можливий варіант розвитку бізнесу в ролі регіонального представника національного постачальника. У цьому разі власний бізнес в одному з обласних центрів доповнюється «шефством» над більш дрібними операторами цього регіону: продаж, встановлення, обслуговування торгових автоматів, навчання фахівців. Гарантією затребуваності служить потенціал ринку. Навіть при тому, що нині за квартал кількість автоматів в Україні збільшується у кілька разів, пройде ще багато років, перш ніж обсяги продажів через торгові автомати в нашій країні стануть хоча б помітними на тлі оборотів вендинг-індустрії Європи, які оцінюються в понад 25 млрд. EUR.

Де взяти і куди подіти?

Постає питання: з чого почати бізнес, точніше, з якої кількості автоматів? Можна, звичайно, починати і з одного торгового автомата, а не з десяти — він все одно окупиться. Але це набагато менш прибутково, оскільки витрати при збільшенні парку автоматів до певного масштабу збільшуються слабо. Тобто, працюючи з десятима торговими автоматами, витрачаєш стільки ж, скільки і з одним, а заробляєш у декілька разів більше. Зрозуміло, вигідніше купити одразу кілька автоматів.

Наступне запитання: які автомати купувати та де? Різні компанії пропонують різні торгові автомати. У світі існує не так багато відомих виробників торгових автоматів — не більше, ніж 20 компаній. Автомати виробляються у США, Англії, Італії, Іспанії, Німеччині, Кореї. Усі торгові автомати принципово не відрізняються один від одного. Такі характеристики, як функціональність, платіжні системи, дизайн, надійність, програмне забезпечення, у них так само схожі. Більше того, багато виробників автоматів використовують одні й ті самі комплектуючі. Так, наприклад, купюроприймальники, які встановлюються на корейські, іспанські та італійські автомати, можуть бути від одного виробника платіжних систем. Тому єдиною та вирішальною відмінністю є ціна готового автомата. Оптимальними для співвідношення ціни та якості є автомати торгової марки VENSON і S.M Coin — найбільш

Торговые автоматы и комплектующие.

Ингредиенты и расходные материалы.

Оригинальная реклама
на торговых автоматах и стаканах.

rheavendors

Украина, Киев, Куреневский пер. 19/5, оф. 377
тел.: +380 44 467-55-14, www.vendingcompany.com.ua

якісні й надійні автомати з сучасним дизайном.

Вартість торгового автомата, обладнаного необхідними платіжними системами, зазвичай коливається у діапазоні від 2 до 4,5 тис. USD. Найбільш швидко окупаються автомати з продажу гарячих напоїв, менш рентабельні — для продажу прохолодних напоїв і штучних товарів. У той же час, як показує практика, установка автоматів для продажу штучних товарів у парі з кавовим автоматом істотно підвищує його рентабельність.

Вартість автомата напряму залежить від якості устаткування, особливо від якості платіжної системи — це деталь, що не впадає в око, але дуже важлива, і в цьому оператори-новачки завжди припускаються серйозних помилок.

З місцем установлення проблем не повинно бути. Навіть у центрі Києва, де щільність торгових автоматів найвища в Україні (постаралася компанія Nestle, щоправда, автомати, брендovanі однойменною торговельною маркою, вона не продавала, а здала в оренду), їх разів у 50 менше, ніж у центрі Польщі. А з Західною Європою годі й порівнювати, там один оператор може працювати з 70-80 тис. торговельних машин. При цьому найбільшими європейськими ринками є французький (560 тис. автоматів), італійський (553 тис.), британський (494 тис.). Але навіть їм далеко до лідерів вендингу: в Японії один торговий автомат припадає на 20 чоловік, у США — на 40. Для порівняння: у Франції один автомат припадає на понад сто жителів.

Зрозуміло, що в Україні на цьому тлі — просто вакуум. Напевно, саме тому вітчизняний підприємець, кот-

рий вирішив зайнятися вендингом, наперед знає, де саме він це робитиме. Офісні будинки, державні установи, торговельні й культурні центри, кав'ярні, підземні переходи, базари, ігрові зали, вокзали або просто місце на вулиці — перелік можна продовжувати.

Принцип роботи

Усі автомати мають принципово схожий пристрій. Корпус автомата з розподільчою системою забезпечує правильне зберігання продукції і її переміщення до пристрою видачі, охолоджувач або нагрівальний елемент підтримує правильний температурний режим. Мозком системи є електронна плата для програмування автомата і платіжні системи, це забезпечує прийом та контроль банкнот і монет.

Торгові автомати, які мають можливість для великого завантаження інгредієнтів, стаканів (600 шт.) і води (60 л), істотно збільшують ефективність бізнесу і знижують витрати на обслуговування. Одна людина може обслуговувати до 20 таких автоматів. Наприклад, в автомати SVM 6111/NB/UKR і SMC-380FTB завантажується до 15 кг інгредієнтів, що забезпечує безперебійну, автономну роботу протягом декількох днів і можливість продати 600 порцій гарячої ароматної кави або чаю. Такі моделі мають найнижчу вартість, що робить цей автомат швидкоокупним. А отже, створюючи мережу з даних моделей автоматів, можна швидше повернути вкладені гроші, а значить, і швидше розвиватися.

Орієнтир на...

Звичайно, як і у будь-якому іншому бізнесі, потрібно орієнтуватися на споживача. Це один із найважливіших чин-

ників. Саме на реалізації наповнювача вендинг-оператор і заробляє гроші: різниця у закупівельній ціні й ціні продажу. Крім того, саме цей чинник впливає на вигляд вендинг-машин.

Як же обирати наповнювач? Перше, потрібно вибрати наповнювач, потрібний покупцеві. Згадаймо істину бізнесмена-рибалки: черв'яку слід бути до смаку риби, а не рибалці. Що найбільше до смаку покупцям? Відповідь на це питання повинен дати аналіз ринкового попиту. Безсумнівно, приватному підприємцеві складно самостійно проаналізувати попит на дрібнороздрібні товари, тому й підхід повинен бути такий: треба проаналізувати, чого не вистачає там, де планується встановити автомат: який продукт постійно потрібний покупцям (будь-якого віку та будь-якої соціальної групи) у визначеному місці, чи продається цей продукт, чи зручно він продається і т.д.

По-друге, повинен бути наповнювач із низькою собівартістю. Чим нижча вартість наповнювача, відповідно, тим вищі доходи і прибуток. Природно, низька ціна наповнювача ні в якому разі не може негативно позначатися на його якості, оскільки якість безпосередньо впливає на споживчий попит. Чим якісніший продукт, що продається, тим більші продажі, а, отже, збільшується дохід і прибуток.

Отже, організовуємо мережу автоматів для вендингу та стабілізуємо своє фінансове становище?! Можливо, вже час звернути увагу на цей, як здається, швидкий спосіб заробітку жителям українських сіл, бізнес яких переважно сезонний та надзвичайно ризикований, а гроші потрібні весь рік поспіль.

Наталія ВОРОТИНЦЕВА,
комерційний директор Vending Company

Зараз ринок вендингу на Україні дуже перспективний і мало розвинутий порівняно з європейськими країнами. Розвивається він шляхом розміщення автоматів по місцях дислокації.

Наша компанія, Vending Company, була створена у 2001 році. Слоган компанії — «Краще із визнаного», що підтверджується нашими діями у сфері вендингу. Ми намагаємося запропонувати нашому клієнтові все найкраще — починаючи від кваліфікованої консультації у новій для клієнта діяльності, високоякісної продукції, і закінчуючи своєчасним гарантійним та сервісним обслуговуванням. Розпочинаючи свою діяльність як оператор торговельних автоматів, ми кілька років пропрацювали у цьому напрямку. Досягши певного рівня, відчули недостачу в якісному устаткуванні, гарному обслуговуванні, у виборі інгредієнтів. Таким чином, ми вирішили розширити свою діяльність, поповнивши її устаткуванням для вендингу і видатковими матеріалами — продуктами та пластиковими стаканчиками.

Отже, наша компанія пропонує автомати італійського виробника Rheavendors. Даний виробник має великий досвід у своїй справі (більше 45 років на ринку), бездоганну репутацію, високоякісну продукцію та сервіс. Наш вибір не дарма зупинився саме на цьому виробнику, адже переважна більшість найкрупніших опера-

торів Європи вже вибрала автомати Rheavendors. Ми не стали експериментувати і теж зробили такий вибір. Сьогодні в асортименті Rheavendors існує кілька категорій автоматів, а саме: настільні для кафе або барів, настільні для офісів, з можливістю установки систем платежу, і напільні, які бачимо найчастіше. Також є вибір серед продукції, яку продаємо з автомата — це гарячі кавові напої, охолоджена газувана вода із сиропами, снеки. Кожний з цих автоматів має кілька варіантів комплектації, а також додаткові аксесуари та опції, що допоможуть зробити ваш автомат індивідуальним — від «економ» до «люкс» варіанта.

Також у нашому асортименті присутні інгредієнти для торговельних автоматів. Ми пропонуємо продукцію німецького виробника Satro. Ця ком-

панія є частиною всесвітньо відомого концерну Humana Milchunion Unternehmensgruppe, що відомий своїми молочними продуктами, сиром, дитячим харчуванням. Компанія Satro виготовляє свою продукцію з 1934 року.

Асортимент продукції для вендингу, що ми пропонуємо, дуже великий; можна вибрати продукти за смаковими якостями, спираючись на особисті смаки і переваги. Це 3 види шоколаду — від класичного до молочного і насиченого; 2 види вершків, за допомогою яких автомат приготує винятковий капучіно зі стійкою пінкою; 3 види чаю — класичний лимон, ароматна малина, зелене яблуко; а також 3 види капучіно — ваніль, лісовий горіх, амаретто.

Особливу увагу також слід приділити пластиковому стаканчику для торговельного автомата. Він має бути призначений для гарячих харчових продуктів, а також мати антистатичність. Наша компанія є єдиним імпортером продукції RPC Tedesco Gizeh, головним продуктом якої на українському ринку є стаканчик для вендингу.

Наш вибір видаткових матеріалів для вендингу зупинився саме на цих виробниках. Ми не стали зраджувати слогану нашої компанії та вирішили надати можливість спробувати якісну продукцію і українському оператору.

Що стосується рентабельності бізнесу, то автомат (якщо він із продажу гарячих напоїв) — це як маленький заводик, де суміщено виробництво та відділ збуту. Звичайно ж, багато чого залежить від якості продукції, внутрішнього (технічного) і зовнішнього (естетичного) стану устаткування, смаку готового напою, а також від місця експлуатації автомата. У операторів вважається гарним те місце, де продається 70 і більше склянок напоїв на день. При таких продажах автомат, вартість якого близько 4000 EUR (автомат із системами платежу), може окупитися приблизно за 1,5 роки. **АН** **Р**

ІНДУСТРІЯ
ПИВО -

БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ

2007

5-8 вересня

Індустрія пива та безалкогольних напоїв

14-та
міжнародна
спеціалізована
виставка

Тематичні розділи:

- технологічне обладнання
- сировина та матеріали
- прилади контролю якості
- тара та пакувальне обладнання
- системи технологічного холоду
- готова продукція
- спеціалізований транспорт
- обладнання для барів і ресторанів
- посуд і аксесуари

В рамках виставки працюватиме дегустаційна комісія

Свято пива

5 - 8 вересня 2007

Fast Food - індустрія швидкого харчування

Четверта
спеціалізована
виставка

Тематичні розділи:

- ресторани швидкого обслуговування
- бістро та вулична торгівля
- продукти швидкого приготування
- напої, коктейлі, морозиво
- інгредієнти
- ароматичні добавки та спеції
- технологічне обладнання
- облаштування торгівельних залів
- посуд, упаковка та аксесуари
- засоби для чистки, миття та дезінфекції та ін.

У рамках виставки працюватиме дегустаційна комісія

СП "Агроінком", АТ "Укрпиво"

03127 Київ 127, АС № 67

Тел./факс: (+38 044) 593-19-01, 593-19-02, 593-19-03, 593-19-04

E-mail: Beer@agroinkom - sis.kiev.ua

www.agroinkom.kiev.ua

ІНФОРМАЦІЙНІ СПОНСОРИ

СТРАТЕГІЧНИЙ ПАРТНЕР

Food & Drinks БРІТТО УСЛУГИ ПИВА ОБСЛУГОВУВАННЯ

АГРО ПИВНИЙ КЛУБ МирПродуктов

ПРОДУКТИ

Місце проведення: НК "Експоцентр України" (м. Київ, проспект Ак. Глушкова, 1)

Марія САМАРІНА, Агентство з ідентифікації тварин

ЧИ Є ЖИТТЯ В РАДІАЦІЇ?

Незважаючи на те, що з часів Чорнобильської аварії пройшло вже 20 років, на значній території України зберігається надзвичайно небезпечна для здоров'я людей і навколишнього природного середовища радіаційна обстановка. За підсумками проведених досліджень, внаслідок аварії радіоактивного забруднення зазнало майже 10% усієї території України, з обороту вилучено 5 млн. га землі. Але, так чи інакше, життя триває, в тому числі й на чорнобильських землях.

Реалії сьогодення щодо ведення сільськогосподарського виробництва на постраждалих територіях свідчать про наступне. У перші місяці після аварії радіоактивне забруднення сільськогосподарських культур і тварин в основному відбувалося через осідання радіонуклідів на поверхню ґрунту. Було вжито контрзаходів з мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи, які передбачалися програмами України, Росії та Білорусії, а саме: окультурення сільськогосподарських угідь (пасовищ і сіножатей), згодовування тваринам радіоактивно «чистих» кормів, додавання цезій-зв'язуючих речовин, таких, як берлінська лазур, а також сорбентів природного походження у корма тваринам. Вжиті заходи дозволили не припиняти основні види сільськогосподарської діяльності на частині забруднених земель і надали можливість значно знизити дози внутрішнього опромінення населення, яке мешкає постійно на таких територіях.

Нині радіоактивне випромінювання у навколишньому середовищі, порівняно з квітнем-травнем 1986 року, зменшилося в декілька сот разів завдяки природним процесам (радіоактивному розпаду, міграції радіонуклідів із ґрунту через коріння рослин), а також вжитим контрзаходам. Як результат, значні площі сільськогосподарських угідь, що зазнали радіоактивного забруднення, сьогодні можуть бути використані для виробництва продукції сільського господарства та зокрема тваринництва, практично без обмежень або захисних заходів. Як свідчать результати радіологічного контролю, вміст ^{137}Cs у сільськогосподарській продукції, яку одержують у державному секторі виробництва на більшості території третьої та четвертої зон, відповідає вимогам державних гігієнічних нормативів «Допустимі рівні вмісту радіонуклідів ^{137}Cs і ^{90}Sr у продуктах харчування та питній воді (ДР — 2006)». Відповідно, продукція, вироблена на цих територіях, є безпечною для споживання.

Проте у зоні відчуження, а також на деяких інших значно забруднених територіях Білорусі, Росії та України необхідно зберегти обмеження на землекористування протягом подальших десятиліть. На жаль, угіддя зони відчуження з приєднаними територіями зони безумовного (обов'язкового) відселення, що разом складають 2600 км², у найближчі роки неможливо використовувати для виробництва сільськогосподарської продукції. На сьогодні, за результатами систематичного моніторингу, за річними дозами опромінення 15 населених пунктів відносяться до зони безумовного (обов'язкового) відселення, а ще 440 — до зони гарантованого добровільного відселення.

Подолання наслідків аварії фінансується бюджетними програмами. Впродовж минулих років виконання таких програм здійснювалося не у повному обсязі через обмежене бюджетне фінансування. У сучасній «Загальнодержавній програмі подолання наслідків Чорно-

бильської катастрофи на 2006-2010 роки» передбачається вирішення кількох проблем, серед яких заходи щодо протирадіаційного захисту населення, що проживає на радіоактивно забруднених територіях; максимально можливе обмеження поширення радіонуклідів із зони відчуження; удосконалення соціального захисту постраждалих; реабілітація територій і населених пунктів.

Стосовно сільськогосподарського виробництва програмою передбачається забезпечення потреби у радіоактивно «чистих» кормах для годівлі сільськогосподарських тварин, прижиттєве визначення вмісту радіонуклідів у організмі худоби, згодовування радіоентеросорбентів — сполук, що здатні зв'язувати радіонукліди у організмі тварин та знижувати їхній вміст у одержуваній продукції (берлінської лазури, природних сорбентів); використання більшої кількості мінеральних добрив при вирощуванні сільськогосподарських культур. Під особливим контролем повинні знаходитися госпо-

Довідка

За визначенням Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», «...радіоактивно забрудненими територіями вважаються такі, на яких виникло стійке забруднення навколишнього середовища радіоактивними речовинами понад доаварійний рівень, що може призвести до опромінення населення понад 1,0 мЗв (0,1 бер) за рік, і яке потребує прийняття заходів щодо радіаційного захисту населення та інших спеціальних втручань, спрямованих на необхідність обмеження додаткового опромінення населення, зумовленого Чорнобильською катастрофою, та забезпечення його нормальної господарської діяльності....»

Як відомо, на сьогоднішній день на території України виділені чотири категорії зон радіоактивного забруднення.

Відповідно до прийнятих законів, до першої зони — Зони відчуження — віднесені найбільш забруднені внаслідок аварії території, з яких у 1986 році (квітень-травень) була проведена евакуація населення. У цей період майже 91 тис. чоловік було евакуйовано з 76 населених пунктів Київської і Житомирської областей (у т.ч. з міст Прип'ять та Чорнобиль).

До другої зони — Зони безумовного (обов'язкового) відселення — належать території, що піддалися інтенсивному забрудненню стійкими радіонуклідами, із щільністю забруднення ґрунту ізотопами ^{137}Cs від 15,0 Кі/км² і вище або ^{90}Sr — від 3,0 Кі/км² і вище, де розрахункова еквівалентна доза опромінення людини може перевищувати 5,0 мЗв (0,5 бер) у рік понад дозу, що людина одержувала у доаварійний період.

Третя зона — Зона гарантованого добровільного відселення — це територія зі щільністю забруднення ґрунту, що перевищує доаварійний рівень, ізотопами цезію від 5,0 до 15,0 Кі/км² або стронцію — від 0,15 до 3,0 Кі/км², або плутонію — від 0,01 до 0,1 Кі/км², де розрахункова еквівалентна доза опромінення людини, з урахуванням коефіцієнтів міграції радіонуклідів у рослини й інших факторів, може перевищувати 1,0 мЗв (0,1 бер) у рік дозу, що вона одержувала у доаварійний період.

Четверта зона — Зона посиленого радіоекологічного контролю — це територія з щільністю забруднення ґрунту, що перевищує доаварійний рівень, ізотопами цезію від 1,0 до 5,0 Кі/км² або стронцію — від 0,02 до 0,15 Кі/км², або плутонію — від 0,005 до 0,01 Кі/км², за умови, що розрахункова еквівалентна доза опромінення людини, з урахуванням коефіцієнтів міграції радіонуклідів у рослини й інших факторів, перевищує 0,5 мЗв (0,05 бер) у рік дозу, що вона одержувала у доаварійний період.

дарства, де у одержуваному молоці концентрації радіонуклідів, як і раніше, перевищують допустимі рівні. У прийнятій програмі планується припинення виробництва продукції, що має рівень радіоактивного забруднення більший, ніж вимоги державних санітарно-гігієнічних нормативів.

Не потребує зайвих доказів, що ефективним є лише комплекс протидій, спрямований на одержання продукції, яку можна реалізовувати за конкурентноспроможними цінами. Іншими словами, це створення сприятливого ринкового середовища для розвитку скотарства у постраждалому регіоні. Адже законом України заборонено виробництво, переробку та реалізацію продуктів харчування, які за вмістом радіонуклідів перевищують нормативні вимоги. Реалії сьогодення такі, що для переробки такої продукції (насамперед, молока), необхідно застосувати окремі технології, спрямовані на зниження вмісту радіонуклідів у кінцевому продукті. Так, наприклад, при виробництві м'якого сиру у кінцевий продукт переходить біля 30% радіонуклідів, що міститься у сировині, при виробництві сметани — біля 9%, масла — 1,5%. До того ж перед переробними підприємствами та особами, що здають таку продукцію, постає питання: що робити з продуктами, одержаними при переробці сировини (з сироваткою)? Адже її неможливо використовувати для відгодівлі молодняку через високий вміст радіонуклідів.

Приватне життя

Окремо слід відзначити, що у зоні відчуження, де до аварії було розміщено 94 населених пункти, у 13 з них на сьогоднішній день проживають люди (біля 400 самоселів), які утримують підсобні господарства для задоволення власних потреб. Що стосується сільськогосподарської продукції, яка виробляється у приватному секторі Чорнобильської зони, відмічено характерну рису: впродовж усього пост-чорнобильського періоду у молоці, яловичині, м'ясі гусей, вироблених у підсобних селянських господарствах забрудненої зони, вміст ^{137}Cs часто перевищує нормативні вимоги у 2-5 разів. Це пояснюється неможливістю забезпечення худоби та птиці радіоактивно «чистими» кормами, випасанням тварин на неполіпшених напів-природних еколандшафтах — у лісах, лісосмугах, що мають високий коефіцієнт переходу ^{137}Cs по ланках трофічного ланцюга «грант-корми-тварина-продукція». Внаслідок цього постає питання не тільки про можливість реалізацію таких продуктів без належного радіологічного контролю, а й про захист населення, що споживає радіо-

активно забруднені продукти власного виробництва.

На що може розраховувати пересічний мешканець радіоактивно забрудненої зони, який виробляє на своєму подвір'ї продукти харчування для власного споживання або продажу? Адже, хоча продукція приватного сектору і залишається небезпечною для здоров'я, лише завдяки їй люди у постраждалому регіоні долають бідність шляхом забезпечення власних потреб та можливості реалізації надлишків виробленої продукції.

Відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», мешканцям зони гарантованого добровільного відселення передбачається надання пільг та компенсацій в разі їхнього бажання переселитися на чисті території та поліпшити свої житлові умови. На виконання такого закону у бюджетній програмі передбачено статті щодо вирішення питань соціального забезпечення громадян, а саме: «Компенсація за втрачене нерухоме майно та оплата витрат у зв'язку з переїздом на нове місце громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Компенсація сім'ям з дітьми та видатки на безплатне харчування дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» тощо. Проте слід прийняти до уваги, що здійснення такого глобального кроку, як переселення у інший регіон, з багатьох причин не є прийнятним для великої кількості населення, яке постійно проживає у радіоактивно забрудненій зоні. Тому одним із заходів програми робіт із мінімізації наслідків аварії, з метою одержання радіоактивно чистої продукції тваринництва, передбачено безкоштовне забезпечення власників великої рогатої худоби комбікормами, що містять радіосорбуючі домішки. На жаль, надзвичайно важко примусити людей систематично використовувати кормові домішки, певні мінеральні добрива при вирощуванні сільськогосподарських культур у їхніх власних господарствах.

Звичайно, уже хотілося б, щоб використовувалися землі, постраждалі від Чорнобилю. Але поки що всі ідеї залишаються лише ідеями, бо неможливо за такий короткий період часу звести на нуль наслідки всесвітньої катастрофи. Тому ні закони, ні бюджетне фінансування не в змозі вирішити проблему чистоти продукції. Хоча пропозицій щодо використання чорнобильських земель з'являється все більше й більше. Одна з останніх — засіяти ці землі ріпаком, а потім переробляти його на біодизель... АП

Міжнародна спеціалізована виставка

«Світ морозива та холоду» & «Молочна і м'ясна індустрія XXI століття»

**18-21
березня
2008 року**

Україна, Київ,
Міжнародний виставковий центр,
Броварський проспект, 15
Павільйон №1

ІНФОРМАЦІЙНА
ПІДТРИМКА:

ОРГАНІЗАТОРИ ВИСТАВКИ:

Міністерство аграрної
політики України

Асоціація українських виробників
«Морозиво і заморожені продукти»

Спілка молочних
підприємств України

РОЗПОРЯДНИК:

ТОВ «Україна-Сервіс»
(044) 296-85-57
(044) 558-28-67
aovmvs@aovm.com.ua
www.ukraine-service.com.ua

Володимир НАБОК, «Агро Перспектива»

ДЕШЕВІ ГРОШІ ДЛЯ СЕЛА

ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ФІНАНСОВИЙ ЛІЗИНГ

Придбання техніки на умовах лізингу є дієвим механізмом оновлення машинно-тракторного парку. Про це свідчить досвід європейських країн і наших сусідів — росіян, де цей напрямок фінансування більш розвинений, ніж в Україні. Наші ж аграрії поки що можуть тільки мріяти про дієвий механізм лізингу. Чому він не працює на повну силу, які перепони стримують його розвиток, які заходи слід ужити для їхнього усунення — про це поговоримо з генеральним директором Національної акціонерної компанії «Укراгролізинг» Сергієм Смиком.

Пане Сергію, які особливості вітчизняного лізингу в агропромисловій сфері?

Головна відмінність українського лізингу від західного в тому, що основним інвестором технічних засобів для АПК виступає держава, надаючи НАК «Украгролізинг» бюджетні кошти на певний термін. Компанія ж, купуючи та передаючи сільськогосподарські машини у фінансовий лізинг, повертає кошти до бюджету, регулярно збираючи лізингові платежі з лізингоодержувачів.

Водночас відсутність послідовної державної політики у сфері лізингу протягом кількох останніх років призвела до суттєвого відставання України у розвитку цієї сфери від інших держав, у тому числі й від країн СНД. Росія, наприклад, щороку виділяє 8 млрд. рублів (або 270 млн. USD) на державну лізингову програму. За ці кошти «Росагролізинг» закуповує не лише сільгосптехніку, а й агротехнології, племінних тварин, і передає їх у лізинг на 5-10 років під 1,5-3,5%, залежно від об'єкта лізингу. «Росагролізинг», на відміну від нас, також може отримувати

На яких умовах «Украгролізинг» надає послуги лізингу?

Сільськогосподарська техніка і обладнання передаються терміном на 3-7 років. При цьому плата за користування коштами дорівнює 7% річних від невідшкодованої суми, що у перерахунку на 5 років становить 3,1% річних від первісної вартості. Більш дешевих коштів для лізингоодержувачів не існує. До того ж, 3,1% річних значно менші від рівнів річної інфляції, які фіксуються впродовж останніх років, і таким чином відсоткові платежі лізингоодержувачів компенсуються з надлишком.

Але чи привабливими є такі платежі для лізингоотримувача?

Селянам фінансовий лізинг надає можливість заощаджувати кошти для інвестування в інші більш ефективні види діяльності та/або купувати техніку, вартість якої перевищує річні фінансові можливості.

Давайте порахуємо. Витрати на придбання машини

Відсутність послідовної державної політики у сфері лізингу протягом останніх кількох років призвела до суттєвого відставання України у розвитку цієї сфери від інших держав, у тому числі й від країн СНД

кредити банків під гарантію статутного фонду (розмір якого досяг вже майже 1 млрд. USD, що у 20 разів більше статутного фонду НАК «Украгролізинг»). Хоча відзначити і те, що «Росагролізинг» досить стрімко розвивається завдяки законодавчій урегульованості та політичній волі керівництва держави — чого, на жаль, ще бракує Україні.

Загальний обсяг лізингових угод в Україні становить лише 0,2% від ВВП, у той час, як у країнах ЄС він на порядок вищий — 2%.

«Украгролізинг» — єдиний оператор на лізинговому ринку?

Ні, крім НАК «Украгролізинг» в Україні діє ще ряд лізингових компаній, які надають технічні засоби у лізинг. Їхня кількість, зареєстрована у минулому році, перевищила сотню. Однак обсяг лізингових інвестицій у всі галузі виробничої діяльності дорівнює лише 1,2%.

вартістю 100 тис. грн. у перший рік становитимуть:

1) з попереднього лізингового платежу за користування технікою в частині відшкодування її вартості (15% ціни машини з ПДВ) — 15 тис. грн.;

2) з винагороди лізингодавцю за передану в лізинг техніку (7% від невідшкодованої вартості) — 6 тис. грн.;

3) з чергового лізингового платежу та винагороди лізингодавцю — відповідно, 8,5 і 2,9 тис. грн.

Тож, разом за рік — 32,4 тис. грн. Заощаджені 67,6 тис. грн. господар може використати для інвестування у виробництво з рентабельністю не нижче розміру депозитних відсотків. Але й депозитні вклади з рівнем 14% за 5 років нарощують заощаджену суму до 127 тис. грн.

Цікаво, а чи обтяжливим є впровадження лізингу для Держбюджету?

Ні, бо з кожних 100 млн. грн. видатків на фінансовий лізинг Держбюджет отримає надходження у перший рік

54,45 млн. грн., у наступні 4 роки — 75 млн. грн. Разом: 129,45 млн. грн. Надходження до соціальних фондів становитиме 5,7 млн. грн. Збільшення податкових надходжень також сприятиме більшому наповненню бюджету.

Розрахунки підтверджують, що, при виділенні з бюджету на фінансовий лізинг 300 млн. грн., уже в перші півроку з початку здійснення видатків до бюджету повернеться 48%.

Лізингові платежі завжди виплачуються вчасно?

Повернення лізингових платежів є ще однією проблемою. Тут виникає безліч інших проблем, без розв'язання яких і в подальшому спостерігатиметься зниження ефекту від роботи лізингових схем. Однією з найголовніших, на мою думку, є відсутність контролю з боку держави за ціновою політикою ринку сільськогосподарської продукції. По-друге, зворотні лізингові платежі є доходною частиною спеціального фонду Державного бюджету, а тому повинні бути прирівняні до першочергових. Важливою проблемою, є бездіяльність виконавчих служб з повернення платежів за рішеннями судів.

Чи популярний лізинг серед аграріїв?

На жаль, лізингові послуги ще не стали досить популярними серед українських підприємців. Компанія намагається усіляко сприяти збільшенню обсягів поставок вітчизняної техніки господарствам, але рівень якості такої техніки гальмує попит на неї у сільгосптоваровиробників. Наші філії провели маркетингові дослідження ринків у регіонах і виявили, що навіть при значному дефіциті власних ресурсів селяни хочуть купувати якісні потужні комбайни і трактори, проте іноземні, замість тракторів ХТЗ і Славутинч.

Довідка

У перекладі «лізинг» означає — «оренда». У сучасному розумінні — це форма інвестування капіталу у вигляді довгострокової оренди технічних засобів, умови якої обумовлені лізинговою угодою. Різні форми лізингу відомі у світі ще з початку XX сторіччя. Однак широкого використання вони не знаходили, доки на початку 60-х років більшість промислово розвинутих країн не зазнала відчутного спаду попиту на виробничі обладнання та машини. У виробників машин виникли проблеми зі збутом виготовленої продукції, у банківській сфері — із розміщенням кредитів. Для урядів таких країн постала проблема інтенсифікації розвитку економіки через оновлення виробничих фондів. У всіх розвинутих країнах державне регулювання було спрямоване на створення загальногосподарського клімату заохочення до оновлення основних фондів; на надання різнопланових пільг, у тому числі й податкових, фірмам, які впроваджували сучасні види обладнання через лізингові операції.

Щось робиться для вирішення цієї проблеми?

НАК «Укراгролізинг» поставила питання технічного сервісу, якості та надійності техніки на перше місце перед заводами-виробниками. Вже з липня, за ініціативою «Украгролізинг», сільгоспмашинобудівники доставлятимуть техніку на 12 обласних майданчиків виставки-продажу компанії, де аграрії зможуть випробувати її та придбати на умовах фінансового лізингу. Крім того, ця техніка проходитиме передпродажну підготовку та протягом усього гарантійного терміну обслуговуватиметься на місцях фахівцями.

Ми плануємо, що згодом такі майданчики з'являться у кожній з 25 філій компанії, адже це зробить ринок сільгосптехніки більш цивілізованим, зекономить час і гроші сільгоспвиробників. Наразі такі виставки продажу відкриті у Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Івано-Франківській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Рівненській, Тернопільській, Хмельницькій і Київській областях.

Крім того, враховуючи потребу аграріїв у надпотужній техніці, яка не виробляється на території України, НАК «Украгролізинг» спільно з Міністерством аграрної політики розробили зміни до Закону України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу», що однозначно призведе до приходу потужних сільгоспмашинобудівних інвесторів на Україну, а, отже, і до освоєння нових зразків техніки, оздоровлення галузі та до задоволення потреб сільгоспвиробників.

Зміни передбачають диференціювання граничного розміру питомої ваги витрат вітчизняного походження за роками освоєння: у перший рік з дати завершення приймальних випробувань (сертифікації) даного виду продукції — не менше 10%, у другий — 15%, у третій — 20%, четвертий — 40%, у п'ятий і подальші роки — не менше 50%.

Чи сприяє розвитку лізингу вітчизняна законодавча база?

У багатьох випадках законодавчі обмеження не дозволяють збільшувати обсяги та номенклатуру техніки. Наприклад, у Законі України «Про фінансовий лізинг» передбачено, що лізингодавець, у нашому випадку НАК «Украгролізинг», зобов'язується набути у власність товар у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій, а Закон України «Про закупівлю товарів, робіт та послуг за державні кошти» вимагає проводити тендери, що повністю обмежує право лізингоодержувача (сільгоспвиробника) у виборі об'єкту лізингу.

Вітчизняне сільгоспмашинобудування ще не в змозі запропонувати техніку, яка потрібна для сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур. Водночас Закон України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» несе в собі норму, що обмежує державну підтримку створених спільних підприємств і виробництв із виготовлення техніки, якої немає в Україні. Існують обмеження, які забороняють поставляти цю техніку і на умовах лізингу.

Закон України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти» суперечить ідеології та основним вимогам Закону України «Про фінансовий лізинг» і Цивільного кодексу України. Згідно із Законом України «Про фінансовий лізинг», саме лізингоотримувач має право не тільки вільного вибору об'єкта лізингу, а й постачальника, тобто, заводу-виробника. А проведення торгів на умовах, передбачених Законом України «Про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти», обмежує права лізингоодержувача у виборі об'єкта лізингу і постачальника. До речі, знову ж такі показовим у цьому випадку є приклад ВАТ «Росагролізинг», що працює виключно за замовленнями лізингоотримувачів, де, наприклад, щодо племінних тварин вказується вид, порода і навіть країна їхнього походження.

Наскільки задовольняють потреби «Украгролізингу» ті кошти, що виділяються державою на лізингові програми компанії?

Для вирішення питання виходу з кризи матеріально-технічного забезпечення села необхідно передбачити у державному бюджеті не менше 1 млрд. гривень у рік. При цьому для простого відтворення наявного парку машин потрібно не менше 3-4 млрд. грн.

Проте, на жаль, в останні роки на програму фінансового лізингу в Україні виділялись кошти за залишковим принципом, та й ті часто-густо перекидались на інші потреби. Торік фінансування компанії вдалося розблокувати лише у четвертому кварталі, а 230 млн. грн., передбачених у бюджеті-2006 на закупівлю техніки через механізм, фінансового лізингу, пішли на потреби Аграрного фонду. Відтак компанія змогла закупити техніки лише на 5 млн. грн.

Фактично НАК «Украгролізинг» доводилося наздоганяти поїзд, що пішов. Саме тому зараз компанія звернулася до Кабміну з проханням зробити її головним розпорядником бюджетних коштів, передбачених на технічне забезпечення селян за допомогою лізингової програми, замість Міністерства аграрної політики.

Також є потреба у консолідації коштів державного і регіонального бюджетів, або ж у об'єднанні трьох державних програм технічного забезпечення села (фінансового лізингу, 30-відсоткового відшкодування вартості складної сільгосптехніки і часткової компенсації відсоткових ставок коротко- і середньострокових кредитів), що допоможе аграріям купувати вкрай дорогу техніку.

Які перспективи ринку лізингових послуг в Україні є надалі?

Відповідаючи на це питання, варто мати на увазі наступне. Світовий досвід показує, що в агробізнесі лізингу відводиться досить суттєва роль. Саме розвинуті ринкові країни широко використовують лізингові відносини з метою забезпечення необхідного потенціалу для високопродуктивного виробництва. Про це свідчить кількість лізингових компаній в АПК у провідних країнах Європи. У Франції лізингові операції здійснюють 120 компаній, у Німеччині — 96, у Великобританії — 68. Обсяг продажу за лізингом компанією «Джон Дір» досяг 20% від загальної реалізації і продовжує щорічно збільшуватись.

Практика свідчить, що лізинг зароджується при таких умовах:

- прискорення розвитку науково-технічного прогресу, що вимагає постійного удосконалення виробничого потенціалу;
- розвиток ринкових відносин із посиленням конкурентної боротьби, що потребує підтримки малого і середнього бізнесу;
- підвищення впливу держави на економічні процеси держави.

Всі ці умови є в Україні, внаслідок чого виникають лізингові компанії і розвиваються нові підприємства малого та середнього бізнесу, і держава нарешті переходить до економічних методів управління економікою. НАК «Украгролізинг» — це важіль державної політики у регулюванні ринку сільськогосподарської техніки і впливу на розвиток сільгоспмашинобудування та галузей аграрного сектору. При цьому на першому етапі у лізинг, в основному, передавалась сільськогосподарська техніка і обладнання, а зараз умови розвитку агропромислового комплексу потребують закупівлі в лізинг риболовецьких суден, племінної худоби, високотехнологічного обладнання тощо. Взагалі, ринок сільськогосподарської техніки в Україні не насичений, тому є місце для зародження нових компаній та інших об'єднань.

АМКУ проти зловживань

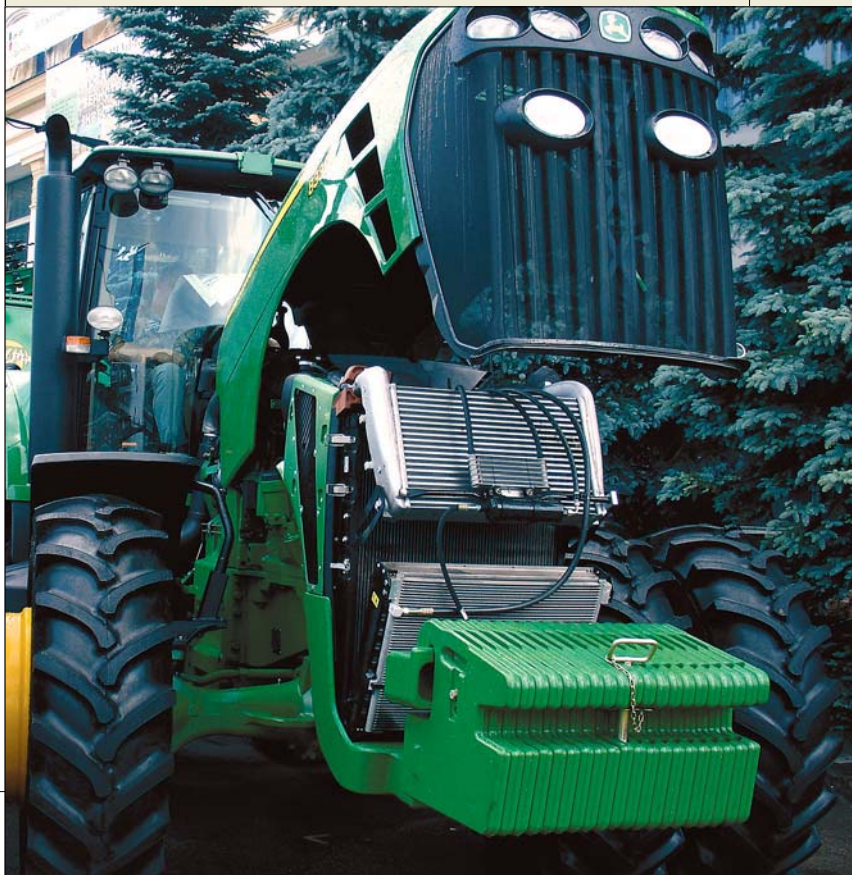
Антимонопольний комітет оштрафував Національну акціонерну компанію «Украгролізинг» на 50 тис. гривень за зловживання монопольним становищем на загальнодержавному ринку послуг фінансового лізингу техніки та обладнання для агропромислового комплексу. Про це «Українським Новинам» повідомила прес-служба АМКУ.

Як повідомила прес-служба, під час укладення договорів фінансового лізингу «Украгролізинг» нав'язував лізингоотримувачам послуги організаційного супроводу, при цьому в угодах організаційного супроводу дублювалися положення договору фінансового лізингу.

Таким чином, зі споживачів двічі стягувалася плата за надання тих самих послуг, зокрема, оформлення заявок на техніку, контролю оплати платежів та ін.

Прес-служба зазначила, що «Украгролізинг» визнав свої порушення, зобов'язався виплатити штраф до державного бюджету і припинити практику укладання договорів організаційного супроводу.

Як повідомляло агентство, у 1999 році замість Державного лізингового фонду було створено Державне лізингове підприємство «Украгролізинг», на базі якого постановою Кабінету Міністрів у квітні 2001 року була створена Національна акціонерна компанія «Украгролізинг» для поставок техніки агропідприємствам у лізинг.

Віктор ДІХТЯР, «Агро Перспектива»

ЧИМ ОРАТИ?

Питання переоснащення технопарку для селянина якраз на часі. Не тільки з-за сезону осінньо-польових робіт. Глобальні зміни у господарюванні, посилення ролі крупних сільгосптоваровиробників, форсований вступ до СОТ терміново вимагають змін. Набираючи швидкість, центрифуга змін відкине тих, хто не зміг чи не схотів досягнути новизну господарювання, вперто тримаючись за радянський рівень буття. Час змушує активніше та з розумом братися не лише за оновлення технопарку, а й за освоєння нових технологій ведення сільськогосподарського бізнесу.

Сергій ХІМАНИЧ,
виконавчий директор господарства
«Агроцентр «К», Дніпропетровська область

Вітчизняних хороших культиваторів, я вважаю, у нас немає. Натомість є непогані дискові борони. Наприклад, вінницькі БДВП-6,3, БДВП-7,2. Прекрасно розпушують землю на глибині 20 см, розраховані на «кіровців».

Імпортної ґрунтообробної техніки поки що не використовуємо. Для її застосування потрібні імпортні ж трактори. І справа не тільки у несумісності потужності вітчизняного трактора та іноземного агрегату. В іноземній ґрунтообробній техніці інша гідравлічна система, яка до наших тракторів не підходить.

При купівлі ґрунтообробної техніки в першу чергу звертаємо увагу на те, щоб агрегат добре розрівнював ґрунт. Щоб ширина захвату відповідала потужностям трактору — не більше і не менше. А також, звичайно, щоб глибина обробки була підходящою, а це — мінімум 15-20 см.

Оновлювати технопарк ґрунтообробної техніки потрібно практично кожного року. Адже жодне господарство не купуватиме всієї техніки за один раз, в один сезон. Докупувати треба постійно, кожні два-три роки. Що вже зовсім вийшло з ладу — списувати. Наші БДВП слугують господарству вже 6 років, поки що працюють без проблем.

Проте не все так просто. «Змініть спосіб ведення господарства!», «Розраховуйте економіку вашого бізнесу!» — ці популярні сьогодні заклики не позбавлені сенсу. Але не багато господарств можуть їх втілити у життя. Замкнуте коло: «нема врожаю, бо немає техніки, а без урожаю не купиш техніки» можна подолати лишень за рахунок великих площ та банківськими кредитами.

Кожен рік господарю доводиться вибирати: вітчизняне чи іноземне? Одвічна боротьба між ціною та якістю. Проте у будь-якому разі визначальним параметром залишається кількість оброблюваних гектарів. Має господар більше 7 тис. га. — практично однозначно обиратиме техніку імпорту. Та ще й таку, щоб із новинками. Ґрунтообробна техніка, що працює по мінімальній або й нульовій технології обробки, як вважається, економить матеріально-технічні ресурси, зберігає ґрунт від втрати гумусу, здешевлює загалом всю економіку господарства. Справді, економія на тисячах гектарів у підсумку дасть значні прибутки. Якість роботи такої техніки традиційно висока за умови правильного використання. Робота сервісних служб

підтримки від компаній-продавців теж піднята на хороший рівень за останні кілька років. Тож власнику новенької «заморської» борони практично хвилюватися нема чого. Агрегат працюватиме, його робочий рівень підтримуватиметься фахівцями. Лишень пильнуй, господарю, щоб гарний тракторист-оператор трапився.

Менші ж господарства вже звертатимуть увагу на техніку вітчизняного зразку. До того ж, найкращу. Імпортна техніка на менших площах окупається повільніше, та ще й для неї необхідне імпортне «тягло». Адже ані наш, ані білоруський трактор широчезну німецьку чи американську борону не потягне. Тому, господарю, або об'єднайся з двома-трьома такими, як ти сусідами, або обирай найкраще вітчизняної категорії. Чи не ці господарства є авангардом розвитку вітчизняної технічної бази сільського господарства? Вони — основні покупці такої техніки, вони формують на неї попит, змушують вітчизняні заводи не заїржавіти геть. Агрегати відчутно дешевші за імпорт. До того ж, практично кожен із них підпадає під компенсацію вартості в 30%. За технологічною якістю такі агрегати можуть не поступатися іноземним. Зате технічне виконання відверто бажає кращого. Також відомі негаразди із сервісним обслуговуванням. Ще далеко не всі наші заводи змогли налаштувати задовільну сервісну підтримку своїх клієнтів. Тож зазвичай механізатори господарств лишаються сам-на-сам із зігнутими дисками та лемешами з-за нікудишньої якості металу, змушені самотійно вправляти висипаного підшипника, а то й проводити складніші роботи. Ні для кого не секрет і не дивина, що техніка ця іноді працює значно коротший термін, аніж гарантує виробник.

Фермерам до ефективності землеробки взагалі немає діла. Тим більше до якоїсь вигоди з цього процесу. На 70-100 га такі поняття працюють слабко. Економіка фермерського господарства проста — аби виорати, чим би посіяти, чим зібрати та куди продати. У той же час ринок пропозиції ґрунтообробних агрегатів для таких господарств величезний. І вітчизняні, і закордонні компанії пропонують плуги, борони, культиватори та катки найрізноманітніших калібрів.

Проблема, як правило, не у пошуку якісного агрегату, а у зручності його подальшої експлуатації, а це — надійна конструкція, простота у використанні. Сервісна підтримка також грає неабияку роль: чим ближче територіально до господарства — тим краще. АП

Дмитро БОРОДІЙ, керівник відділу продажу сільськогосподарської техніки компанії АМАКО

Спектр пропонованої фахівцями компанії АМАКО техніки різноманітний. Чим керуються, з вашого погляду, аграрії, вибираючи той або інший агрегат? При виборі ґрунтообробної техніки аграрії зазвичай враховують потужність трактора, який буде працювати з цим агрегатом.

Звертають увагу на технологію вирощування культури у даному господарстві, культуру, під яку готується ґрунт, стан полів перед обробкою.

Обов'язково звертають увагу на вид сівалки, якою будуть сіяти. Наприклад, господарство хоче восени сіяти озимі культури на полі, де попередником були ранні зернові. У цьому випадку ми рекомендуємо для підготовки ґрунту під сівалку з дисковими сошниками дискову борону Sunflower 1434 або дисковий культиватор Wil RICH DCIII.

Яка техніка має особливий попит цього сезону і чому саме?

У цьому сезоні особливим попитом користуються дискові борони, дискові чизелі та плуги. Справа у тому, що цього року багато земель, які не оброблялися раніше. Нині, з приходом нових інвесторів, землі почали обробляти, а для обробки таких земель, використовуються саме ті агрегати, про які я сказав.

А що треба купувати спочатку: ґрунтообробну техніку чи трактор? Може, найкраще купити і те, й інше відразу? Тобто, власне, які варіанти придбання техніки пропонує АМАКО аграріям у випадку, коли неможливо 100% сплатити за техніку?

Як правило, господарства не купують лишень трактор. З трактором, зазвичай, купують ґрунтообробні агрегати та сівалки. АМАКО на сьогоднішній день пропонує своїм клієнтам наступні фінансові схеми: кредит, лізинг, можливість відстрочки оплати. Гарантією сплати в останньому випадку може виступати авальований банком вексель.

Стас СТОРОЖУК, АМАКО

ЧАС ЗБИРАТИ БУРЯК

Ще трохи, і в Україні розпочнуться чергові, тепер вже цукрові, жнива. Цього року аграрії (внаслідок вдалого минулого року) посіяли менше буряків. Експерти стверджують, що так і має бути: площі будуть стабільними, а урожайність — постійно зростатиме за рахунок використання новітніх технологій.

Минулого року на Дні поля в одному з господарств відбулася презентація нової технології вирощування цукрових буряків. Тепер можна констатувати, що північноамериканські технології потроху приживаються на українських чорноземах і забезпечують господарям ефективний результат та прибуток. Хоча, як відзначають спеціалісти компанії АМАКО, є господарства-новатори, котрі постійно прагнуть використовувати щось нове та експериментувати на полі, але багато залишається й поціновувачів традиційного ведення господарства. До АМАКО звертаються і перші, і другі, бо компанія пропонує весь спектр ґрунтообробної техніки, яка може задовольнити найвибагливіших господарників — і тих, котрі спеціалізуються на вирощуванні буряків традиційним способом, і тих, що вирішили відійти від оранки.

Завжди в асортименті є оборотні плуги європейського виробництва фірми Kuhn, дискові борони, диско-лапові та традиційні культиватори американських виробників Sunflower і Will-Rich. До речі, Kuhn дає можливість для вибору типу сошника; можна установити як дисковий, так і анкерний

сошники. Завдяки простій зміні сошника, висівного диска і розстановки модулів можна посіяти різні культури з різним міжряддям. Варто зазначити, що останнім часом особливим попитом почали користуватися широкозахватні бурякові сівалки з дводисковим сошником фірми Will Rich, які ідеально заробляють насіння навіть у слабо підготовлений ґрунт.

Оцінили селяни і причіпний бурякозбиральний комплекс WIC американської фірми Amity. Використання причіпних бурякозбиральних комплексів з точки зору економії доцільніше, ніж використання дорогих та енергоємних самохідних комбайнів. Нагадаємо: у США та Канаді самохідні комбайни не використовуються взагалі. Місцеві фермери вважають за доцільне використання саме причіпних комплексів, тому що така технологія дозволяє значно заощадити витрати за рахунок використання трактора протягом цілого року на інших роботах.

За оцінками експертів, компанія-виробник Amity Technology з її причіпним бурякозбиральним комплексом WIC займає на ринку бурякозбиральної техніки лідируючі позиції. Цифра вражає — 60% ринку за останні

14 років. Наразі у Росії працює більше 650 комплексів; до речі, машини працюють з початку 90-х років. Завдяки великій продуктивності, високому ступеню очищення, простоті в експлуатації, низькій затратній частині та невеликим початковим інвестиціям, а так само невибагливості до ґрунтів та погодних умов, комплекси завоювали перше місце на ринку Росії. Хоча головне — комплекси завоювали повагу виробників буряків.

Якщо розглянути технічну сторону, то Amity Technology випускає бурякозбиральні комплекси в 6-ти, 8-ми та 12-ти рядному виконанні. Причіпний 6-ти рядний комбайн при агрегуванні з трактором потужністю 170 к.с. має середню продуктивність 1,8 га/година, у той час, як 8-ми рядний комбайн при агрегуванні з трактором потужністю 200 к.с. — 3,8 га/година, а 12-ти рядний комбайн у комплексі з трактором 240к.с. здатний за годину викопати буряки з 5 га.

Гичкозбиральна машина WIC має оригінальну конструкцію робочих органів. Замість традиційного роторного подрібнювача бадилля у ній використовується оббивач-подрібнювач бадилля — дефоліатор. Робочі органи (бичі) виготовлені з гуми високої меха-

нічної міцності. Робоча частина бичів активована металевими вставками, що збільшує силу удару бичів під час їхнього входження у контакт із бадилля. За рахунок високої інтенсивності дії бичів бадилля подрібнюється на дрібні частини і розкидається у міжряддя, не впливаючи негативно на роботу коренезбиральної машини.

Завершення процесу зрізання гички з коренеплодів здійснюється пасивними ножами — дообрізчиками, що пересуваються над кожним з рядів і мають індивідуальну систему копіювання висоти коренеплодів, що дозволяє зрізати верхівки буряків на задану величину. Дефоліатор WIC має пристрій для регулювання відстані робочої частини бичів над поверхнею землі у залежності від висоти розташування голівок коренеплодів.

Знаєте, правильно проведена дефоліація дозволяє збільшити врожай на сотні центнерів. Дефоліатор, на якому правильно зроблені регулювання, не деформує верхівки коренеплодів, навіть якщо на одному полі є коренеплоди різного розміру, що по-різному поглиблені у землю. Кормозбиральна машина WIC має досить просту, але дуже ефективну технологічну схему. В основі конструкції машини лежить відомий в усьому світі більше 40 років пристрій, що викопає, з пасивними дисками. Диски копаців мають маленьку висоту ободу та тонкі спиці, що робить поверхню контакту дисків із землею невеликою. У свою чергу, це запобігає залипанню дисків в умовах підвищеної вологості, зменшує зусилля входження дисків у ґрунт і запобігає втратам коренеплодів невеликого розміру.

Переконувати фермерів у надійності комплексу не треба. Вони дослідним шляхом самі вирішують на користь Amity. В одному з господарств Полтавської області фермери зробили хронометраж роботи бурякозбирального комплексу у порівнянні з рядом самохідних комбайнів. Випробовування проводили після рясних дощів, і головною метою було виявлення шляхів зниження виробничих витрат і втрат при збиранні цукрового буряка. Як еталон врожайності обрали кількість коренеплодів, викопаних вручну, тобто, орієнтувалися на врожайність 750 ц/га.

Отож, фермери вивчали дві моделі популярних самохідних бурякозбиральних комбайнів і причіпний комплекс WIC. Тестову копку проводили на тому ж полі, де отримали еталонний варіант урожаю.

З огляду на результати, господарство прийняло для себе стратегічне рішення — перейти на використання

причіпного бурякозбирального комплексу WIC. Крім якісних переваг від використання комплексу, господарство одержало ще й значний фінансовий виграш — адже за ціною одного самохідного комбайна фермер зміг придбати цілий набір техніки для вирощування буряка, а саме: імпортований трактор потужністю більш 200 к.с., комплекс WIC, сівалку для висіву буряка, просяний культиватор для догляду за посівами і обприскувач.

Результати експерименту:

1) Причіпний комплекс WIC викопав з 1 га 675 ц із загальним забрудненням не більш 9% і сумарною витратою палива 38 л/га;

2) Самохідний комбайн Cleine SF10 викопав з 1 га 490 ц із загальним забрудненням не більше 32%, при витраті палива 57 л/га;

3) Самохідний комбайн Holmer Terrados викопав з 1 га 388 ц, із загальним забрудненням не більше 36%, при витраті палива 69 л/га.

З кожним днем селян все менше потрібно переконувати у надійності справді хороших видів техніки. Аграрії знають, як найкраще протестувати агрегат, на що звертати увагу. А якщо, наприклад, сусід оновив парк, то тут вже наввипередки господарі купують техніку, намагаючись «переплинути» сусіда.

ПРОВЕРКА ПОЛЕМ!

На базе модельного агрокультурного предприятия Корпорации «Агро-Союз» в с. Майское состоялся второй Всеукраинский день поля. В течение трех дней, 15-17 августа, крупнейшую в стране выставку энергоресурсосберегающих технологий и техники для эффективного земледелия посетили около 3 тысяч человек – руководители агрохозяйств, механизаторы, агрономы, ученые, представители центральной и региональной власти.

Полтора года назад, когда замысел проведения Дня поля лишь только начал обретать осязаемые очертания, мысль собрать в одном месте технику для ресурсосберегающего земледелия, категорически исключив плуги как морально и технологически устаревшее орудие, казалась революционной и потому маловероятной для осуществления. Впрочем, бойтесь мечтать – мечты сбываются. Еще в прошлом году отказ от плужного оборудования воспринимался в основном как блажь и показная позиция «Агро-Союза», который первым среди выставочных организаций решился указать производителям «скальпирующих орудий» на дверь. В этом году вполне логичным казалось то, что лучшие места для демонстрации техники в работе отданы агрегатам для прямого посева, и уже потом – для поверхностной обработки почвы, читай – технологии нулевой и минимальной обработки.

«Украинским аграриям необходимо внедрять инновации, чтобы отечественная сельхозпродукция была конкурентоспособной, – подчеркнул директор Корпорации «Агро-Союз» Владимир Хоришко. – За последние 1,5 месяца Корпорация провела конференции по энергоресурсосберегающим технологиям в России и Казахстане. Внедрение инноваций там поддерживается на самом высоком уровне. Украина как минимум не должна отставать от своих соседей, иначе продукция отечественных аграриев будет не востребована не только на рынках дальнего зарубежья, но и в странах СНГ».

В риторике вице-премьера Виктора Слауты и министра аграрной политики Украины Сергея Мельника все чаще встречаются словосочетания «ресурсосберегающие технологии» и «комплексный подход».

Министр агрополитики Украины Юрий Мельник: «Всеукраинский День поля - это мероприятие, которое показывает, что и как нужно делать в сельском хозяйстве для того, чтобы оно было успешным и эффективным!».

«Это мероприятие, которое показывает, что и как нужно делать в сельском хозяйстве для того, чтобы оно было успешным и эффективным. Мы должны заботиться о современном техническом и технологическом обеспечении села, о комплексной программе модернизации сельхозпроизводства», – заявил глава Минагрополитики.

О серьезности намерений свидетельствует хотя бы тот факт, что на Дне поля в Майском вице-премьер и министр провели практически целый день, тщательно изучая экспозиции и предложения. Министерство практически всем составом принимало участие во всех мероприятиях Дня поля, и особенно активно – в круглых столах, где обсуждали проблемы

сельхозпроизводителей и машиностроителей, искали пути выхода из кризиса. Для этого в союзники пригласили представителей Корпорации «Агро-Союз», а результатом совместной деятельности должна стать комплексная программа развития села.

День поля в этом году был более широкомасштабным – число экспонентов удвоилось и перевалило за полсотни. Впрочем, потенциал для расширения экспозиции еще достаточно большой: руководители и представители ряда сельхозмашиностроительных предприятий, побывав на Дне поля с инспекционным заданием, изучив и присмотревшись к мероприятию, досадовали на свое промедление и упущенные возможности. Те же компании, которые не

привыкли терять свой шанс, утверждают, что День поля – редкая возможность для полноценного двустороннего общения с потенциальными клиентами, изучения их потребностей и пожеланий. Ни одна стационарная выставка не позволяет так наглядно показать товар «лицом»: продемонстрировать технику в работе, дать возможность, что называется, «пощупать» и «попробовать» ее. Многие экспоненты представили полный набор технического арсенала для эффективного сельхозпроизводства, раскрывали элементы технологии. По итогам анкетирования посетителей Дня поля, дипломы за лучшую экспозицию получили компании «АС-Терра» (3-е место), «Червона зірка» (2-е место) и Корпорация «Агро-Союз» (1-е место). Была отмечена инновационность представленной техники и ее ориентированность на ресурсосберегающие технологии.

Экспозиция Корпорации «Агро-Союз» была наиболее многочисленной. Здесь был представлен 18-метровый посевной комплекс «HORSCH – Агро-Союз» с уникальным анкерным сошником «Дуэт», который одновременно сеет по стерне, вносит жидкие удобрения и прикатывает посев. Еще один агрегат – 9-метровый – был настроен для внесения стартовых гранулированных удобрений. Модельный ряд техники этой торговой марки самый широкий – агрегаты от 4 до 18 метров.

Новинка сезона – пневматическая сеялка ДС 9,2 с дисковым сошником AVEC. Агрегат разработан конструкторами Производственного предприятия «Агро-Союз» (г. Днепропетровск). Это прототип, опытный образец сеялки. В настоящее время он проходит испытания в модельном агрокультурном предприятии Корпорации «Агро-Союз», уже сейчас демонстрируя высокие показатели эффективности и качества высевы. Планируется, что скоро сеялка будет запущена в серийное производство. В настоящее время есть много желающих ее приобрести, поскольку эта техника обеспечивает минимальное нарушение почвы и точность высевы.

Корпорация «Агро-Союз» презентовала еще одну новинку – тракторы «УТО» (Китай). На стенде были представлены модели мощностью 80, 90 и 120 л.с., но модельный ряд тракторов этой ТМ гораздо шире – под заказ осуществляются прямые поставки из Китая техники мощностью от 17 до 120 л.с. По мнению экспертов, эта техника будет

востребована на украинском рынке, поскольку по цене сопоставима с тракторами производства СНГ, а по качеству – лучше. Гарантия на тракторы УТО составляет 2000 моточасов. «Агро-Союз» полностью обеспечивает покупателей тракторов УТО сервисом и запасными частями.

Помимо тракторов ТМ «УТО», Корпорация «Агро-Союз» представила линейку известных отечественным сельхозпроизводителям тракторов «Беларус» (МТЗ) и комбайн «ДОН-1500 Б» (Ростсельмаш).

На стенде «Агро-Союза» также были выставлены автомобили-самосвалы ТМ «КАМАЗ». За долгие годы работы в странах СНГ эта техника зарекомендовала себя как простая в обслуживании, надежная, качественная, экономичная.

Презентация еще одной новинки состоялась на стенде компании Holmer – здесь универсальный тягач одноименной марки был агрегирован с 18-метровым посевным комплексом «HORSCH – Агро-Союз». Специально сконструированный семенной бункер присоединили

непосредственно к тягачу, в итоге получился самоходный бункер. Всего за каких-то полчаса-час 600-сильный чудо-трактор агрегируется с любой техникой – для уборки сахарной свеклы, внесения жидких удобрений, посева и т.п. Таким образом, можно уменьшить количество тракторов под разную технику.

День поля посетило более 3 тысяч участников. Возросший интерес сельхозпроизводителей к инновационным технологиям свидетельствует об их готовности перестраивать агробизнес с учетом современных экологических и экономических требований.

В рамках мероприятия проводился конкурс на лучших знатоков технологии No-Till. Дипломы и памятные подарки за настойчивость в изучении передового опыта сельхозпроизводства и освоении ресурсосберегающих технологий получили представители агрофирм «Алоинс-Агро», «Славутич», «Відродження», «Нова Нива», фермерского хозяйства «Эльф».

Министр аграрной политики Украины Ю.Мельник заявил, что по решению Министерства Всеукраинский день поля станет традиционным и будет проводиться ежегодно на базе модельного агрокультурного предприятия «Агро-Союза» в Майском.

Почему именно в «Агро-Союзе»? На этот вопрос ответил вице-премьер-министр Виктор Слаута. Во-первых, потому что здесь учат и передают опыт успешных агрохозяйств из разных стран мира. «Если аграрий не хочет учиться и внедрять инновации, никакие бюджетные средства ему не помогут, он попросту разорится», – считает вице-премьер. А во-вторых, только в Корпорации «Агро-Союз» практикуют комплексный подход в растениеводстве и животноводстве. Подобного нет не только в Украине, но и в других странах СНГ.

Ярослав ГОРОВИЙ, «Агро Перспектива»

МІНІМАЛЬНА ТЕХНОЛОГІЯ —

МІНІМАЛЬНІ ВИТРАТИ

Наближається пора осінньо-польових робіт. Вкотре аграрій замислюється про завтрашній день та про те, що давно пора оновити свій технічний парк. Дедалі частіше піднімається питання про перехід на більш ефективну технологію господарювання.

Розуміючи необхідність розвитку аграрних господарств за напрямком «ефективність», компанія «АСТРА» пропонує аграріям техніку, що забезпечує технологічні рішення для різних ґрунтів, і працює за технологією мінімального обробітку ґрунту. Головна перевага таких агрегатів — мінімізація зрушень ґрунтового пласту та збереження вологи в землі.

Напередодні осіннього сільськогосподарського сезону «Агробудівельний альянс АСТРА» розгорнув серію показів ґрунтообробної техніки. «АСТРА» розуміє: фермеру мало лише зібрати урожай. Потрібно і заощаджувати на витратах, і зберегти потенціал землі, щоб наступного року земля знову родила.

Демонстрації техніки «АСТРА» влаштовує кожного року, щоразу традиційно об'їжджаючи кілька областей. Демонстрації влаштовуються в господарствах, які виявили бажання випробувати потрібну їм техніку на власному полі. Проведення демонстрації в польових умовах дає змогу на власні очі перекоонатися в дієздатності сучасних технологій і машин: чи справді вони такі функціональні та економні? Аграрій має змогу вирішити, чи вона придатна до його стилю господарювання. Наскільки та техніка буде дієвою на його полі. Такий спосіб показу техніки беззаперечно створює для господаря цілісну картину роботи агрегатів, дає можливість зрозуміти переваги та недоліки машини, точніше

прикинути вигоду від її використання. Бачити результат роботи техніки на власному полі є визначальним критерієм для прийняття рішення про подальше придбання техніки.

Жодна виставка-продаж цього дати не зможе, адже що таке культиватор в павільйоні? А от в чистому полі — все як на долоні.

Зважаючи на те, що ось-ось настає початок сівби озимини, компанія запропонувала ґрунтообробну техніку. Цього разу «АСТРА» демонструвала роботу агрегатів угорської компанії Framest, поки що новачка на вітчизняному ринку сільгосптехніки. Компанія презентувала ґрунтообробні агрегати Frakomb та Fralaz. Як тяглова сила в презентації також використову-

вався трактор Fendt на 310 к.с. До того ж, селяни мали змогу ознайомитися з роботою трактору Valtra середньої потужності та багатофункціонального навантажувача Manitou.

Отож, черговим разом, показ техніки розпочали з господарства УІФК «Агро», Баришівського району на Київщині. На полі ще була свіжа стерня, а неподалік комбайни саме домолочували ячмінь.

Якість демонстрації характеризується налаштованістю агрегату, випробовуванням його можливостей у найхарактерніших умовах експлуатації. До участі в показі «АСТРА» запросила «батька» демонстрованої техніки, керівника угорської компанії-виробника Framest пана АТТІЛУ Н'ЯРАДІ. Як зазначив пан Аттіла, «мені необхідно бачити, як працюватиме моя техніка на українській землі». Справді, густий та ще й вологий після нещодавніх дощів чорнозем може викликати побоювання щодо ефективності угорської техніки на українських полях. Проте після кількох пробних заїздів та поточних регулювань вже проглядалася хороша якість розрихлення та культивування ґрунту.

Пан Аттіла змушував трактор проходити смужки поля по кілька разів, щоразу змінюючи рівень заглиблення, кут дисків, швидкість руху трактора та інші параметри. Такий показ чітко показав, що якість обробки ґрунту суттєво залежить не тільки від самої техніки, а і від зовнішніх параметрів, таких, як швидкість руху трактора, кутів розташування дисків тощо. «Ви бачите, якість культивування на швидкості 10 км/год. є гіршою, ніж на швидкості 8 км/год. Грудки є більшими, ґрунт більш нерівний. У цьому випадку волога з землі випаровуватиметься інтенсивніше. Потрібно звертати велику увагу на швидкість руху трактора під час обробки ґрунту», — зазначив пан Аттіла.

Отже, кілька слів про, власне, презентовану ґрунтообробну техніку. Агрегат Fralaz призначений для розрихлювання «підшови» на певних ділянках поля на глибини до 70 см. Механізм оснащений катком, який розрівнює та закриває ґрунт, а, отже, зменшує випаровування вологи. Fralaz оснащений прямими стріловидними лапами, які запобігають утворенню грудок та не впливають на плодючість ґрунту. Стріловидна форма лап забезпечує хороше подрібнення землі не тільки за стрілою, але і по боках. Розрихлюючи ґрунт, Fralaz також запобігає утворенню водяних «блюдець» на весняних полях.

Комплекс ґрунтообробки включає в себе культиваційні диски та катки. Культиваційні диски (компанія-виробник називає цей агрегат Fradisc) надають можливість змінювати кут обробки ґрунту та глибину їхнього проникнення (до 20 см). Катки (Fraroll) закривають ґрунт одразу після роботи дисків. Це забезпечує збереження вологи, подрібнення грудок та змішування рослинних залишків. Катки можуть бути трьох видів. Гумові цільнолиті, з виступами-шипамі, металеві ребристі грудкоподрібнювачі та металеві суцільнолиті ущільнювальні.

Судячи з реакції представників господарства УІФК «Агро», інших господарств, результатом роботи угорської техніки від Framest вони лишилися задоволені. Фінальним мажорним акордом стало показове культивування зворотів, які густо заросли високими рослинами. Frakomb без проблем перекультивував зелені зарості: землю розпушив і розрівняв, стебла амброзії подрібнив та перемолов. Бери і сій, все готове.

Як вже зазначалося, демонстрація також мала на меті показати вигоду від застосування техніки, яка працює за технологією мінімального обробітку ґрунту. Керманич компанії «АСТРА» Олексій Колотурський наголошує на

необхідності якомога ширшого впровадження таких технологій, а також технічних знарядь, які можуть її забезпечити. Після проходження Frakomb чергової смуги, аграрії підняли питання затрат палива цього культиватора порівняно з традиційними, вітчизняними аналогами. «За певних умов, залежно від типу ґрунту, кількості поживних залишків, витрати палива будуть однакові. Але давайте поррахуємо кошти, які господарство витратить після обробки землі традиційним, дідівським способом. Після такої обробки родючість ґрунту зменшується. Щоб витримувати урожайність на хорошому рівні, потрібно витрачати гроші на добрива. Порушується природна структура ґрунту, вивітряється гумус... Обробка землі технікою за дотриманням технології мінімального обробітку ґрунту потребуватиме значно менше витрат», — зазначає перший заступник голови господарства Олександр Мороз.

До речі, «Агро» — нове господарство, всього лиш рік, як працює. Цієї осені збрало свій перший урожай. «На своїх 10 тис. га землі ми змогли витримати середню урожайність пшениці на рівні 34 ц/га, ячменю — 26 ц/га. Це, як я вважаю, в цілому непогано, зважаючи на цьогорічні погодні умови», — говорить пан Мороз. «Розраховуємо, що цьогорічний прибуток від вирощування рослинницької продукції складе близько 30-35%, що не так вже й багато. Адже з поля гроші надходять до каси тільки раз на рік. На відміну від, наприклад, тваринництва, де такий прибуток можна отримувати постійно. У рослинництві господарник вкладає кошти цілий рік з розрахунку на одноразову осінню віддачу. Тому рентабельність у 120-130% — це якраз рівень, коли господарство може почуватися впевненим фінансово». Зараз для обробки полів «Агро» залучає власну техніку і частину поки що орендує. «Звичайно, орендою весь час жити не будемо. Але якщо купувати — то тільки хорошу техніку, з розрахунку не тільки на врожай, а і на загальну господарчу економію. Це і збереження родючості землі, і зменшення енерговитрат...», — каже пан Олександр.

Судячи з реакції представників господарства УІФК «Агро», інших господарств, результатом роботи угорської техніки від Framest лишилися задоволені.

А в «АСТРИ» попереду інші області, інші господарства. Кожне з них матиме змогу порівняти ціну на пропоновану техніку та ціну свого господарювання. Що краще? Настала пора зробити правильний вибір, роблячи ставку на ефективність.

Володимир НАБОК, «Агро Перспектива»

НОВИЙ МАРКЕТИНГОВИЙ КРІЗЬ ПРИЗМУ ПОРТІВ

Яким буде цей МР для вітчизняних портів? Які потужності вони запропонують для перевалки вантажів? У чому особливості роботи приморських служб? На ці та інші запитання «Агро Перспективи» відповідає директор ДП «Іллічівський морський торговельний порт» Геннадій Скворцов.

Які можливості Іллічівського порту із перевалки зернових вантажів?

В Іллічівському морському торговельному порту зерно-перевалочний комплекс розташований на 16-му і 17-му причалах. Призначений для перевантаження експортно-імпортного зерна. Довжина кожного причалу — 200 м, глибина — 11,5 м.

Чотири станції розвантаження вагонів, дві суднонавантажувальні машини продуктивністю 700 і 900 тонн за годину забезпечують можливість вивантаження 250 вагонів і відвантаження 20 тис. тонн зерна на добу. На комплексі можливо одночасно обробляти два судна типу «панамакс» водотоннажністю до 70 тис. тонн. Пропускна спроможність — 6,2 млн. тонн у рік.

Які потужності має порт для збереження зернових вантажів?

Порт оперує 38 силосами ємністю по 5 тис. тонн кожен. Силоси дозволяють одночасно зберігати 190 тис. тонн зернових вантажів.

Які потужності може запропонувати порт для роботи з олійними вантажами?

Повна пропускна спроможність порту з експорту та імпорту олії, з урахуванням потужностей припортових заводів, — більше 3 мільйонів тонн. Резервуарний парк дозволяє одночасно зберігати 58 тис. тонн олійних вантажів.

Яка технологія перевалки олійних вантажів?

Загальна пропускна спроможність олійного комплексу — 1200 тис. тонн рослинних олій у рік. Рослинні олії подаються з резервуарного парку до причалів по технологічних трубопроводах загальною довжиною 2300 м, що об'єднує 5 насосних станцій. Таким чином на борт судна навантажується до 12000 тонн вантажу (залежно від типу судна). Навантаження на судна рослинних олій в Іллічівському порту здійснюється на причалах № 11 і № 21. Практикується прийом імпортного вантажу — тропічних олій — у прямому варіанті: «судно — залізнична цистерна» та «судно — автоцистерна».

Ця система також дозволяє вивантажувати за добу 88 залізничних цистерн і 50 автоцистерн. Залізничні та автомобільні ваги розташовані безпосередньо біля зливальних естакад.

Які особливості в роботі порту можуть виникнути цього року, зважаючи на посуху?

Звичайно, вантажопотік зернових вантажів через Іллічівський порт повністю залежить від національної економіки, а також від політики держави, якої стосується цей вантажопотік. Погодні умови, що склалися у цьому сезоні, за прогнозами окремих фахівців, не сприятимуть хорошему врожаю. Можливо, це призведе до необхідності імпорту зерна.

P.S.: Поки що порти можуть тільки мріяти про зернові вантажі. Експорт зерна уряд закрив з 1 липня до 1 жовтня. А можливо, і на весь сезон. Не виключено, що через проблеми з наповненням державних засік пшеницею порти не зможуть завантажити власні потужності із перевалки вантажів. Хоча, хочеться вірити, що 2007/2008 МР буде для портів вдалим. **АП**

Перевалка зернових і олійних вантажів у Іллічівському порту в січні-травні 2007 року, за даними порту

Вантажі	Січень-травень 2007				Січень-травень 2006			
	всього, тис. тонн	експорт, %	імпорт, %	транзит, %	всього, тис. тонн	експорт, %	імпорт, %	транзит, %
Зернові	704	59	0	41	740	99,6	0	0,04
Олійні	603	92	6	2	472	81	13	6

ТЕХНИКА ЛИДЕРОВ

Посевные комплексы:

ATD 9.35

ATD 11.35

ATD 18.35

Посевные комплексы Pronto DC

Посевные комплексы Sprinter ST

Культиваторы FG

Культиваторы Terrano FX

ПРОИЗВОДСТВО

УКРАИНА

ООО «ПП «Агро-Союз»

+38 (0562) 36-74-32, +38 (0562) 36-74-33

dat@agro.dp.ua

АГРО-СОЮЗ

www.agrosoyuz.ua

ДО 125-РІЧЧЯ АКАДЕМІКА М. ХОЛОДНОГО

В цьому році наукова спільнота України відзначила 125 річчя видатного вченого Миколи Холодного. Ще на початку XX століття український професор виявив у точках росту рослин невідомі до того речовини, які були названі фітогормонами, або регуляторами росту рослин. Академік Холодний ще тоді передбачив, що прийде час, коли штучні аналоги фітогормонів будуть відігравати не меншу роль, ніж сорти та інші агроприйоми.

В наступні роки вчені різних країн створили чимало штучних аналогів фітогормонів, однак через низьку ефективність вони не знайшли практичного застосування, і виникли сумніви щодо перспектив цього напрямку науки.

Але історично так мало статися, що саме в Україні протягом останніх 20 років з моменту створення Інституту біоорганічної хімії та нафтохімії НАН України було створено 13 регуляторів росту рослин. Саме стільки препаратів та 41 препаративна форма зареєстровані в Україні Міністерством екобезпеки та охорони природного середовища.

Після державних випробувань згідно діючих законодавств ряду країн препарати інституту і створеного на базі інституту Державного підприємства «Міжвідомчий науково-

технологічний центр «Агробіотех» НАН і МОН України (Центр «Агробіотех») українські біостимулятори зареєстровані в Республіці Білорусь, Російській Федерації, Казахстані, Німеччині та Китаї.

На переданих Президією НАН України виробничих площах інституту створено сучасне біотехнологічне виробництво регуляторів росту рослин, яке ліцензоване Міністерством промислової політики. Більш того, виконуючи завдання затверджені Мінпромполітики «Програми розвитку вітчизняного виробництва засобів захисту і регуляторів росту рослин на 2004-2009 роки», Центр «Агробіотех» створив і організував виробництво нових унікальних регуляторів росту рослин Біолан, Біосил, Біомакс та Радостим. Виробництво Центру «Агробіотех» спроможне впродовж року забезпечити виробників аграрного комплексу новітніми елементами технологій на площах понад 2 млн. га.

Ще в наказі МінАПК і УААН 1999 року №330/113 «Про впровадження нових регуляторів росту рослин» було наголошено, що зазначений агроприйом є найбільш ефективним і дає можливість виробникам додатково отримати 15-20% продукції рослинництва з покращенням якості, особливо за умов недостатньої кількості елементів живлення.

За минулі роки, особливо 7 останніх, до наших розробок привернуто увагу ряду країн світу. Шестирічні випробування та впровадження біостимуляторів у Німеччині на ряді сільськогосподарських культур, навіть на такій, як спаржа, підтвердили високий рівень досягнень української науки. Особливий «шарм» має якість орхідей, прискорення на тиждень їхнього розвитку в німецькому тепличному комплексі, де вирощують 60 тисяч рослин на рік.

Вражають обсяги досліджень та перевірка агроприймів протягом 7 років українського препарату Емістим С у 19 провінціях Китаю. Дослідження проведені більше ніж на 50 культурах. За п'ять останніх років виробнича перевірка на озимій пшениці та рисі в середньому дала прибавку врожаю 675 кг зерна з гектара, кукурудзи і сої — на 39 та 27%, чаю — на 16,8%, овочів — на 35% тощо.

На початку серпня завершився візит наших китайських партнерів на чолі з професором Ху Вень Сю, підписано угоду на поставку українських біостимуляторів на 1 мільйон му (1 га дорівнює 15 му) в Піднебесну.

В минулому році, в якості інноваційного проекту, регулятори росту використали на 39,7 тис. га в 62 господарствах Хмельницької області. На компенсацію вартості препаратів ви-

робникам рішенням облради з бюджету було вилучено 820 тис. гривень. В результаті на оброблених біостимуляторами ланах в області отримали додаткового врожаю на 14,87 млн. гривень (одна вкладена в агротехнологію гривня дала додатково продукції на 18,1 грн.).

В господарствах лідерів українського аграрного комплексу АТЗТ «Агро-Союз» та СП «Нібулон» за згодою керівництва проведено дворічні випробування біостимуляторів при вирощуванні озимої пшениці ряду сортів української селекції. Переконавши доведено ефективність біостимуляторів у цих складних кліматичних умовах 2006-2007 рр. Так, прибавка врожаю на дослідних ділянках в «Агро-Союзі» в 2006 році становила 15-25%, з підвищенням клейковини на 1,2-2,0% та показників ІДК — до 8990 (в контролі 73). В 2007 році на сорті Пошана (2 репродукція) обробка насіння Біолоном і обприскування посівів з гербіцидами дала додатково 4,8 ц/га, Радостимом і Біолоном +8,4 ц/га при контролі 33,6 ц/га. На другому полі при контролі 29,6 ц/га обробка Біолоном дала додатково +5,3 ц/га; Біосилом і Біолоном +6,4 ц/га; Радостимом і Біолоном +8,6 ц/га.

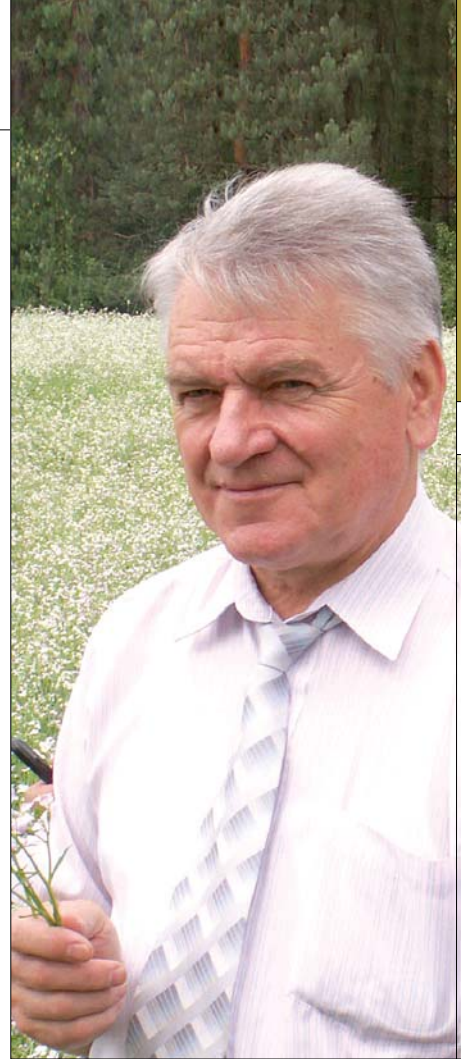
В дочірньому підприємстві «Лідівське» СП «Нібулон» на сорті

Дріада (еліта) за застосування Радостиму для обробки насіння та Біолону для обприскування посівів спільно з гербіцидами отримано 48,6 ц/га при контролі 40,2 ц/га (маса тисячі зерен збільшилась на 3 г). На сорті Куяльник (еліта) за обробки насіння Біосилом і обприскування посіву Біолоном прибавка врожаю становила 11,1 ц/га (26,9%), маса 1000 зерен + 4 г.

Особливого значення набувають регулятори росту рослин при допосівній обробці насіння під урожай 2008 року. Якість зерна, адаптація його до конкретних ґрунтових зон та конкретних полів, зняття фітотоксичної дії протруйників та підсилення енергії проростання та польової схожості насіння роблять цей агрозахід науково обґрунтованим і економічно доцільним. Тільки необізнана людина може знехтувати розробками вчених, викарбуваними часом.

На завершення, запрошуємо хліборобів України на наш стенд в АТЗТ «Агро-Союз» на II Всеукраїнському дні поля, де ви отримаєте всі необхідні знання і навіть підпишете контракти з виробником сучасних технологій.

З повагою, директор ДП «МНТЦ «Агробіотех» С.П. Пономаренко

ДП Міжвідомчий науково-технологічний центр «Агробіотех» НАН і МОН України

Високорентабельні технології, визнані в світі – регулятори росту (PPP) та рістрегулюючі комплекси від виробника

Дія PPP на початковий розвиток озимої пшениці («Агро-Союз», осінь 2006)

Обробка насіння озимих культур (пшениця, ріпак, ячмінь) регуляторами росту рослин БІОСИЛ, РАДОСТИМ сприяє:

- підвищенню схожості насіння;
- розвитку розгалуженої кореневої системи;
- підвищенню зимостійкості озимих культур за рахунок накопичення цукру і поглиблення залягання вузла кущення;
- зменшенню захворювань рослин;
- поліпшенню якості продукції;
- підвищенню врожайності на 12-20%.

**Норма витрат: БІОСИЛ – 15-25 мл/тонна
РАДОСТИМ – 250 мл/тонна**

З питань впровадження технологій звертатись:

8 044 5583949

8 044 5580710

8 044 5596617

E-mail: sponom@ukr.net

АБО ДО ПРЕДСТАВНИКІВ:

Дніпропетровська обл. 8 (056) 3710519

Житомирська обл. 8 (0412) 430158

Кіровоградська обл. 8 (067) 5202213

Миколаївська обл. 8 (0512) 354282

Одеська обл. 8 (048) 7243423

Херсонська обл. 8 (067) 5516035

Хмельницька обл. 8 (067) 4077675

Черкаська обл. 8 (067) 5887723

ДОДАТКОВІ КОНСУЛЬТАЦІЇ:

Державні станції захисту рослин:

Одеська ДСЗР 8 (048) 7148904

Херсонська ДСЗР 8 (0552) 554746

Тернопільська ДСЗР 8 (0352) 521010

Додаткова інформація на сайті: www.agrobiotech.com.ua

Команда «Агро Перспективи» вирішила, починаючи із серня, створити нову рубрику в журналі — «Зі святом». Чому саме у серні і чому зі святом? Можливо, тому, що саме у серні країна відзначає День Незалежності, і цього року святкує шістнадцяту річницю. А це символічно, зважаючи на той факт, що українці саме в цьому віці отримують паспорт. Власне, День Народження країни, плюс своєрідні свята жнив, котрі традиційно у серні відбуваються у багатьох куточках України, допомогли нам зі створенням рубрики.

Отже, ми починаємо вітати «ЗІ СВЯТОМ».

Консалтинговий аналітичний центр «АГРО ПЕРСПЕКТИВА» вітає Україну з шістнадцятиріччям.

Щирі наші вітання одному з лідерів АПК — компанії АМАКО. Бажаємо, щоб прогнози фахівців компанії завжди співпадали з потребами аграріїв.

Наші вітання почесному президенту Української зернової асоціації — Миколі Компанцю. Бажаємо довгих років життя, міцного здоров'я, сили та терпіння у нелегкому процесі формування цивілізованого ринку зерна.

Наші щирі вітання директору з маркетингу компанії АМАКО — Ганні Діброві. Творчої наснаги, оригінальних ідей та процвітання.

Наші вітання Вадиму Чагаровському, голові Ради директорів Спілки молочних підприємств України.

Наші щирі вітання міністру аграрної політики Юрію Мельнику.

Побажання гарного здоров'я заступникові міністра аграрної політики пану Ярославу Гадзало.

Антоніа Порембського, начальника відділу департаменту АПК та хімічної промисловості ДЗІ.

Журнал «Агро Перспектива» пропонує вам привітати партнерів по бізнесу чи своїх колег на сторінках журналу в рубриці «ЗІ СВЯТОМ».